

SKAUT

Junák

ROČNÍK XXXI

BŘEZEN 1969

CENA 3 Kčs

13-14

FOTO M. KHOL

K historii pomníku T. G. Masaryka v jeho rodném městě Hodonín

Myšlenka zřítidit k osmdesátinám prvního presidenta T. G. Masaryka v Hodoníně jeho pomník byla přijata ve všeobecném a nadšeným souhlasem. Město Hodonín se postavilo do čela celé akce Sbirka mezi občany města uhradila značnou část nákladu. A další velkou část vynesla sbírka mezi žáky škol celé republiky.

Po vypsání soutěže na pomník došlo deset návrhů Porota, složená ze zástupců města Hodonína a předních kulturních pracovníků našeho státu — malíře R. Havelky, architekta A. Blažka, sochaře J. Šejnosty, autora našich mincí a kulturního historika prof. dr. V. V. Štecha — vybrala z předložených návrhů práci akad. sochaře Aloise Bučánka, rodáka z Moravského Slovácka.

Pomník byl postaven na náměstí před Domem umělců a odhalen 28. 9. 1931. Těšil se vždy uctivé a láskyplné pozornosti všech občanů naší republiky i cizinců. Branci z vesnic hodonínského okresu přicházeli vždy k pomníku v den odvodů s hudbou a kladli k pomníku věnce. Pak teprve předstupovali před odvodní komisi. Z cizinců poslední položil k pomníku věnec Scotus Viator v červenci 1938.

O jubilejních dnech státu i TGM zdobili občané pomník květinami, od podzimu 1938 a za okupace býval přímo zasypán květinami. To ovšem bylo trnem v očích německým okupantům, pomník musel být proto odstraněn. Stalo se tak 24. 7. 1940. A tvůrce pomníku, ruský legionář sochař Bočánek, umírá v koncentračním táboře v Terezíně právě v den konce druhé světové války — 9. května 1945.

A přece jeho dílo nebylo zničeno. Dělníci vltavského přístavu — místo nařazeného

„Vzdělání
popřejte
každému,
ode všech žádejte,
aby byli
slušnými lidmi“

transportu do zbrojařských závodů „Velkoněmecké říše“ ukryli sochu presidenta Masaryka mezi ohrady přístaviště a zaspaly ji pískem. Tak byl pomník zachráněn, po osvobození převezen zpět do Hodonína a 16. září 1945 slavnostně odhalen podruhé.

A pak zase 22. února 1961 podruhé odstraněn. Dálo se tak za účasti ohromných zástupů lidu, protkaných neuniformovanými příslušníky SB, za hrobového tísňového ticha. Překonalí jsme nacisty. Bylo odstraněno vše až do základů, socha TGM rozřezána na tři části.

Hnad' příští den po odstranění pomníku, ve čtvrtek 23. února 1961 odpoledne, stnul na znautčeném místě vyšší šedivý muž, stařec. Dojel až z Prahy se přesvědčit, zda jsou zvěsti o odstranění pomníku pravdivé. Přijel, viděl a v slzách pronesl: „Takovi jsme? Tak jsme klesli?“

Po sedmi letech byla Bučánkova socha TGM opravena a znovu vztyčena na původním místě v dopoledních hodinách ve čtvrtek 25. 10. 1968. Na základech, jež navrhl arch. ing. Jiří Jeřábek, profesor VUT v Brně. Pomník velkého hodonínského rodáka, spoluvůdce ČSSR, byl k padesátému výročí jejího vzniku opět na svém místě. Po době omylů se vyjasnilo.

Na stupních pomníku býval nápis: „Vzdělání popřejte každému, ode všech žádejte, aby byli slušnými lidmi a bděte!“ Text navrhl v duchu Masarykových myšlenek Feditel Jan Vrána, ruský legionář. Navržený text byl zaslán prezidentově kanceláři ke schválení. Schválil jej sám Masaryk. Ponechal jej beze změny, jen doplnil výzvu „a bděte“.

Mirek Včala, Hodonín

VLASTA MACKOVÁ — náčelní, vstoupila mezi Sotky v roce 1926 v České Třebové. Velkých zážitků bylo mnoho, nejsilnější snad z jamboree slovanských skautů v Praze. „Tehdy se pro mne svět skládal ze samých skautů a skautek a jen aby se nefeklo, sem tam z nějakých civilů.“

DAGMAR BEDNÁŘOVÁ začala skautovat v Pardubicích v roce 1935. Z mnoha krásných zážitků alespoň jeden — letošní tábor pardubických skautek na Bradle. Ten krásný sesterský vztah, takhle vzorné jsme snad nebyly ani my před dvaceti lety.

ANNA FILIPOVÁ skautuje od roku 1919 a co jí skauting dal: všechno, z dívky závislé a nesamostatné udělal Anku Filipovou takovou, jak ji známe. „Skauting mi pomohl v dobách okupace neztratit hlavu a vědět, že musíme všechno vydržet.“

FANYKA JAVŮRKOVÁ vstoupila do oddílu až se svou dcerkou Olinkou na Strahově v roce 1935. V roce šestačtyřicet byl soudruh Smrkovský předsedou pozemkového fondu. Velmi často s ním jednala. Říkával: „Generálka od Junáka smí za mnou bez ohlášení.“

FOTO M. ŠEBEK

PhDr. JARKA PEŠKOVÁ. Jako pětiléte robě byla přijata v roce 1939 mezi světlušky v Plzni. A nejsilnější zážitek? Z Naší chaty ve Svýcarsku, ta krásná mezinárodní snodržnost, a představa, že se snad přece dá válkám zabránit.

KALENDÁŘ (Sestavi VI. Pechar)

BŘEZEN

1. 3. 1926 Vydán Almanach Svazu slovenských skautů
1. 3. 1937 1. všeindické národní jamboree v Dlíi
2. 3. 1458 Jiří z Poděbrad byl zvolen českým králem
2. 3. 1936 President E. Beneš přijal delegaci Svazu JS RČS
5. 3. 1934 Schůze vůdců sboru Pražského skauta
7. 3. 1850 Narodil se první prezident ČSR T. G. Masaryk
7. 3. 1926 Slavnost maďarských skautů v ČSR v Redutě v Bratislavě
8. 3. 1933 Schůze vůdkyň Pražského skauta
9. 3. 1937 Schválen řád Lesních škol
10. 3. 1934 Národní skautská přehlídka v Haagu
10. 3. 1935 Lyžařské závody Západočeské župy v Železně Rudě
11. 3. 1935 Valné shromáždění dívčího odboru v Praze
11. 3. 1955 Zemřel objevitel penicilínu Alex. Fleming
13. 3. 1926 Zemřel prezident skautské organizace „Boy Scouts of America“ James J. Storrow

14. 3. 1937 První vůdcovské zkoušky Jiráskovy župy v Hradci Králové
14. 3. 1879 Narodil se Albert Einstein
21. 3. 1685 Narodil se Johann Sebastian Bach
22. 3. 1895 V Paříži bylo první filmové představení na světě
23. 3. 1889 V Hronově se narodil malíř a spisovatel Josef Čapek
25. 3. 1843 V Londýně byl otevřen tunel pod Temží
25. 3. 1933 Valná hromada Sdružení čl. oldskautů a táborníků
26. 3. 1827 Zemřel hudební skladatel Ludwig van Beethoven
26. 3. 1933 Sjezd Oldskautů v Praze
26. 3. 1934 Syrské národní jamboree v Damašku
28. 3. 1582 Narodil se Jan Ámos Komenský
29. 3. 1316 V Praze se narodil Karel IV.
29. 3. 1900 Narodil se básník a skaut Jiří Wolker
19. 3. 1968 Historické setkání skautek a junáků v holešovické Domovině
30. 3. 1853 Narodil se malíř Vincent van Gogh
30. 3. 1891 Otevřena budova Národního muzea v Praze
30. 3. 1920 Národní shromáždění schválilo zákon o zřízení „Poradního sboru pro tělesnou výchovu“ při ministerstvu zdravotnictví

NÁČELNICTVO

NATAŠA BRAŽDIČOVÁ — mezi světlušky byla přijata už ve svých šesti letech, v roce 1934 ve Vlašimi. Nejsilnější zážitek: „Když jsem si na vlastní kůži ověřila, jak pravdivé je naše heslo — skautka je sestrou každé skautky. Bylo to v nejhudší čtvrti Glasgowa mezi dcerkami námořníků.“

Dr. MILA BROŽKOVÁ. V roce 1925 vstoupila mezi Šotky v pražské šestnáctce. Nejhezčí zážitek má z roku 1935, kdy po jamboree v Polsku odjízděly z Krakova k Baltickému moři. V Poznani je polští Harceři zahrnuli květinami a nesmírně velkou pozorností.

MARIE ČERNÁ se stala světluškou v roce 1937. Od té doby uplynulo hodně vody a Majka má také hodně zážitků. Nejsilnější snad z Naší chaty ve Švýcarsku. „Tam jsem v praxi poznala krásu světového sestersství.“

BĚLA DIVIŠOVÁ pracuje v našem hnutí od roku 1924. A co jí skauting dal? „Tolik, že cítím velkou povinnost vrátit to, co dal mně i mým dětem.“

MUDr. HANA DVORÁKOVÁ. První skautský oddíl, kde začala pracovat, byl ilegální KČT v roce 1943. A nejhezčí zážitek — taková drobná vzpomínka na Krkonose a na výlet na Sněžku. Osm kilometrů světlušky slápal, všechny jsme byly vyčerpané, jen ty malé děti ne.

MILA KRÁLOVÁ založila v roce 1935 v Bratislavě slovenský dívčí oddíl „Zážitků mám za ta léta opravdu mnoho, ale snad vůbec nejsilnější na mne zapůsobil táborový oheň po dvaceti letech v Jilovém při prvním kursu pro vedoucí v roce 1968.“

ING. ANNA MACHOVÁ vstoupila do skautského oddílu v Hodoníně v roce 1939. V roce 1939 skládala slib. Tehdy jí bratr Dobrovolský, starý otec její vudkyňe, dal vlastní slibový odznak. Za čtrnáct dní jej Němci zatklí a už se nevrátil. Ten slibový odznak nesmím nikdy zradit!“

ANNA MORAVCOVÁ je také skautkou od roku 1935. A co jí skauting dává? Ohromnou radost nad tím, jak se děvčátka v oddílech mění, jak chápou myšlenky skautingu.

VĚRA MORAVCOVÁ skautuje od roku 1933. Začínala ve Vysokém Mýtě a tehdy, ještě jako dítě, šla po Praze, na klopě lili, když jí úplně neznámý mladík pozdravil skautským pozdravem. Tehdy si řekla: vida, člověk by se neztratil.

VLASTA PÁLENÍKOVÁ do oddílu vstoupila v roce 1928 v Ostravě. Nejsilnější zážitek — poznání, jak děti dovedou pracovat pro lidi, kteří jejich pomoc potřebují. Ať to byla pomoc děvčát 27. oddílu z Prahy v Květnové revoluci roku 1945 či loňská a letošní Služba vlasti.

JANA PFEIFFEROVÁ vstoupila v roce 1945 do 13. střediska v Praze. „Nejvíce mi uvízl v paměti první velký výjezd všech pražských vodáckých oddílů z Týna nad Vltavou. To jsme my, děvčata, poprvé „dělala vodu“.“

EVA PRŮŠOVÁ začala skautovat v roce 1942 v pražské skupině KČT. Po válce byly základem 37. oddílu Sluníček. Nejhezčí zážitek: loňský III. junácký sněm — „Tolik skautů po dvaceti letech!“

MUDr. JARKA ŠRÁMKOVÁ začala skautovat v roce 1936 v Praze. A zážitek? „Minitábor na Želivce v roce 1937, kde nás čtrnáct děvčát vypravila povodeň. A pak loňský sřpen na Lesní škole v Potštejně.“

ALENA TOMÁNKOVÁ. Její mateřský oddíl je v Uherském Hradišti, kam vstoupila v roce 1945. Nejsilnější na ni zapůsobil slib na chatě pod Břestecou skálou.

EVA WONDREYSOVÁ vstoupila do oddílu v roce 1945 ve Velkém Meziříčí. Místo nejsilnějšího zážitku, nejveselejší. Z prvního tábora u sklenského rybníka. První noční hlídka, kdy mímě „vyjukané skautečky“ seděly se sekerami pod stolem a očekávaly „přepadení“.

DÍVČÍHO KMENE ČESKÉHO JUNÁKA

ČESKOSLOVENSKÁ STUDENTSKÁ EXPEDICE DO LAMBARENE

„Blázní, s tímhle vozem?“ řekl nám první voják za hranicí a podíval se pohrdlivě na naši taturu. „Vyloučeno!“ Před několika minutami jsme opustili zemi nosorožce, Súdán, a teď už jsme mezi vojáky, kteří mají za kloubkem znak lva a kříže, symboly Etiopie. Možná právě proto, že se nás pohled vojáka dotkl, — jeli jsme. Stezkou z Metemy do Gondaru u jezera Tana, kterou od poslední světové války neprojel žádný větší nákladní vůz.

Pochybnosti, s kterými jsme se setkali, byly na místě. Jedeme krokem, téměř se plazíme, často jdeme před vozem pěšky, řvoucí obluda vozu na nebezpečné soutěsce za námi. Splháme do výše dva a půl tisíce metrů, propadáme se do údolí, krumpáčem a lopatou rozšiřujeme radiusy protizvratných zatáček, porážíme stromy a větve, které našemu vysokému vozu brání v průjezdu. Jsem unavení, zničení a jeden druhému opakujeme „Etiopie je krásná, překrásná“.

To bývá večer, kdy sedíme na dně údolí okolo ohně a vyprávíme si o čarokrásných kaňonech hor naplněných zvláštním namodralým oparem jiskřivého vzduchu. Připomínáme si těch pár lidí, které jsme v jinak liduprázdné krajině přece jen potkali. Objevují se náhle. Vystoupí z lesa, hubení, vychrtlí, téměř nazi s jakousi pytloučinou přes ramena nebo jen okolo beder. Stojí za zákrutem cesty na jedné noze, jak tu bývá zvykem, s holí v ruce, a na pozdrav se nám zdvořile, s rukama zkříženými na prsou, uklánějí — jak tu bývá velmi krásným zvykem. Těm nejmenším jsme ukazovali se slovy: „Podívej se, takhle vypadá Evropan-běloch“. V tu chvíli se i my zdvo-

Před posledním setkáním s nejdelší řekou Afriky. Vjíždíme do čarokrásného kaňonu Modrého Nilu.

CÍSAŘSTVÍM a LVA KŘÍŽE

Text a fotografie Petr Bárta

řile uklánějí na pozdrav, aby si chlapec udělal od počátku o všech Evropanech dobré mínění.

Padesát pět hodin čistého času bojujeme o Gondar. Když jsme konečně tam, nechtějí nám uvěřit, že jsme přijeli z Metemy. Na tuhle nedůvěru jsme pyšní. Neznáme vyšší ocenění pro našeho „Drobecka“, jak jsme si taturu překlátili.

Cesta do Addis Abeby se podobá chudobné pohádce. Pohádková je krajina náhorní plošiny (všechno kolem nás má nadmořskou výšku dva tisíce metrů). Chudobná proto, že jediné africké císařství, svobodná země, která si svou nezávislost vybojovala statečným bojem holých rukou proti automatickým zbraním Italů, je současně i jednou z nejchudších.

Addis Abeba. Tady je propast mezi krásou a bidou nejzřetelnější. Sídlo císaře, místo paláce Africké jednoty, město orlů, císařových lvů a etiopských maršálů. Obrovské mraveniště, jehož okraje neznají elektrický proud a místo střechy stačí kousek plechu. Addis Abeba — Nová květina, jak zní překlad jejího jména. Město, které teprve začíná kvést. Navečer voní eukalyptovým dřevem, páleným na stovkách otevřených ohnišť. Chce se nám snít.

Vodopády Modrého Nilu a před nimi naši etiopiští průvodci v typických plachetkách přehozených přes ramena a s nerozlučnými holemi v ruce.

vlčácká stezka

NOVÉ HRY PRO VLČATA

Symbol Etiopie v náručí.

Zařízení kuchyně pod širým nebem.

Náš mladý přítel z Addis Abeby. Má už kolo, ale na tváři ještě okrasné jizvy.

Víme dobře, že vlčatům se nelze ničím tak zavděčit, jako novou hru. A tak jsme vám dnes připravili celou řadu nových her, jaké hrají s chutí vlčata v cizině a které jistě budete rádi hrát i vy se svou šestkou či smečkou. Tak nejdřív několik her, které se hrají se zavázanými očima:

Zbavte se míče:

Vedoucí rozdělí hřiště hraniční čarou na dvě stejné části a do každé poloviny se postaví jedno družstvo. Jeden chlapec, který má zavázané oči, stojí mimo hřiště a má připravenou píšťalku. Když zapíská, hodí rozhodčí do hřiště míč. Každé družstvo se musí snažit dosáhnout toho, aby míč zůstal co nejdéle na území protivníka. Trestný bod se počítá tomu družstvu, na jehož polovině je míč, když slepý zapíská. Ten může totiž pískat kdykoliv chce. Vítězí ta strana, která po skončení hry má méně trestných bodů.

Hru lze obměnit tak, že stanovíme podmínku, že míče se musí dotknout dva nebo tři hráči, než je dovoleno vhodit jej na území protivníka. Také je možno mezi družstvy vymezit „zemi nikoho“ a stanovit, že míč se musí odrazit v zemi nikoho, než smí dopadnout na území protivníka.

Slepčův statek:

Na zemi vyznačíme území, které je dvorem stateku. Tento dvůr nesmí během hry žádný hráč opustit. Jeden hráč je farmář, ostatní jsou zvířata. Vedoucí zaváže farmáře oči a několikrát ho otočí, aby mu zůstal orientaci. Zároveň počítá do deseti „zvířata“ se rozběhnou po dvoře. Farmář chodí po hřišti, až se mu podaří některého hráče chytit. Chycený hráč musí napodobit hlas některého domácího zvířete. Farmář hádá, kdo to je. Uhodně-li, je farmářem chycený hráč, neuhodně-li, musí znovu zkoušet své štěstí, až se mu podaří některého hráče chytit a uhodnout jeho jméno.

Slepý má pomocníka:

Hráč, který bude honit ostatní, má zavázané oči. Ostatní hráči nemají sice zavázané oči, ale nesmějí běžet, smí jen poskakovat. Slepý má pomocníka, který sice „vidí“, ale nesmí nikoho chytat. Smí jen dávat slepci ústní pokyny, podle nichž se slepý snaží některého hráče chytit. Chycený se stane pomocníkem, dřívější pomocník „slepce“, dřívější slepec se připojí k ostatním hráčům.

Procházka po palubě:

Na podlahu položíme dlouhé úzké prkno. Hráči, kteří mají zavázané oči, jsou piráti a mají přejít po palubě. Slápnou-li vedle prkna, jsou ztraceni, protože spadli do vody, která se hemží žraloky. Je také možno položit vedle sebe dvě nebo více prken a uspořádat hru jako závod pirátských posádek v přecházení paluby poslepu.

Na kohouta:

Všichni hráči musí mít vlčácké čapky. Jeden hráč, „kohout“, má zavázané oči a stojí do široka rozkročen. Ostatní hráči se postaví za něj do určené vzdálenosti a snaží se prohodit své čapky skrze kohoutovy nohy co možná nejdál. Pak se každý postaví ke své čapce. Kohout se přizívá po čtyřech do předu, až se dotkne některé čapky. Hráče, jehož čapky se dotkl, ostatní honí. Jestliže ho někdo chytí, než doběhne k určené metě, stane se pro příští kolo kohoutem.

Plácni komára:

Jedno vlče má zavázané oči a v ruce má peška. Sedí na židli uprostřed klubovny. „Komáři“ se k němu přiblíží po špičkách, zabzučí mu do ucha a rychle uskočí, aby je nemohl udeřit peškem. Udeřený si vymění se „slepce“ místo. Slepého je třeba upozornit, že smí udeřit, jen když uslyší bzukot, komáři pak nesmějí bzuket z dálek, ale opravdu do ucha.

Nad zemí a pod zemí:

Vlčata stojí v kruhu. Vedoucí vyvolává jména věcí, které je třeba hledat nad zemí a pod zemí, na př. jahody — rostou nad zemí, brambory — pod zemí. Kdykoliv vyvolá věc, která je pod zemí, hráči si musí sednout, kdykoliv vyvolá věc nad zemí, musí vyskočit. Kdo se splete, vypadne ze hry. Kdo zůstane poslední, je vítěz. Doporučuje se připravit si předem seznam věcí, které budeme vyvolávat, aby hra měla spád.

Na bobra:

Vlčata sedí v kruhu. Jedno vlče začne vypravovat nějakou historku. Jestliže je to známá historka, ten kdo ji zná, zavolá „bobr“ a sám historku dokončí. Když se mu to podaří, získá bod. Pokračuje-li špatně, může kterýkoliv jiný hráč i ten, který byl přerušen, zavolat „špatně“ a historku dokončit. V tom případě získá bod on. Dokončí-li některý hoch historku, aniž byl přerušen, získá tři body. Jiný hoch pak začne vyprávět jinou historku. Hraje se do určitého počtu bodů — kdo má první stanovený počet bodů, je vítězem.

Ha-ha-ha:

Hráči stojí nebo sedí v kruhu. První řekne: ha, druhý ha, ha, třetí ha, ha, ha atd. Musí to být řečeno naprosto vážně, nikdo se nesmí zasmát. Kdo se zasměje, vypadne ze hry, poslední vítězí.

Čil

LODNI KRONIKA

J. Matoušek

ilustrace Bape

Když se Lachtan dotknul koncem května poprvé hladiny řeky u přístavního kůlu, viselo nad jeho palubou napjaté ticho velkého očekávání. Všichni tři jsme upírali hypnotizující zraky na jeho dno. Hrobové ticho tak trvalo dvě, tři, pět minut a snad ještě déle.

Konečně jsem to již nevydržel a stísněně vydechl: NETEČE! A skutečně. Dno Lachtana, jak se mírně pohupoval na vodě, zůstalo nadobro suché, i když jsme po chvíli opatrně vstoupili na palubu. Mrknul jsem po Zdenkovi a Jirkovi. Obá měli teď už šťastně rozzářené oči a usmívali se. Ale to by ovšem nebyl celý Jirka, aby nějak neporušil i tak vysoce posvátný okamžik.

„Tak si myslím,“ povidal, „že kdybych já psal lodní kroniku, byl bych s dnešním záznamem hotov jedna dvě. Popsal bych celou stránku nebo dokonce dvě právě jen tím slovem NETEČE, NETEČE, NETEČE...“

To by přece vyjadřovalo naprosto přesně a úplně všechno to důležité, co se dá o spuštění Lachtana vůbec napsat.

Vcelku jsem s nim musel souhlasit, přece jen jsem si ale nebyl jist, jestli to myslí úplně upřímně anebo jestli tím naráží i na moje slohová cvičení v Kronice, a tak jsem se k tomu raději nevyjádřil a dal urychleně povel k odražení od břehu.

A v ten okamžik vyplul Lachtan se svou posádkou na první plánovanou zkušební plavbu po řece. Poháněn pádly, plul rázně proti proudu a my pozorovali, jak se stromy a keře na břehu šinou neslyšně vzad. Naslouchali jsme nádhernému šplouchání vln pod přídi se zataženým dechem. Já seděl na vyvýšené

zádi u kormidla a nemohl jsem se vynadívat na stříbrolesklou kormidlovou brázdou, která se za Lachtanem svítila.

To byl páne pocit! Velký, nový, radostný, plný rozecpání. A že jsem tak necítil jen já sám, ukázalo se brzy, když z ničeho nic se z lavičky obou veslařů ozvalo mohutné řasáve „Sláva Lachtanovi“... jako důstojný pozdrav novému životu na řece, který nás čeká.

A že to nebude život jen tak ledajaký, bez příhod a bez dobrodružství, to jsme cítili při každém zabrání pádlem.

To první odpoledne s Lachtanem na řece se ovšem nepříhodilo nic pozoruhodného. Pluli jsme chvíli proti vodě, pak jsme obrátili a nechali se unášet proudem až do blízkosti hučícího jezu nad mlýnem, několikrát jsme na zkoušku přistáli, vyskákali na břeh a ve změněné sestavě znovu nasadili. Cvičili jsme různé manévry s lodí v proudu a jednu chvíli chytil Zdeněk svého prvního kraba — jak se říká, když veslař mělce zabere, rozhoupá loď a pěkně pocáká sebe i posádku.

Přesto, že se nedělo nic viditelného, vsadil bych se, že právě už v těch prvních chvilkách na řece se v každém z nás rodily desítky plánů a představ, které všechny mířily někam vysoko za

těmi nádhernými kachnami, co nám táhly nad hlavou, někam do ukrutné dálky, třeba právě za tou lahví, kterou tu Jirka před nedávnem vylovil a která nás zklamala, když v ní nebyla žádná zpráva ani výzva. Ale to teď, když jsme měli Lachtana na vodě, vůbec nevadilo. Ať si plavou lahve jen tak beze zpráv! I my poplujeme bez výzvy za svým cílem!

Když jsme pozdě odpoledne přistáli, bylo v lodi sice trochu vody, která tam několika místy prosákla. Ale to byla úplně nicka proti tomu, jak do ní teklo tenkrát, při zkušebním spuštění na vodu.

„Kdybych to neviděl vlastníma očima, nikdy bych nevěřil, že je to tatáž loď, která před dvěma měsíci ležela na vodě jako cedník a hrozila, že se potopí,“ řekl pyšně Zdeněk, když ten večer poprvé zamykal visací zámek u poutacího řetězu.

Domů jsme šli všichni tři hrozně moc šťastní...

LOV NA SLAMĚNOU VELRYBU

Je dneska právě 10. června a je nádherně počasí. Od spuštění Lachtana na řeku uplynulo patnáct dní. Znamenám si do kalendáře, kolikrát jsme za tu dobu byli u přístavního kůlu. Mám za těch patnáct dnů v kalendáři devět hvězdiček. Není to na sto procent, ale nedá se nic dělat. Blíží se totiž konec školního roku a všichni učitelé zkouší jako diví. Je třeba dotáhnout, co se ještě dá, protože prázdniny visí na dvou lanech. Jedno je spolehlivě pevné — a to je právě Lachtanovo. Druhé je spleteno ze třech niteček konečného vysvědčení posádky. Běda nám, kdyby jediná nitka někde rupla. To by byl s našimi prázdninovými plány načisto amen, proto tedy ten strašný tofr, proto nemůže být naše účast na kotvišti každodenní.

Ale plavíme se. Děláme průzkumné výpravy a objevujeme. Stará řeka je senzáční. Je na ní laguna, rákosím zarostlé břehy, močál. Úplný ráj vodních ptáků. Já tandím hrozně divokým kachnám, obdivuji se jejich letu. Všichni sbíráme jejich barevná peříčka a už jsme ozdobili pěknou korunkou z nich přídi Lachtana. Kolikrát jsme už také pozorovali vodní slípky a čejky. Máme námořnický dalekohled. Vím, kde hnízdí. Je to v rákosí močálu u laguny. Sušíme vlastnoručně staženou kůži ondatry, kterou jsme našli zapomenutou v železech. Až ji vyděláme podle indiánského návodu, bude ozdoba na kryté přídi paluby.

Jednoho dne nás Zdeněk překvapil. Přinesl k přístavišti krásný samostřil, který vyrobil jeho tatínek. A představte si, že Jirka, co jinak myslí jen na samé vtipky, přišel na báječný nápad — předělat samostřil na lodní harpunové dělo. To se ví, že jsme se do toho hned pustili. Pipevnili jsme na přídi Lachtana otočnou hlavici, šípky jsme proměnili v harpuny tím, že jsme k nim pipevnili holváky z korku a tenký motouz a bylo hotovo. Dělo vrhá harpuny jedna báseň a zasahuje přesně. Udělali jsme si z prýnky a slaměného věchýtku velrybu a lovíme plouvící cíl.

Z Lachtana se tak rázem stala velrybářská loď a Jirka je třeba od lodního děla tahat násilím.

Jenže ono ale nejde jen o to lovit anebo dělat výzkumné výpravy. Přesto, že už Lachtan kotví na řece, je třeba na něm ještě mnoho dodělávat a zdokonalovat. A tak si musíme každý den, kdy se u lodě sejdeme, rozdělit čas na zábavu a na práci. Však na Lachtanu už teď dokonale funguje osazení zvláštního kormidla (při spuštění ho nahrazovalo ještě obyčejné pádlo) a v přední třetině lodi je teď už napevno umístěné důmyslné zařízení na upevnění a sklápění stěžně, poněvadž Lachtan má přece být od samého začátku plachetní loď. Stěžně už také máme, krásně hladce vypracovaný a napaštěný bezbarvým lakem. Máme i ráhna, kladky a lana — jenom ta nešťastná plácha nám chybí.

S plachtou je strašná potíž. Nejsme ani trošinku nároční. Bohatě by nám posloužila dvě stará prostěradla. Ale kde jen je vzít? Z textilu se přece nedá koupit nic ani za drahé peníze, vždyť i kapesník je na bodový příděl, natož potom prostěradlo. A požádat o starší doma...? To je zrovna tak jako si přát k narozeninám opravdovou lokomotivu. Však nadarmo nežijeme ve válečném roce 1945.

„Potřebný kus hadru,“ jak se jednou v rozčilení vyjádřil Jirka o plachtách pro Lachtana, nám kalí radostnou náladu, kdy si jen na něj vzpomeneme.

„Však jsem to už jednou povidal,“ opakuje věčně Zdeněk, „v otázce plachet pro Lachtana můžeme spoléhat jedině snad na zážrak.“

„Chyba je ovšem v tom, že zážraky se nedějí právě tak, jako že textil není k máni veškerý žádný,“ odpověděl mu na to trpce Jirka a bylo zase jednou po smutné debatě o plachtách pro Lachtana...

DOKONČENÍ
PŘÍŠTĚ

Hody, hody doprovody...

Na březích potoků a fek se novou mizou zazelenały větvičky vrb. Kluci mezi nimi nedočkavě pobíhají a vybírají pěkně dlouhé pruty. Vybírají pečlivě, aby pomlázka, kterou z nich vyrobí, byla pěkně pružná a přilehla k tělu. Vždyť s blízcími se velikonoce mi se blíží i jejich den.

A teď je na vás, děvčata, aby vás chlapci příliš nepřekvapili a abyste se mohla rychle vykoupiť. Mnohá z vás už přemýšlí o tom, jak nejlépe obarvit vajíčka. Některá nabídne chlapcům vajíčka

čukrová nebo čokoládová a pro ty mám návrh. Pojdte, uděláme si společně velikonoční bonbonieru, do které vajíčka dáme. Na čtvrtku si nakreslíme obrázek slepičky podle vzoru, který jsme vám připravili. Pěkně ho vybarvíme krycími barvami a pečlivě vystihneme. Ve všech čarách krabíčku přehneme a slepíme. Uvnitř jí můžeme vystlat nastříhaným zeleným hedvábným papírem a nakonec do ní naskládáme vajíčka a dáreček je hotový. Budete-li pracovat pečlivě, dárek se jistě bude líbit. (vp)

...dejte vejce malovaný

O velikonočních je zvykem malovat vajíčka, kterým se od slova krásna říká „kрасlice“. V Čechách, na Moravě i na Slovensku dodnes žije mnoho žen — skutečných lidových umělkyní — které po celý rok shromažďují „vejdunky“ a zdobí je nejrůznějšími způsoby. Buď vzorek na vajíčko nanášejí voskem a pak obarví, nebo naopak nejprve vejce obarví a pak teprve vykrabují všelijaká srdíčka, vlnovky, kytičky. Velmi krásná jsou vajíčka ozdobená ornamentem z drobných kousků lesklé slámy, která se třpytí jako zlato.

Těmto lidovým umělkyním bychom mohly těžko konkurovat, protože vám dnes poradím jednodušší a rychlejší způsob z Podkrkonoší a uvidíte, že se vám tato vajíčka budou také líbit.

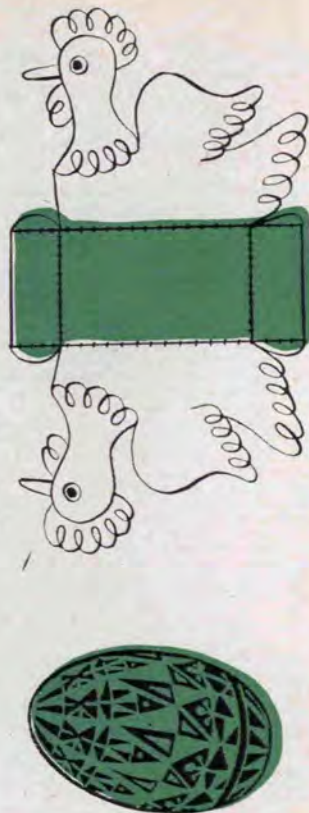
Venku si natrháme zásobu hezkých, pokud možno hodně členitých a roztrhaných listů, travin a květů a syrové vajíčko jimi celé obalíme tak, aby se listy mohly pěkně otisknout. Zavážeme do hadříčku a pevně omotáme nití. Takto upravená vajíčka dáme vařit natvrdo do vody, do které vhodíme suché cibulové slupky — čím je slupek víc, tím je barva sytější. Až vajíčko rozbalíme, bude krásně hnědá a listy či hlavičky sedmikrásek a jiných květin na něm budou otištěny světle s nádechem zelené nebo žluté,

podle toho, jak která rostlina „pusť“ barvu. Nakonec můžeme vajíčko otřít kůžičkou od slaniny nebo mastným papírem, aby se pěkně lesklo.

Také můžeme udělat skautská vajíčka s lilií a trojlístkem, které buď na vajíčko namalujeme voskem a pak obarvíme nebo vystihneme z papíru a přilepíme, zavážeme do hadříčku a vaříme buď ve vodě s cibulovými slupkami, ve špenátovém odvaru nebo v jiné barvě.

Máme-li více času, děláme z vejdunek hlavičky. Vejdunek se dělá tak, že na obou koncích vajíčka uděláme jehlou malý otvor. Nad hrnečkem nebo taliíkem pak na jednom konci foukáme a druhým koncem nám vyteče bílek i se žloutkem, které zužitkujeme při vaření. Vejdunek otfeme octem nebo mýdlovou vodou, aby se odmastil, a namalujeme jako obličej. Ze slámy nalepíme vlasy, z tvrdšího papíru klobouček nebo čepici. Z přeloženého a do sebe zasunutého proužku papíru vyrobíme podstavec, aby hlavička dobře stála. Teď už záleží na vaší fantazii a vkusu — uděláte si panenku, babku, Čiňánka v širokém klobouku nebo čerňouška s kudrnatými vlasy?

Maljka

O květovaném šálku, budíku a obřadnosti

Tak především: tyto řádky jsou určeny skautkám a světluš-kám, takže prosím příslušníky mužného kmene, aby obrátili list. A my si budeme povídat napřed o tom květovaném čajovém šálku po babičce.

Představte si, že k vám přijde vzácná návštěva, třeba vzdálená praprateta, křehoučká bílá stařenka a maminka jí jde přivítat. Přes šaty si přehodí svou nejkrásnější zástěrku a honem si ještě upraví vlasy, aby vypadala co nejlépe. Návštěvu posadí do křesla k oknu mezi květinami a pak rozsvítí tlustou svíci, i když jsou teprve tři odpoledne. Čaj se podává ve svátečních šálcích po babičce s empírovými oušky, víte v těch, co se vám vždycky třesou ruce, když je umýváte, protože víte, jak na nich mamince záleží. Všimněte si, když maminka bere cukr do kleštiček, že je drží jen palcem a ukazováčkem, další dva prsty má mírně ohnuté u sebe a malíček stojí sám. Ano, přesně tak to mají předepsáno tanečnice v klasickém baletu. Úsměvy září, tichý hovor plyne a vám všem je krásně a slavnostně. Drobné obřadnosti našly místo k srdci.

Ráno vás budí v lepším případě maminka, v horším budík. To si už nesmíte dát „ani pět“, protože byste usnuly a bylo by zle. Prosim vás, jakpak obřad s kartáčkem na zuby. V samoobsluze je ovšem fronta u pokladny. Pokladní je nevrhá, vysype vám ze sáčku všech dvacet rohlíků a pomalu je přepočítává. Zaplaví vás vina ponižená a náhleho nesmyslného strachu, že přijдете pozdě do školy, jako by vás těch deset vteřin mohlo spasit. Autobus je ovšem

našlapán a veta po naději, že si ještě přečtete tu fyziku. To ten týden pěkně začíná. A obřadnost, leda, že bych vyko-nala děkovný obřad u té telefonní budky, že mi nesnědla zůbůhdarma pětadvacetník a vyřídila jsem tátovi vzkaz.

Loni v létě jsem seděla u dvou táborových ohňů. U obou se hrálo na kytaru a zpívalo. Ten první zapalovale skautky ze čtyř světových stran čtyřmi smolnými pochodněmi. Pozdravily jej velkými obřadnými slovy. A ten oheň hořel čistě svatými plameny a vím docela jistě, že tam nehořely tenkrát jen borové souše. Šlo od něj teplo, vytržení a úcta. Žádná z nás by nebyla do táborového kruhu zbytečně šlápla. Všechny jsme doufaly: budu to právě já, která u ohně počká, až poslední oharek polehne popelem.

K tomu druhému ohni jsem se tak trochu přizvala. Říkali, že bude velký táborák, a tak jsem byla zvědavá. Zapálili jej papíry, politými benzínem. Nemohla jsem se zbavit dojmu, že i ty opečené burty zavánějí autem a gumou. Byli to slušní lidé. Vždyť i ty kuchyňské odpady spálili v ohni, žádná lesa znečišťování. Ale mně — bůhví proč — bylo u toho „táboráku“ smutno. Bylo mi líto ohně, toho slouzičho, který pekl, sušil a poklízal, aniž si některý z těch civilizovaných necitů na nafukovacích matracích všiml, že je krásný a vznešený. Ale já mu to všechno vynahradím, jen co se parta unaví a nechají mě sedět samu u oharků. Dopadlo to jinak. Rázný konec ohni učinili muži, poslavše napřed dámy pryč.

Lucie ze Žlutých kyték

My, roudnické skautky a junáci, si vám musíme postěžovat na své vedoucí. Myslíte si, že se řídí heslem „vše pro dítě“? Co vás napadá. Představte si, jak se k nám chovají. Chtěli jsme si v oddílech uspořádat besídky a s tímto nápadem jsme přišli za svými vedoucími. „Jsmé pro.“ fekli. Stanov li nám pro každý oddíl hodinu. „H“ a tím to pro ně skončilo. Vlastně jen prozatím. Místo aby pro naše obveselení navcičili veselý program, nechali nás na holičkách — prostě „starejte se!“ A tak my, chudinky, jsme si museli sami v potu tváře vymyslet a navcičít program. V hodinu „H“ se naši vedoucí jako jeden muž dostavili v gala stejnochrójch do vytopené klubovny, zasedli za náčelnický stůl a libovali si. Jak by ne. Vždyť před jejich zraky a před zraky hostů ze střediskové rady probíhal pestrý program, ať jej připravily skautky, junáci 1. oddílů či vodní skauti. Recitovalo se, zpívalo, tančilo, předváděly se scénky. Hráli jsme na housle, na foukací i tahací harmoniky, ba i na harmonium. Naši vedoucí pěkně seděli, přihlíželi programu, popijeli čaj a mizela v nich značná množství pečiva. Jo, tak bychom se také chtěli mít!

-jk-

Chutnali vám pomeranče? Když pomeranč oloupete, provoni celý pokoj a v puse je hned plno chuti. Ale co s kůrou? Ta se zahodí, co s ní. Omyl, když kůru pěkně uloženu v krabici usušíte na ústředním topení nebo u kamen, zvýšíte si příjem oddílové pokladny a ještě pomůžete našemu národnímu hospodářství. Z pomerančové kůry se totiž vyrábí lék, který dovážíme z ciziny a draho jej platíme. Tak tedy, kůru z pomerančů napřed zbavíme bílé dužiny, usušíme a zaneseme do nejbližší nákupny léčivých rostlin. V Praze je ve Spálené ulici číslo 26. Můžete ji také poslat poštou, nákupna hradí i poštovné a navíc za jeden kilogram sušené kůry získáte až 5,60 korun. (pa)

◀ Odkoukáno ze Života by se mohl jmenovat obrázek Jaroslava Mottla. Vypadá to ve vaší školní jídelně také tak? Napište, kolik a jaké profešky proti slušnému chování jste našli. Tři nejlepší odpovědi odměníme knihami.

ZA Dr. MIROU MLADĚJOVSKOU

Odešla z našeho středu vychovatelka několika divčích generací. Byla nám nejen dobrou vůdkyní a rádkyní, ale i štedrou, obětavou, odvážnou a nesmírně skromnou matkou. Učila nás milovat přírodu, žít v ní, poznávat a oceňovat historické krásy naší vlasti, které jsme pod jejím vedením navštívili.

Na chvíle, které jsme společně prožili v klubovně, na výletech, táborech i na cestách cizinou, nemůžeme nikdy zapomenout. Naše poznatky doplňovala svými znalostmi z oboru umění, filosofie, přírodních věd a láskou ke všemu tvorstvu. Byla dlouholetou členkou náčelnictva a nyní po obnově Junáka znovu pracovala v Chebu, kde působila jako odborná pracovníce v muzeu a v galerii umění.

Skautská idea a sesterství, které jsi nás tak obětavě učila znát, zapustily pevné kořeny a po obrodě se zrodila docela mladá Jednička. Pracuje radostně, s nadšením a roste.

Vzpomínáme, loučíme se s Tebou, drahá Miro a věříme, že i když nad Tvou hlavou zapad' den, jsi a budeš stále s námi. Tvá Jednička

Poličko na stole

Při cestě na schůzku se Hanka zastavila v lékárně a koupila veliký balík buničité vaty. Nesla jej pod paží a zatímco jindy vesele poskakovala, dnes šla skoro důstojně. Brzy se ukázalo proč. V klubovně postavila před udivené světlušky litrovou sklenici, v které byl od minulého dne namočený oves a misku, která vypadala jako jarní poličko, plná svěžího zeleného ovísku.

„Kdopak si zapomněl mističku? Nikdo si nezapomněl mističku!“ poskakovala Vendulka a zvedla svoji misku nad hlavu. „Tak jste hodné, Hrdličky. A teď dáme na misku oves, pěkně opatrně, aby se zrnka nepomačkala a aby byla vrstva asi půl centimetru až centimetr vysoká.“ „A jak je velký centimetr?“ Hanka se zarazila. Ani jí nenapadlo, že by světlušky nevěděly, jak je centimetr velký. Potom si uvědomila, že jsou to děvčátka z první a druhé třídy a hned si věděla rady. „Ukaž ruku, Mirko. Nehet na malíčku, to je asi půl centimetru. A centimetr je asi jako dva nehty vedle sebe.“

Světlušky pečlivě rozkládaly zrnka a Hanka pokračovala: „Z buničité vaty ustříháme takový kus, aby zakryl celý oves, ale nepřesahoval mističku. Oves přikryjeme, protože potřebuje pro svůj růst tmu a budeme zalévat. Dnes a zítra odraženou vodou, pěkně na vatu, pozitrí přidáme do vody malinko, co se na špičku nože vejde, hnojiva na kveiny. Naše maminka mi dala pražské hnojivo. Kdo doma nemá, dám mu lžičku do kornoutu. Takhle přihnojovat a zalévat budeme každý den. Za deset dní už budeme mít poličko vysoké asi deset centimetrů. Ale to už budou velikonoce a budete mít doma jistě obarvená vajíčka. Ta naskládáte do zeleného porostu a uvidíte, jakou parádní velikonoční ozdobu budete mít o velikonočních na svátečním stole.“

Sůvka

Skautské oddíly a družiny už žijí plným životem. Dokázaly to během posledních měsíců víc než dostatečně. Služba vlasti, pomoc vesničákům SOS, jejich vlastní skautská práce. Minulou zimu se jako houby po dešti rojily besídky, které střediska a oddíly pořádaly nejen pro svoji zábavu, ale mnohde i pro veřejnost. Náš fotoreportér Mirek Khol zastihl skautky Střediska Plamen z Prahy 7 při jedné takové besídce. Pořádalo ji středisko a všechna děvčata i chlapci tu měli možnost ukázat, co si připravili. Zpívalo se, předváděly se scénky. Byla tu krátká scénka ze Sněhurky, krotitelka přivedla na jeviště Lochnesskou příšeru, chlapci předvedli stínové divadlo a další zajímavé scénky, vystupy a písničky.

■ PŘEMÝSLIM, TEDY JSEM ■ PŘEMÝSLIM, TEDY JSEM ■

Zamyšlení nad pravdou a cti

Mnoho lidí si řekne, že pravda i čest jsou výsadou minulých věků, že v dnešní době, plné politikaření a pošlapávaných smluv a práv, se staly abstraktním pojmem. Je to opravdu tak? Stali jsme se skutečně lidmi ochotnými obětovat pro osobní zisk úplně všechno, nebo v nás koluje alespoň trochu té čestné krve našich předků?

Byli kdysi doby, kdy byl lhář považován za blázna a nikdo se s ním více nebavil. Američtí Indiáni se významně usmívali bílým obchodníkům, pro které se lež stala životní nutností. Dívoch nedovedl pochopit, jak někdo může něco vykládat úplně opačně, než jak to ve skutečnosti je. Tráva je přece vždy zelená. Jeho mozek byl po generace vychováván v přírodě, která je pouze pravdivá a v které vychytralost a lež obyčejně nepomůže. Lvy hbitým jazykem neoklameš!

Přírodu zatačila civilizace. Člověk se začal více rozhlížet kolem sebe a pomalu dospěl k názoru, že se prostě pravda nevyplácí. Poznal, že z obrátne lži se dá vytěžit...

Jeden ze Zane Greyových hrdinů řekl: „Nelhal bych, ani kdybych si tím měl zachránit život!“ O tři století dříve podotýká Dumasův D'Artagnan: „Jsem chudý šlechtic, mám jen svůj kord a svou čest.“ Zní to dnes nadnesené, pateticky. Muži bez bázně a hany, „zálesáci“, jejichž slovo je přísahou i hrdí divoši, jako by žili jen na stránkách dobrodružných knih. Připadají nám jako svědkové zášle slávy minulosti ve srovnání s Jamesem Bondem, plukovníkem Petrem Kovalovem a dalšími superagenty, kteří jsou naproti tomu nádherným odrazem dnešního světa.

„Nic není věčné, toliko pravda“ — tak nějak to řekl jeden starý filosof. Jenom je třeba ji najít. Dá to sice práci, ale stojí to za to. Neboť „iž ten, kdo v naší době hledá pravdu, je po čertech odvážný chlapík!“ Rudyard Kipling.

Santa

■ PŘEMÝSLIM, TEDY JSEM ■ PŘEMÝSLIM, TEDY JSEM ■

dejte si radit

(Kresba M. Beranová)

Jsou tyto kabelky k oblečení a postavám správně voleny? Napište!

Dnes si něco řekneme o nošení kabelek. Už slyšíš hlasy, co je na tom za umění. Ale přesto, kolik děvčat, ba i dospělých žen se právě při používání tohoto módního praktického doplňku prohřešuje proti vkusu.

Je doba minisukni a i minikabelek. Malá kabelka je hezká, ale pozor! Nosi-li jí dívka drobná, střední postavy, pak ano, ale zvolí-li si ji dívka hodně vysoká, působí to komicky. I kabelka totiž může opticky působit na zlepšení či pokažení postavy. Silnější dívka zvolí kabelku vyššího tvaru — ta totiž postavu opticky zestihuje. Malá dívka by takovou kabelku skoro vláčela po zemi. Vysoké štíhle dívky si vyberou kabelku podlouhou, širší.

V žádném případě se nevyplácí volit příliš výstřední, křiklavé typy. Rychle vycházejí z módy a jsou velmi citlivé na celkové oblečení.

Dalším, neméně důležitým měřítkem je otázka kam a pro jakou příležitost se oblékáme. Podle toho také volíme kabelku. Do divadla si pochopitelně nebereme takovou, která připomíná nákupní tašku. Výhodné jsou kabelky dvouchvě, dlouhý řemínek se dá snadno odpojit, a pak se tato kabelka hodí i do společnosti.

I s kabelkou se musí správně zacházet a ošetřovat ji. Dbejte, aby udržela takový tvar a formu, v jaké vyšla z továrny, aby nebyla přepracaná ani příliš „podvyživená“.

Zuzana

Březen - měsíc vran

malá
lesní
škola
znalců
přírody

Kdo by uvěřil v příchod jara, kdyby na vlastní uši nezaslechl píseň našeho starého známého — kosa černého. První stoky jsou ještě nedokonalé a nesmělé, teprve navícuje, ale přece jen je to písnička. A což

teprve, až se přidá flétnový hlas drozda zpěvného a koncem měsíce přibude další mistr zpěvu — brávník obecný. Zanedlouho se trio rozroste na celý mohutný chór.

K životu se začíná probouzet také drobný hmyz. Nad meziemi víří celá hejna mušek a komárů a kolem kvetoucích jehněd a kočíček se to hemží divokými včelkami. Mezi nimi se sem tam motá včela domácí, z jarního vzduchu ještě notně opilá.

Na nakypřených lukách přibývají každým dnem nové hromádky krtin a po vychozených cestičkách ve slehle loňské trávě se čile mihají šedivé kožíšky hrabošů.

Na pole se sletují den ze dne větší a větší hejna havranů, připravující se na cestu k severovýchodu. Zatím se drží v uctivé vzdálenosti za oráči a z převrácené půdy horlivě vybírají tučné ponravý, aby se před cestou náležitě posilili. A jsme-li na poli, jistě

neujde naší pozornosti ani píseň skřivana polního.

V lese máme pocit, jakoby se tmavé kontury větví zjasnily, jednotlivá šed je protkávána i jinými, veselejšími barvami. Břij, se staré, omšelé, otrhané a špinavé kůry a podle nichž je měsíc pojmenován, zbavují oblákají se do čisté běloučké. Z tenkých větviček začíná probleskovat svěží jarní zelené lističky.

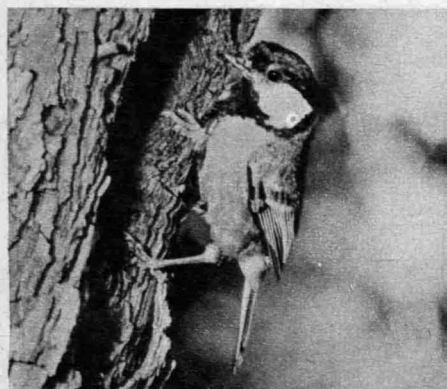
Na výslunných stránkách nás pozdraví žluté kvítky mochny písečné a zabloudíme-li k potoku, nebo do vlhčích míst, usmějí se na nás z mladé, ještě nízké a slabé světle zelené travčiky žluté terčiky podbělu obecného. Ve stínu olší vystrkuje ze země své růžové „palice“ devětšil lékařský. Ve světlých listnatých hájích kvetou modré koberce jaterníku podléšky.

(ejp.)

Foto: Jaromír Pavlíšek

Devětšil lékařský

Galerie chráněných a vzácných druhů

SÝKORA KOŇADRA (Parus major)

Je naše největší sýkora. Vrch těla má olivově zelený, křídla černo-hnědá s modravými a žlutavými okraji, hlavu a hrdlo černé s modravým leskem. Na tváři má velkou bílou skvrnu, spodek těla žlutý s černým pruhem uprostřed. Obě pohlaví jsou zbarvena stejně, jen samička je méně výrazná.

Sameček se ozývá od časného jara hlasitým zi-zi dět, zi-zi dět, nebo jasným, zvonivým pink-pink. V rozčilení, nebo když varuje, vyřází ostré cerr, cerrrr.

Koňadry žijí ve smíšených listnatých lesích a hájích, parcích, zahradách a sadech od nížin do hor. Hnízdí dvakrát ročně, koncem dubna a v květnu, podruhé v červnu. Hnízdo si staví v dutinách stromů, v zemi, ve štěrbinách zdí, starých pumpách nebo nepoužívaných schránkách na dopisy. Samička snáší 8—14 bělavých, narudle*skvrnitých vajíček. Sedí 13—14 dní a dalších 15—20 dní krmlí.

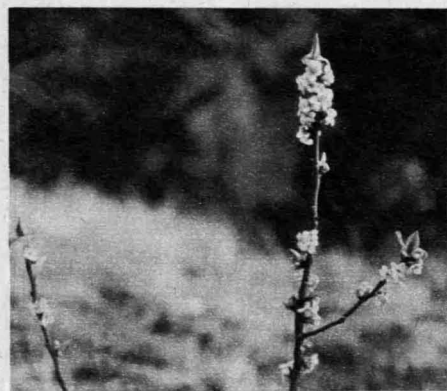
Převážně se živí hmyzem, v zimě semeny a plody rostlin a dřevin, zejména semeny olejnatými a vajíčky zimujícího hmyzu. V zimě se koňadry sdružují do hejnek spolu s ostatními druhy sýkor a společně shánějí potravu.

LÝKOVEC JEDOVATÝ (Daphne mezereum)

Je náš nejčasněji kvetoucí keř, vysoký 30—150 cm. Drobné červenofialové květy rostou ve svazečcích a obalují holé, ještě bezlisté větvičky. Nápadná příjemná vůně se šíří okolo kvetoucího keříku. Listy rostou jednotlivě a hromadí se na koncích přímých větviček. Na zimu opadávají.

Lýkovec jedovatý rozkvétá i v únoru, nejčastěji však v březnu na vlhčích a stinných místech listnatých hájů nebo smíšených lesů od nížin až po horské pásmo. Nikde však není hojný.

Na podzim se keř obalí peckovicemi plodů, které mohou nezkušené svést k ochutnání. Celá rostlina je jedovatá!!! Časné a vonné květy lýkovce se stávají kořisti vyletníků, kteří, aby získali do vázy několik větviček, neváhají zničit mnohdy i celý keřik. E. a J. Pavlískovi

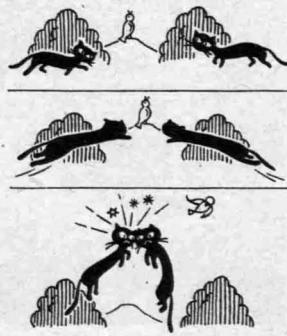

Kalendář ochrany přírody

Břežnová příroda je na květy ještě chudá. Mimo ty, o kterých jsme se zmínili v minulém čísle, rozkvetají z chráněných druhů v březnu tyto: kandík psí zub, ladoňka dvoulistá, křivavec český, všesovec pleťový, koníklec luční a otevřený, prosenka jarní a vyšší, tis červený a svida dřín.

Z chráněných ptačích druhů začínají hnízdit: Orel skalní, čejka chocholáť, sova pálená, výr velký, kos černý, brávník obecný, skorec vodní a ořešník kropenatý.

Mungo a Dingo

Kresba K. Mrázek

Junák je ochráncem přírody

Ochrana přírody je dnes v celém civilizovaném světě chápána především jako ochrana veškerého přírodního bohatství, přírodních zdrojů, vzhledu a neporušenosti krajiny a podobně. Jednotlivé země chrání svoje nejčinnější přírodní tvůrky před zkázou, která jim hrozí především od samotných lidí, před příliš prudkým a neřízeným rozvojem techniky v současné době.

U nás je ochrana přírody řízena státem, který také chrání významné části a tvůrky přírody, krajinu s jejími typickými znaky.

Základním dokumentem o státní ochraně přírody u nás je Zákon č. 40 ze dne 1. srpna 1956, ve kterém jsou zakotveny hlavní zásady a organizace.

Dnes si alespoň vyjmenujeme základní kategorie chráněných území.

1. Národní parky
2. Chráněné krajinné oblasti
3. Státní přírodní rezervace
4. Chráněná naleziště
5. Chráněné parky a zahrady
6. Chráněné studijní plochy

Jako znalci a ochránci přírody, měli bychom znát přírodu především v našem okolí. Měli bychom vědět, kde a kdy rozkvetly první sněženky, kdy se poprvé ozval drozd, kdy měla samička kosa plný zobák listí a větviček ke stavbě hnízda, prostě všechno, co se v přírodě okolo nás děje. Nemusíme snad ani zvláště připomínat, že do přírody chodíme se zápisníkem v ruce a všechny zajímavé údaje pečlivě zaznamenáváme.

Zvláštní pozornost věnujeme chráněným rostlinám, kvetoucím v naší blízkosti. Každou objevenou chráněnou rostlinu si zapíšeme do deníku, stručně popíšeme místo výskytu, datum nálezu, početnost

výskytu a některé další údaje. Doporučit lze též kresbu rostliny, zejména nejsme-li si jisti jejím přesným určením. Podle obrázku potom exemplář doma nebo ve škole snáze podle literatury určíme. Rostlinu však nikdy netháme (chráněné se dokonce trhat nesmějí). Záznamy jednotlivců potom zaznamenáme do družinové kroniky a zručný kreslíř překreslí obrázky. Dáte-li potom dohromady záznamy z celého oddílu, získáte nejen přehled o tom, co ve vašem okolí kvete, ale zjistíte i místa, která ještě nejsou prozkoumána. A to jsme už u úkolu na tento měsíc:

Proveďte soupis všech v březnu a vás kvetoucích chráněných rostlin!

Výsledky pozorování a záznamů soustředíte za celé středisko dohromady, přičemž vám prozradíme, co s vašimi výzkumy podnikneme.

A ještě připomínka — nezapomínejte na sledování života u vyvšených ptačích budek a podle počastí ještě i na příkrmování na krmitkách.

Niekoľko „naj...“

Veľmi dobre iste všetci poznáte **slnečnicu** (obr. 4). Na prvý pohľad sa Vám bude zdať, že má najväčší „kvet“ u nás, keďže dosahuje veľkosti až 40 cm. Ale nedajte sa zmýliť, keďže „kvet“ slnečnice je vlastne iba kvetenstvo, pozostávajúce až z 1000 drobných kvietkov, nie väčších ako sú naše včeličky. V dobrej pôde vyrastá slnečnica až do výšky 3 m a do váhy 10 kg.

Najväčší kvet, ale súčasne veľmi ľahký, má u nás **leknó biele** (*Nymphaea alba*), ktorého priemer je až 8 cm a váha okolo 10 gramov.

Z kultúrnych rastlín **pšenica** (obr. 3) je rastlinou najrozšírenejšou, **kukurica** (obr. 6), pochádzajúca z Ameriky je rastlinou najstaršou a **ryža**, pochádzajúca z Ázie zase rastlinou najdôležitejšou, keďže sa ňou živí až dve tretiny ľudstva. Pri kukurici je ešte zaujímavé i to, že má klasy

(palice) obalené listami (listenami), čo zabraňuje tomu, aby sa mohla samočinne vysievať. Ak by ju človek prestal umele pestovať, z roka na rok by na zemi vyhnula.

U mnohých poľnohospodárov najobľúbenejšou rastlinou je **kukučína poľná** (obr. 2) (*Cuscuta campestris*), ktorá sa prizpôbuje na rôznych poľnohospodárskych rastlinách a často ničí celé plochy ďateľovín alebo iných, našimi poľnohospodármi tak starostlivo pestovaných rastlín.

Hoci prísne chránené, predsa sa často do domácností u nás ako „ozdoba“ dostávajú osiny **kavýľa** (*Stipa*). Je to tráva, ktorú práve pre tieto jej ozdobné osiny považujú mnohí za nejzodrobnejšiu. Chlpaté osiny kavýľa vyrastajú totižto až do dĺžky 15 cm (po vytvorení plodov obalených stvrdnutými pluchami). Celý porast kavýľa, zarastajúci suché piesočné, čadičové a vápenaté stránne sa vo vetre nádhorne viní ako strieborné more.

Už v spomínanom Mlýňanskom arbore-tu rastie i cez zimu vo voľnej prírode

bambus. Je vám iste všetkým veľmi dobre známe, že bambus je najväčšou trávou na svete. Hoci v Mlýňanoch nedosahuje takej výšky do akej vyrastá vo svojej tropickej domovine, môžeme povedať, že i hoci ako výnimka importovaná do našej vlasti, je na Slovensku najväčšou rastúcou trávou.

Na jar u nás najskôr kvitne všetkým dobre známa **snežienka jarná** (*Galanthus nivalis*). Z drevín sa najskôr prebúdzajú k jarnému životu **drieň** (*Cornus mas*), **lykovec jedovatý** (*Daphne mezereum*) a skautom dobre známa (používaná na skautské palice) **lieska** (*Corylus avellana*). Najneskôr kvitne u nás na jeseň prudko jedovatá rastlinka zvaná **jesieňka obyčajná** (*Colchicum autumnale*).

V mesiacoch máji a júni kvitne na Slovensku mnohými obdivovateľmi považovaný za náš najkrajší kvietok **črievičník papučka** (obr. 1) (*Cypripedium calceolus*), blízky príbuzný tropickým orchideám. V tomže období, ako kvitne u nás prísne chránený črievičník, kvitnú

u nás i viaceré druhy **vstavačov** známe tým, že majú tak drobné semiačka, ako veľmi jemný prach, teda majú naše najmenšie semiačka.

Skúsení skauti iste nikdy nezabudnú na odporú zápac, ktorý vydávajú porasty rastlín nachádzajúce sa v bučinách a lúčnych lesoch. Zápac vydáva rastlina zvaná **cesnak medvedí** (*Allium ursinum*). Ani nie tak pre človeka, ako vari pre drobných hľadavcov najodpornejší pach z našich rastlín má **psí jazyk uhorský** (*Cynoglossum hungaricum*), známy svojimi fialovými kvietkami. Rastie roztrúsené na krovinatých, kamenitých a piesočnatých pôdach Južného Slovenska. Už od dávnych dôb používali ľudia túto rastlinku na ničenie či odpudzovanie nepríjemných živočíchov „spoluobyvatelov“ ich sídlisk a to najmä hľadavcov, ktoré pach tejto rastlinky vôbec neznesajú. Skauti si dávajú túto rastlinku do zasobární, aby sa im tam nenafahovali myši a hraboši.

If.

Stopy kamzika

Ing. Karel Dolejš — Kay

1. Práva prední stopa.

2. Práva zadní stopa.

3. Kamzík v kroku ▲
Kamzík v úprku ▼

Kresby autor

Až se zatouláte do Vysokých Tatier, jistě neunikne vašemu blystozraku původní vzácná velehorská zvěř kamzík horský (*Rupicapra rupicapra* L.). Z daleké vlasti, z Alp, Karpat, Kavkazu, Apenin, Pyrenejí a Bosny, byla tato zvěř dovezena i do Českých zemí a uměle vysazena v Jeseníkách, v okolí Pradědu. Je ale rozptýlena i po celé oblasti Hrubého Jeseníku a vyskytuje se i poblíž České Kamenice.

Kamzík horský z čeledi turových je příbuzný nejen s kozou, ale i s antilopou, mezi nimiž tvoří spojující můstek. Je to zvěř vynikající ostrážilostí i otužilostí, má bystrý zrak i sluch. Neskrývá se ani v nejkrutější zimě a jen při vysokém sněhu zalehne pod skalní stěnu. Dává přednost místům s vyhlídkou a to i za prudkého větru. Kamzici jsou velmi zvědaví, vydrží dlouho stát a pozorovat okolí, při nebezpečí se varují hvizdem. Po takové výstražce zmizí celá tlupa za skalnatým hřbetem, nebo v kosodřevině. Tato zvěř je skromná ve výběru potravy. V zimě jí postačí jehličí kosodřeviny, mech, lišejníky či suchá tráva, v létě byliny i traviny horských plání, nebo letorosty a pupeny listnáčů, rostoucích ve vyšších polohách. V zimě opouští výšiny a sestupuje do nižších míst.

Na svých toulkách za potravou si volí kamzici pohodlnou cestu — schůdně ochozí a pouze v nebezpečí neváhají prchat po srázných útesech a přeskakovat nebezpečné překážky. Pobyt na strmých stěnách jim umožňuje jejich obratnost i přečnivající okraje širokých spárků. Ty jsou podporovány při krkolomných a přesto jistých skocích i při prudkém běhu pružné plínavými paspárky. Navíc je mocné a pružné svalstvo kamzíků doplněno schopností stavět všechny čtyři běhy v nejrušnějším zakřivení a velmi bezpečně je přitisknout ke

skalnímu výčnělku nebo k zemi, kde zanechávají své otisky.

Stopy mají klínovitý tvar. Přední běhy (obr. 1.) zanechávají nápadné otisky, jejichž stopa je zašpičatělá s nepatrným prohnutím okrajů spárků. Prohnutí je patrné v přední polovině stopy a je vydaté směrem dovnitř, obrácené než u ostatní spárkaté zvěře. Silný okraj ostrých spárků vytlačí do země zřetelný oblouček, který je patrný i u stop zanechaných zadními běhy (obr. 2). Dobrým určovacím znakem je velká mezera mezi oběma spárky. Podle stop nelze rozeznat kamzika od kamzice, jen kamzíčata zanechávají drobnější otisky.

Sledování kamzíků je obtížné. V horách nelze pro skalnatý a mnohdy nebezpečný terén dlouho sledovat stopní dráhu přerušovanou balvanitými sutěmi bez měkkého podkladu.

Kamzík se pohybuje **krokem** (obr. 3 nahore) nebo **úprkem** (obr. 3 dole).

Kamzík v kroku zanechává přímočarou stopní dráhu s rovnoběžnou a značně velkou mezispárkovou mezerou. Dospělý kamzíčik kus má krok 35—60 cm dlouhý a rozkrok 12—20 cm široký (obr. 4).

Kamzík v úprku vytlačuje za otisky svých spárků i paspárky jako dva protažené, více či méně hluboké dílčky. To činí dosti blízko sebe a ve vzdálenosti 10 cm od paty spárků. Mezispárková mezera je širší než u stopy kamzika v klidném kroku a je vpředu poněkud rozvěvená, takže je původní rovnoběžnost porušena (obr. 5). Kamzík klade v běhu zadní běhy před přední.

Kromě lavin má kamzíčik zvěř i jiné přirozené nepřátele — orla skalního a rysa. V naší vlasti žije kolem 1000 kusů této nádherné zvěře, která je u nás celoročně hájena.

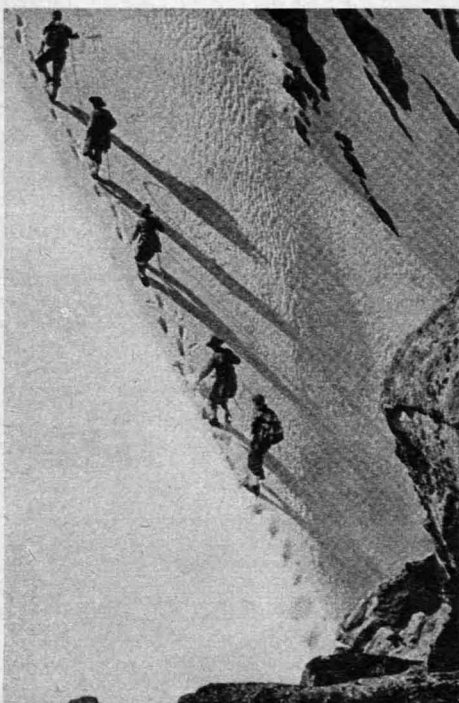
4. Krok.

5. Úprk.

BRDSKÝ ODZNAK

Především se Švýcarsko od naší země liší ohromující čistotou. Ať už jsem projížděla většími městy nebo malými vesničkami, všude to bylo tak nějak útulné a uklizené. Nevím jak to dělají, vždyť tam žijí stejní lidé jako my, ale je to pěkné. Cedule „Tady padá omítka!“ tam neexistují. Všechny domky a domy jako by právě vypadly ze žurnálů, s těmi svými pěkně natřenými dřevěnými okenicemi a upravenými zahrádkami.

Na květiny si tam vůbec velice potrpí. Jako kdyby nestačily alpské stráně na jaře rozkvetlé tisíci barvami, všude jsou pásy zeleně, truhlíky za okny, veliké mísy s ozdobnými květinami. Některé nové domy se dokonce staví terasovitě do strání a na každé terase je upravená zahrada, aby nájemník měl pocit, že žije v přírodě.

Z té čistoty jsem byla někdy až zoufalá. Například, když jsem hledala koš na odpadky. Ty tam skoro nikde nejsou, protože se předpokládá, že nikdo na ulici smetí nenadělá. Dokonce živá prasátka, která prodávali na jednom trhu, jsou tak růžová a milá, že by jim mnohý náš ušmudlák mohl závidět.

Z čeho by se však určitě mnohý Čechoslovák smrtelně vyděsil — je slušnost. Bez té byste se tam prostě neobešli. Lidé, zdánlivě sobě lhostejní, jsou navzájem tak slušní a pozorní, že to náš člověk prostě nechápe. Myslím, že tam se děti ke slušnosti nevychovávali, ale prostě se s ní už rodí. V tomhle směru je to země opravdu pohádková.

Prvního švýcarského skauta jsem viděla v rychlosti 120 kilometrů za hodinu, jak jde kolem dálnice. Ale zkuste zastavit na dálnici! Rázem byste na té krásné, čtyřproudové silnici způsobili havárii, protože tam se prostě zastavit nesmí.

No nic, když je skaut u dálnice, bude jistě i jinde. To jsem si však myslela. Ptala jsem se potom spousty lidí, prolezla spoustu obchodů s novinami a ptala jsem se po skautském časopise... leč nikde nic. Už to vypadalo, že skaut u dálnice byl jen přelud.

Až jednoho dne jsem se ocitla ve městě Fribourgu, ve francouzské části Švýcarska. Tam jsem také konečně našla cíl své cesty. Pomohl přitom jeden Čech, starý skaut, usazený tam už mnoho let.

„No, to jste přijela v nejloupežnější dobu. Copak si myslíte, že v pátek nebo v sobotu můžete někoho stihnout? Všichni kluci a holky odjíždí na víkend se svými rodiči.“

Můj smutný pohled nakonec vytáhl nově nabytého přítele ven do ulic.

„Tak pojďte, pokusíme se zastihnout aspoň někoho.“

„A tak jsme šli Fribourgskými ulicemi, plnými duchovních všech možných řádů i náboženství a studenty.

Neboť Fribourg je především univerzitní město plné klášterů. Nebylo tedy ani překvapením, když můj přítel zaklepal na dveře kláštera u svatého Nicholase. Po krátké domluvě nápadně se podobající francouzštině, jsme byli vpuštěni dovnitř. Čekáme u kulatého stolu, v jednoduché místnosti se zamřížovaným oknem. Nevím na koho, ale je to napínavé.

Pak se objevil páter s příjemnou, mladistvou tvář a mě bylo řečeno, že je to duchovní vůdce jedné družiny a že se nalézáme ve skautské klubovně. Usmívala jsem se a snažila se pochopit co je tu skautského, protože nic tomu nenapovídalo.

Dostali jsme nějakou adresu a šli zase pryč. A zase klepání na dveře, tentokrát ve staré studentské kolejí. Zase se mluvívalo, zase jsem byla někomu představena, zase jsme byli venku. Tam mi přítel řekl, že máme kliku a že příští den v devět hodin mě očekává pan Wantz, univerzitní profesor, jinak též skautský vůdce.

I nastal den druhý. Pan profesor byl přesný, přítel coby tušmočnick po boku, zápisník připravený na odpovědi.

A tady je v krátkosti záznam rozhovoru, který byl co chvíli přerušován shovívavým úsměvem pana profesora.

Švýcařští skauti jsou organizováni ve Fédération des Eclaireurs (Eclaireurs = skauti). Chlapci a děvčata mají svou samostatnou federaci, stejně jako život v oddělech je oddělený. Každý kanton má své speciální skupiny. Zde je nutné podotknout, že v německých kantonech prý skauting skoro vymizel. Pan profesor to odůvodňoval tím, že německá část Švýcarska je bohatší.

V dalším rozdělení se ani on sám nevyznal. Pouze tvrdil, že všechny skupiny jsou registrovány ve federaci, ale že existují i programově samostatné, a to podle rozdílného náboženství a podle jazykového rozložení, například francouzské, italské, německé. Federace, vlastně jakési ústředí, je řídit tím, že jim dodává více méně technické a teoretické informace a že pro ně vydává dvojjazyčný časopis KIM, určený činovníkům.

Při otázce po dotaci se pan profesor vyloženě rozesmál. Stát sice finančně podporuje teprve poškození mládež, ale oddily dostávají peníze od nejrůznějších institucí, aniž by o ně musely nějak žádat. I tady je to zase v každém kantonu zcela odlišné, například v ryze náboženských dostávají menší podpory od farností. Přímo ve Fribourgu přijímají peníze od automobilového klubu, z výtěžků různých loterií a podobných akcí. Zcela automaticky dostávají například starý vojenský materiál.

Družiny vypadají také trochu jinak. Víčata žijí ve smečkách a vedou je vždy jen dívky. Ti dospělejší se schází v družinkách tak po 5–6 lidech, které se zase

O Švýcarsku jsem věděla, že je to malá země složená z 22 autonomních kantonů (kanton = asi náš okres), země, kde se mluví německy, francouzsky a italsky, země plná přírodních krás a turistů. O švýcarském skautingu jsem věděla, že existuje.

A tak jsem se jednoho prosincového dne ocitla na veliké lodi, která převáží lidi a auta přes Bodamské jezero z Německa do Švýcar či naopak. A tak také začalo mé krátké putování za poznáním, o kterém bych vám chtěla něco říci.

O malé, bohaté zemi a o ska

PRAHA NA BRDECH

„PADAL TAM KAŽDÝ, KDO HÝBAT SE MOH,
PRAŠTĚLY KOSTI TEN DEN.
DŮSTOJNOST ODVÁL UŽ LEDOVÝ VZDUCH
POLIBIL KAŽDÝ MAŤ ZEM...“

To je úryvek ze songu „Baláda o osmém únoru“ z pera bratra Santy. Autor se v něm snažil řečí vázanou vylíčit atmosféru Prvního skautského přechodu Brd. Redakci Skauta — Junáka dal však svolení otisknout jej jen s poznámkou, že práce byla tvořena za pochodu, přímo na zledovatělém terénu. Kritika je prý dnes nemilosrdná, poznamenala a nevyhne se ani skautským bardům.

Obtížným přírodním podmínkám se přizpůsobili i Mustangové. Od velitele závodu bratra Švehy dostali úkol chytat do las závodníky v jednom z úseků patnáctikilometrové trasy. A brát jim „životy“. Proč se namáhat lovem skautek a skautů, vřít a světlušek. Stačí vyčkat za bukem a sbírat padlé.

V onu památnou volnou sobotu se sešlo před řevnickým nádražím, kde pochod začínal, na 1060 závodníků a závodnic. Nejstarší účastníci byla osmdesátiletá skautská babička Běla Divišová, nejmladšími světlušky a vlčata.

U jezírka zkoušelo Jezule se Santou azimut. Kontrolou vybraný soutěžící dostal za správné splnění úkolů pět bodů, soutěžící družinou pověřený tři body. A tak to šlo i na Červeném křížku, kde se odhadovala výška stromů, na Skalce při vázání dračí smyčky... A do všeho toho zaznívaly hlasy maskovaných mužů „...tady Skalka, ...tady Skalka... jak mě slyšíš... příjem... neposílejte mi zatím závodníky... mám tady frontu nedočkavců... řekni vedoucím oddílů, aby nespíchali a uvařili si cestou trochu čaje...“ „Tak se i vojáci se svými „er stodevítkami“ zapojili do akce Brdy a postarali se, že nejen lesní cesty, ale i průběh prvních brdských závodů byl hladký. BALÚ

spojují do družin a nakonec do oddílů. Takže oddíl má třeba 90 členů. Vedení spočívá v ruce jednoho duchovního rádce a jednoho šéfa oddílu, po našem bychom řekli, člověka na teorii a praxi. Ale je to spíše šéf administrativní, který se stará o spojení mezi družinami.

Výchova činníků se odehrává ve speciálních kantonálních kurzech, které jsou mezinárodně organizované a kde absolventi dostávají diplom, který potvrzuje jejich způsobilost vést skauty i v jiných zemích.

Podle věku jsou švýcarští skauti rozděleni asi takhle: 8—11 let. Louvetans (vlčata); 11—13 let, Rongers (asi mladší skauti); 13—15 let, Eclaireurs (skauti); 15—17 let, Rontiers (rádci, neboli ti, kteří jsou na cestě).

V zimě se skauti setkávají jen v klubovnách, v létě se pak jede na tábor. Schůzky jsou tak dvakrát za tři neděle.

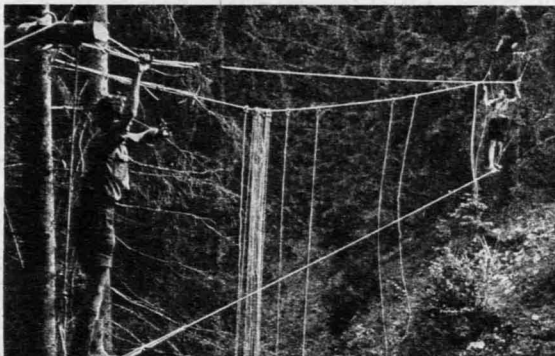
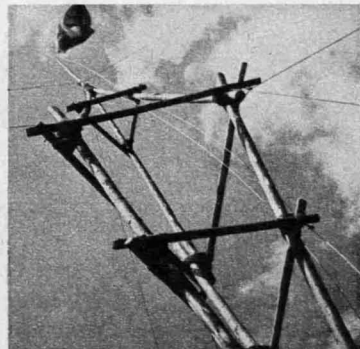
Když jsem se pana profesora ptala na to, jestli existují nějaké akce, které si skauti vymysleli nebo při kterých pomáhají, nerozuměl mi. Ale říkal, že občas se konají například akademie (přehlídky), na kterých skauti předvádí veřejnosti to, co se naučili a že mají obrovský úspěch.

Čas skautského šéfa — pana Wantze, byl přesně odměřen. Velmi mile se rozloučil a odešel. A můj přítel pravil, že jsem měla nejen kliku, ale obrovské štěstí, že jsem zajela právě do Fribourgu, kde je skauting snad nejrozvinutější a nejpočetnější.

Viděla jsem ve Švýcarsku ještě mnoho jiných zajímavých věcí. Chodila jsem po ulicích, kde nikdo nechodil, protože všichni jezdili v autech, což je tam zcela běžné. Byla jsem se podívat v Alpách, kde se strání visely zmrzlé vodopády a sněhové čepice velikánů odrážely polední slunce. Viděla jsem kašny, potoky, jezera, řeky, kde voda měla jenom zelenou nebo modrou barvu. Jela zcela normálním, čistým vlakem, který se řtil rychlostí 130 kilometrů za hodinu. Projela jsem za půl hodiny dvacet tunelů včetně jednoho, který sám měřil dvacet km. Viděla jsem lokaje v horských střediscích pro bohaté, kteří vozili v kočárech a saních dámy se vzácnou rasou psů na klíně. Viděla jsem toho hodně i málo zároveň. Co můžete poznat za 14 dnů?

Když jsem o tom na zpáteční cestě přemýšlela a srovnávala tu malou, bohatou zem s naší, těšila jsem se domů, na naše začínající skautíky, kteří jsou mnohem bohatší než ti, co už dávno všechno mají.

HEDA MATĚJOVSKÁ — ŠARKA

utech v ní

SKAUT-HOBBY

Skauti už dávno začali shromažďovat to, co mělo nějakou souvislost s junáckou výchovou. A tak vznikla řada sbírateckých skautských koníčků.

● **SKAUTSKÁ RAZÍTKA.** Organizace prodělala za půstoletí řadu změn, které se projeví i v oficiálním názvu i v textu úředních razítek: JUNÁK — ČESKÝ SKAUT, SVAZ SKAUTŮ RČS, SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK RČS, JUNÁK, i v názvech skautských organizací, které byly i nebyly členy oficiální organizace: ČESKOSLOVENSKÁ OBEC BADEN POWELLOVÝCH SKAUTŮ, SVAZ ŽIDOVSKÝCH SKAUTŮ HAŠOMER — HACAIR, ÚSTŘEDIE SLOVENSKÝCH KATOLICKÝCH SKAUTŮ, SPARTAKOVÍ SKAUTI PRÁCE apod. Mít dnes ve sbírce razítka těchto organizací a jejich oddílů, stává se opravdovou raritou. Největší dosud známá sbírka skautských razítek obsahuje asi 1500 kusů.

● **SKAUTSKÉ ODZNAKY.** Do této sbírky patří odznaky civilní klopové, kloboukové, činovnícké i slibové, dále odznaky skautů — lyžařů, vodních skautů, roverů, odznaky pro vedoucí a vůdce oddílů. Do sbírky řadíme i odznaky oficiálních organizací bratrských a spřátelených, rovněž tak i odznaky národních organizací druhých států. Významnou část sbírky tvoří příležitostné odznaky, vydané k různým slavnostem. Poslední takový odznak byl vydán k III. junáckému sněmu.

● **SKAUTSKÉ ČASOPISY.** Kromě oficiálních časopisů jako byl Skaut—Junák a Činovník (předtím Vůdce) vycházelo mezi dvěma válkami mnoho dalších skautských časopisů. V Žilíně a později v Košicích časopis BUD PRIPRAVENÝ, slovenský katolický skauti měli svůj časopis SKAUT, maďarští TABORTŮSZ (Táborový oheň), židovská organizace časopis HAŠOMER-HACAIR. Děvčata měla svou SKAUTKU a na Slovensku vycházela SLOVENSKÝ JUNÁK.

Ozdobou sbírky skautských časopisů bude jistě časopis vydávaný česky, maďarsky a ukrajinsky JUNÁK — CSERKESZ — PLAST, nebo SKAUT SLOWANSKI psaný v různých jazycích slovanských — i v lužické srbštině.

● **SKAUTSKÉ POHLEDNICE.** Snad první kolekci skautských pohlednic vydal old skautský klub „Přátelé vatry“. Také skautští umělci nám zanechali překrásné kresby, z nichž některé byly vydány na pohlednicích. Byl to francouzský Joubert, maďarský Márton i náš Mariquita. Sbírkou skautských pohlednic rozmnožilo několik sérií prodávaných na sněmu. Největší zájem byl o barevné pohlednice Evy Havlíčkové a kolekce skautských fotografií M. Kholy a Rolanda Berauera.

● **OBÁLKY A DOPISNÍ PAPIŘY.** Mít svůj vlastní dopisní papír s obálkou, to bylo (a ještě dnes je) puncem dobře prosperujícího oddílu. I tato skupina skautských sbírek má svoje velmi vzácné exempláře. Jsou to obálky se čtyřjazyčným textem, obálky posílané ze zahraničí, dopisní papíry ze zámoří atd. Taková sbírka pěkně uspořádaná potěší stejně, jako ty ostatní.

● **CO JEŠTĚ SBÍRAT?** S nemenší houževnatostí se věnovali skauti sbírání autogramů vynikajících skautských činovníků. Lovci autogramů, jak právě ukázal III. junácký sněm, také neustali ve své činnosti a leckterý se bude vedle podpisu bratra Plajnera, Jaroslava Foglara chlubit i podpisem Emila Zátopka, bývalého ministra školství prof. Kadlece a dalších čestných hostů sněmu.

Bohatým oborem sbíratecké činnosti je skautská filatelie. O té jsme si už mnoho řekli a ještě řekneme.

Josef Horký

PSÁNO NA BŘEZOVÉ KŮŘE

V REVÍRU HAJNĚHO ŠEBESTY

CVRČEK ZAPOMNĚL DOMA PETROLEJ - V TAKOVÉM MRAZU V CHÝŠCE NA ZLATÉM BLESKU ZMRZNE - NEZBÝVÁ NEŽ PŘESPAT V SENÍKU NA ROCHOTĚ!

JO - TO POZNÁTE HAJNĚHO ŠEBESTU!

AŽ NÁS OBJEVÍ VYSTRČÍME PRVNÍHO CVRČKA - TEN SE ROZBŘEČÍ A TO NA ŠEBESTU PLATÍ!

DEJTE MI POKOUFRAJEŘI!

PROČ SE TO SENO TAK TRĚSE?

TO SE CVRČEK TETELÍ STRACHEM - CELOU NOC NEMOHL SPÁT -- TÍSE! SLYŠÍŠ JAK SKŘÍPE SNÍH - UŽ PRO NÁS JDE!

VSTÁVAT SÝČÁCI - JÁ VÁS TO ODNAUČIM!

JE ZLE - JSME V PASTI!

JÁ TO ŘÍKAL!

PANE HAJNĚ - PROSÍME VÁS....

OBČANSKÝ PRŮKAZY - KONEČNĚ JSEM VÁS DOPADL - ZAPLATÍTE VŠECHNY ŠKODY - KVAŠLI VÁM ZVĚŘ HLADOVÍ!

ALE MY JSME TU POPRVÉ - JEZ DÍME DO CHÝŠKY, ALE HROZNĚ MÍRZO - NECHCĚME VÁM ŠKODIT - MÁME LES STEJNĚ RADI JAKO VY!

KOMU TO VYKLÁDÁŠ!

DOKÁŽEME VÁM TO!

NEMÁŠ NĚJAK MOC REČI MLADĚJ?

VÍTE CO? CHCI VIDĚT CO UDĚLÁTE - ČEKÁM VÁS ZA TĚNDEM - VAŠE ADRESY MÁM ZAPSANY!

CO TĚ VYMYSLÍTE?

JÁ ZNÁM NADLESNIHO - JDEME K NĚMU!

MÁME VROBEK U HAJNĚHO ŠEBESTY - MUSÍME SI TO U NĚJ NĚJAK VYZEHLIT!

PORADÍM VÁM - MÁ VŮHLĚ DOBU MÁLO LI - DÍ NA PRÁCI NAPLŮTE MU TAVNĚ VŠECHNY KRMELCE ČERSTVÝM SENEM!

JDĚTE DO HÁJE - TAKHLE SE V NEDĚLI DRÁT!

MĚL SIS TO ROZMYSLET - KYPŽ JSI LEZL DO SENÍKU!

TO JSEM BUZEN - VŠUDE JE ZALOŽENO! JE TO SNAD ZÁZRAK - ANEBŽ KLUCI DOPRŽELI SLOVO?

AHOJ MLÁDENCI - TOHLE JSEM NEČEKAL - NEJSTE NAKONEC NĚJAKÝ SKAUTI?

NA TOM SNAD TOLIK NEZALÉŽÍ - ALE VĚRTE NÁM - NEPŘJELI JSME DO VAŠHO REVÍRU JAKO ŠKODNÁ!

ZELENÁ HVĚZDA

Již mnozí uvažovali, čeho je nejvíc potřeby, aby se člověk dobře naučil některému jazyku. Někdo se domnívá, že to je především dobrá učebnice. Jiný klade důraz na správnou vyučovací metodu. Někteří tvrdí, že hlavní je schopný učitel. Do určité míry mají vlastně pravdu všichni; ale ve skutečnosti to nejdůležitější je — vytvářet! Bez vytvářetosti se nelze naučit ani nejsnadnějšímu jazyku, jakým bezesporu je Esperanto. Když zůstaneme v učení vytvářet, úspěch je zaručen a Esperanto se nám stane takřka druhou mateřštinou.

Úspora pádů — stačí dva. Toť se ví, pád na ledové ploše není nic lákavého. Ale my nemáme na mysli zrovna krasobruslení. Nás nyní zajímají mluvnické pády při **skloňování** — a o nich také platí zásada: čím méně, tím lépe. S uspokojením můžeme zjistit, že Esperanto má vlastně jen dva pády, a to první (na otázku „kdo? co?“) a čtvrtý (na otázku „koho? co?“).

Čtvrtý pád se tvoří přidáním koncovky -n k prvnímu pádu: libro — kniha, libron — knihu; verda stelo — zelená hvězda, verdan stelon — zelenou hvěz-

du; la bona homo — dobrý člověk, la bonan homon — dobrého člověka. Podobně i v množném čísle: knaboj — hoši, knabojn — hochy; diligentaj laboristoj — pilní dělníci, diligentajn laboristojn — pilné dělníky; la saĝaj profesoroj — moudří profesori, la saĝajn profesorojn — moudré profesory. (Jak je vidět, určitý člen „la“ nepřibírá žádnou koncovku.)

Všechny ostatní pády se tvoří pomocí předložek, které se pojí s prvním pádem: 2. pád předložkou „de“ (od), 3. pád předložkou „al“ (k), 5. pád je stejný jako 1. pád (ale vždy bez členu „la“), v 6. pádě je předložka podle potřeby, např. „pri“ (o), a 7. pád vytvoříme předložkou „per“ (pomocí), případně „kun“ (s).

Můžeme tedy přehledně **skloňovat** třeba výraz „la blanka viro“ — bílý muž.

Jednotné číslo

1. p. la blanka viro	bílý muž
2. p. de la blanka viro	bílého muže
3. p. al la blanka viro	bílému muži
4. p. la blankan viro	bílého muže
5. p. blanka viro!	o bílém muži
6. p. pri la blanka viro	bílý muž!
7. p. per la blanka viro	bílým mužem
kun la blanka viro	s bílým mužem

Množné číslo

1. p. la blankaj viroj	bílí muži
2. p. de la blankaj viroj	bílých mužů
3. p. al la blankaj viroj	bílým mužům
4. p. la blankajn virojn	bílé muže
5. p. blankaj viroj!	bílí muži!
6. p. pri la blankaj viroj	o bílých mužích
7. p. per la blankaj viroj	bílými muži

kun la blankaj viroj s bílými muži
Zkuste sami skloňovat slova: birdo — pták; la blua floro — modrý svět; la akvo — voda; infano — dítě.

Abychom mohli vyjádřit činnost, musíme znát **slovesa**. **Neurčitý způsob** všech sloves končí jako v češtině na -i: skribi — psát, legi — číst; labori — pracovat; vidi — vidět, vivi — žít; esti — být; manĝi — jíst; trinki — pít; kanti — zpívat; ami — milovat; malami — nenávidět; flugi — letět.

Rozkazovací způsob má koncovku -u, která se připojí ke kmenu slova. Odrhne tedy koncovku -i neurčitého způsobu, např. od slovesa **skribi**, takže dostaneme kmen **skrib-**, a k němu přidáme koncovku rozkazovacího způsobu -u: skribu — piš! (Koncovka -u je stejná pro rozkazovací způsob slovesa v jednotném čísle i v množném čísle.)

Oznamovací způsob slovesa v přítomném čase má koncovku -as, v minulém čase -is, v budoucím čase — os:

Knabo skribas.	Hoch píše.
Knabino legas.	Divka čte.
Patro laboras.	Otec pracuje.
Birdo flugas.	Pták letí.
Knabo skribis.	Hoch psal.
Knabino legis.	Divka četla.
Patro laboris.	Otec pracoval.
Birdo flugis.	Pták letěl.
Knabo skribos.	Hoch bude psát.
Knabino legos.	Divka bude číst.
Patro laboros.	Otec bude pracovat.
Birdo flugos.	Pták bude létat.

(Všimněme si, že budoucí čas má v češtině obvykle dva výrazy, např. „bude psát“, kdežto v Esperantu je jen jeden výraz „skribos“.)

A ještě další předponu a přípony, abychom mohli tvořit nová slova:

Předpona ge- značí bytosti obojího rodu, např. fratroj — bratři, gefratoj — sou-

PIŠE A KRESLÍ MARKO ČERMÁK

rozenci, totiž bratři a sestry; knaboj — hoši, geknaboj — děti (hoši a dívky); patro — otec, gepatroj — rodiče (otec a matka).

Přípona -il- znamená nástroj, prostředek: kudri — šití, kudrilo — jehla; pafi — střelice, pafilo — puška; plugi — oratí, plugilo — pluh; flugi — letět, flugilo — křídlo, peruf; sonori — zvonití, sonorilo — zvon.

Přípona -et- značí zmenšení, zdrobnění: knabino — dívka, knabineto — dívka, ridi — smát se, rideti — usmívat se; bela — hezký, beleta — hezoučký.

Přípona -eg- naopak znamená zvětšení, zesílení: ŝtono — kámen, ŝtonego — balvan; bela — hezký, belega — nádherný; vento — vítr, ventego — víchř.

Nová slůvka: ankaŭ — také, en — v, ve; sur — na; sub — pod; tablo — stůl; automobilo — automobil; aero — vzduch; aeroplano — aeroplán.

Traduku — přeložte: 1. Skoltoj kaj skoltinoj estas geamikoj. 2. Aeroplano rapide flugas en la aero. 3. Filineto vidas patrinojn. 4. Gardeno kun floroj estas belega. 5. En nokto knaboj estis sub la tendo. 6. Frato vidis arbariston kun pafilo. 7. Kio estas sur la tablo? Sur la tablo estas libro de fratino. 8. Patrino amas gefilojn. Ankau patro amas gefilojn. Gefiloj estas filoj kaj filinoj.

Nezapomeňte si vepsat do sešitku všechna nová slůvka a opakujte si, čemu jste se již naučili.

**BONAN SUKCESON, GEAMIKOJ!
DOBRY ÚSPĚCH, PŔATELĚ!**

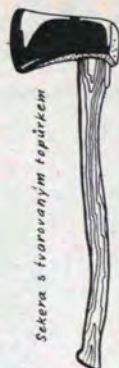
Dr. Jan Filip

Pokračování přístě

SKAUTSKÉ MINIMUM

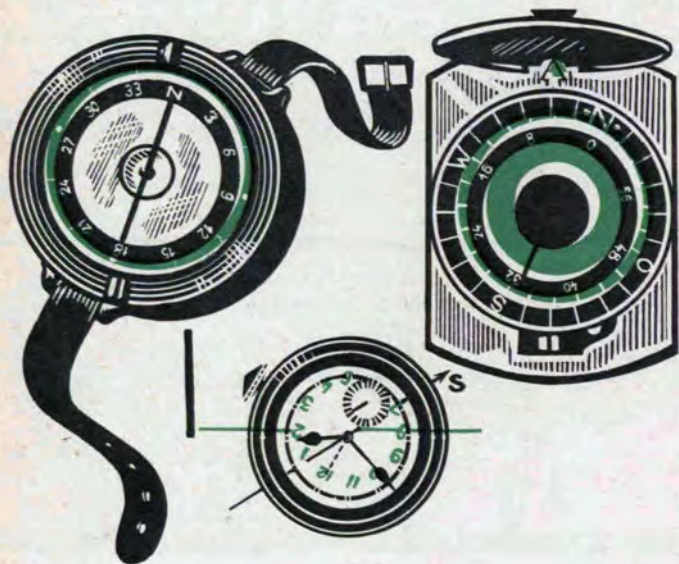
Části sekery: I — čelo, II — hlava, III — čepel, IV — nos, V — břit, VI — ostří, VII — pata, VIII — líce, IX — týl, X — spánek, XI — brada, XII — oko, XIII — týl, XIV — čepec.

Sekera

(Kresby autor)

Bez té se jen těžko obejde správný chlapec či děvče, zvláště na výpravě své družiny, a což teprve na prázdninovém táboře. Vždyť sekera je nepostradatelným nástrojem dřevorubců pracujících ve všech lesích světa. Počínaje naší Šumavou i ostatními neměně krásnými hvozdy, setkáme se s muži vyzbrojenými sekerami těch nejrůznějších tvarů. Zastihneme je v deštných rovinných pralesích, kde hledáči vzácných dřev spí nekldným spánkem po boku ostrobřítých seker. Muži drsných sever-

Ztratit cestu neznamená ztratit hlavu!

Robin a Orko byli již na samém vrcholku Damilu, zatímco ostatní chlápci z družiny Havranů se ještě dole ve starém lomu pokoušeli uklidit hrozné spousty, které v tomto krásném koutku přírody zanechali po sobě jacísi „mastřáci“.

Orko zatím připravil mapu s kruhovým úhломěrem, obyčejný kompas a dvě buzoly — Bézardovu a kapalínovou náramkovou, aby se svými Havrany mohl prakticky procvičit vše, co jim ještě chybělo ke splnění jednoho z důležitých bodů Junácké stezky.

Za chvíli se již okolo nich, svého rádce a podrádce, usadili na svých tornách ostatní členové nedávno ještě nováčkovské družiny a kouzelný pohled na beounskou kotlinu jim byl odměnou za trochu námahy.

Baculatý, věčně přežvykující Hardy se nedočkavě dral k rádci Robinovi se svou

„stezkou“, jejíž políčka se začínala již utušeně plnit podpisy a hrdě na něho vychrlil školní definici:

„Orientovat se v terénu znamená určit světové strany a své stanoviště k okolním terénním předmětům a tvarům jak v přírodě, tak na mapě.“

Orko s Robinem se na sebe usmáli a Robin sáhl po Hardyho zálesáckém zápisníku, který si svojí tloušťkou nikterak nezadal před svým majitelem. Hardy si do něho zaznamenával důležité tábornické poznatky a kreslil či nalepoval obrázky stop, ohniš a všeho potřebného, co se mu hodilo v táborech a na výpravách.

Na jedné stránce stálo ozdobným písmem:

Způsoby určení světových stran:

Světové strany v přírodě — v terénu určujeme:

- pomocí kompasu nebo buzoly
- podle polohy slunce na obloze
- podle slunce a hodinek
- podle Polárky
- podle Měsíce
- podle různých přírodních úkazů.

Orko jen prohodil, napodobuje svého

Co pořádný táborník nikdy neudělá

Pro mnohé oddíly nebyla ani zima vážnou překážkou v jejich výpravách do přírody. Přesto však se již všichni těšíme na výpravy do jarní přírody pod zářícím

ských lesů jsou vyzbrojeni sekerami stejně jako proslulí kanadští dřevorubci, mistrně ovládající zračnou ocel na jasanovém topoře. Byli to dělníci na pacifické dráze, kteří by nikdy neotesali tolik potřebných pražců bez dokonalých širočin. Nebo jaká by to byla řemesla — bednáři bez křídlovek, koláři bez loutek, tesaři bez širočin a podbiječků? Nu a což teprve korzáři, piráti a bukanýři — lze si je představit bez bradatic, vždyť to byla nebezpečná bitovní sekerka s rozšířeným ostřím, sloužící jim stejně jako středověkým jezdcům i pěšákům za nebezpečnou zbraň.

Sekerka se stala hlavním a snad nejstarším nástrojem k opracování dřeva — nepostradatelným při kácení a odvětvování

vání stromů. Slouží k přesekávání a štípání dřeva, nahradí pilu a klín při kácení a páku i skoblici při přibližování dřeva. Podle určení rozeznávají dřevorubci sekery podřadné, univerzální, štípací, osekávací a kalače. My však pracujeme ponejvíce s naší kanadkou a univerzální sekerou, s těmi vystačíme i na ty nejnáročnější práce.

Komu od dávného nedokonalého pravěkého kamenného sekeromlatu do dnešní doby sekerka neposloužila? Poslouží i nám a bude dobrým služebníkem, vykoná mnohé divy a ulehčí nám nejednu starost i námahu. Dobře ji poznáme, dokonale ošetříme, jako praví zálesáček vědomí si její ceny, a naučíme se ovládat její tajemství. Ing. Karel Dolejš — Kay

učitele: „Výborně, študente, píšu Vám jedničku“ a již se hlásil ke slovu Ludva, nejčipernější hoch z družiny: „Slovo orientace pochází vlastně od slova Orient, což znamená Východ. Orientovat se původně znamenalo postavit se směrem k východu. Dnes slovem orientace rozumíme umění vyznat se dobře v daných poměrech a umět správně a rychle určit vlastní stanoviště v neznámé krajině vzhledem k světovým stranám.“

Rádce Robin byl nadmíru spokojen vědomostmi svých chlapců. „Správný skaut se musí orientovat vždycky, v každé situaci — i když nemá ani mapu, ani kompas, buzolu nebo hodinky,“ pravil a upřel zraky na malebný Tetín, rozložený na skalnatém ostrohu nad údolím Berounky. „Jak bychom si v takové situaci dovedli poradit třeba právě teď?“

„Není to tak těžké“, vmísil se do rozmluvy Lišák. „Staré kostely měly oltáře zpravidla na východní straně — a tetínské kostelíky i kostely v Berouně jsou všechny velmi staré. Můžeme se tedy podle nich spolehlivě řídit.“

„Umíli!“ ozvala se družina a Orko sáhl po buzolách. „Můžeme se o tom hned

přesvědčit.“ Buzoly kolovaly od jednoho chlapce k druhému a všichni si snadno ověřili, že Lišák měl pravdu.

„Nu — Lišáku, teď bys nám ještě mohl určit světové strany podle buzoly.“

Ten otevřel víčko, odklopil zrcátko do polohy 45°, natočil stupnici tak, aby značka ukazovala na „S“. Potom držel buzolu ve vodorovné poloze ve výši očí a otáčel se tak dlouho, až se magnetická stříška viděná v zrcátku ustálila proti „S“. Podíval se pak průhledítkem do terénu a zapamatoval si nápadný předmět, který viděl v tomto směru v průzoru na daleké straně nad Berounkou. Tento bod mu pak sloužil jako pomocný pro označení severu. Ostatní světové strany pak určil tak, že se postavil čelem k severu. Po pravé ruce měl východ, po levé ruce západ a za zády jih.

Rádce Robin pak ještě družině předvedl, jak se určují světové strany podle slunce a hodinek. Držel hodinky před sebou a ve vodorovné poloze je otočil tak, aby hodinová (malá) ručička směřovala ke slunci. Na ciferníku rozdělil na polovinu úhel mezi malou ručičkou a číslicí „12“. Půlící přímka udávala jih,

na její opačné straně byl sever. Orko ještě připomenul, že dopoledne dělíme část kruhu (úhel) na ciferníku, kterou musí malá ručička projít do 12 hodin, odpoledne pak onu část kruhu, kterou prošla po 12. hodině.

„Určování světových stran podle Polárky a měsíce si prakticky ukážeme na dvou denní výpravě večer, nyní si však cestou pohovoříme ještě o tom, jak bychom se mohli orientovat podle různých přírodních úkazů. A pokud to bude možné, všechno si hned ověříme ve skutečnosti.“

Družina vykročila k dalšímu pochodu přes Tobský vrch a Rigo, který dosud mlčel, se teď rozpovídal: „Je to zajímavé, že většina přírodních úkazů, potřebných k orientaci, je závislá na poloze předmětů ke slunci. Tak například u pařezu jsou „léta“ hustší na severní straně, kůra na osamocené stojících stromech je na severní straně hrubší a pokryta mechem a lišejníky, stejně jako velké balvany a skály. Mraveniště lesních mravenců má na severní straně strmý svah a jižní pozvolný svah vystavuje slunci, včelíny jsou postaveny česny na jih,

staré křesťanské kostely jsou postaveny oltářem k východu, věží k západu.“

„Máš pravdu, Rigo. Ještě tě trochu doplním“, přidal se Robin.

„Tráva, rostoucí u paty stromů, pařezů, budov a podobně je na jižní straně vždy hustší a vyšší. V parném létě je však suchá a zežloutlá, kdežto na severní straně je čerstvější a zelená. Slunečnice obrací svůj květ stále na sluneční stranu, dokonce i když slunce nesvíti. Budky pro špačky se stavějí otvorem k východu. Ovocné sady a zejména vinice se zakládají hlavně na jižních svazích. Tam také nejdříve taje sníh, kdežto na severních se udrží nejdéle.“

Všechny tyto znaky nám ovšem udávají jen povšechné směry. S nějakou velkou přesností nebo úplnou spolehlivostí není možno počítat. Abychom se mohli na směr zjištěný podle jednoho z těchto znaků spolehnout, ověřujeme si jej na znaku dalším, případně na několika.“

Družina stoupala zálesnou straní k hájovně na Kodě a Havrani si ověřovali vše, co právě slyšeli. Promlouvala k nim příroda — nejlepší kniha, nejnázornější učebnice. **Urgo**

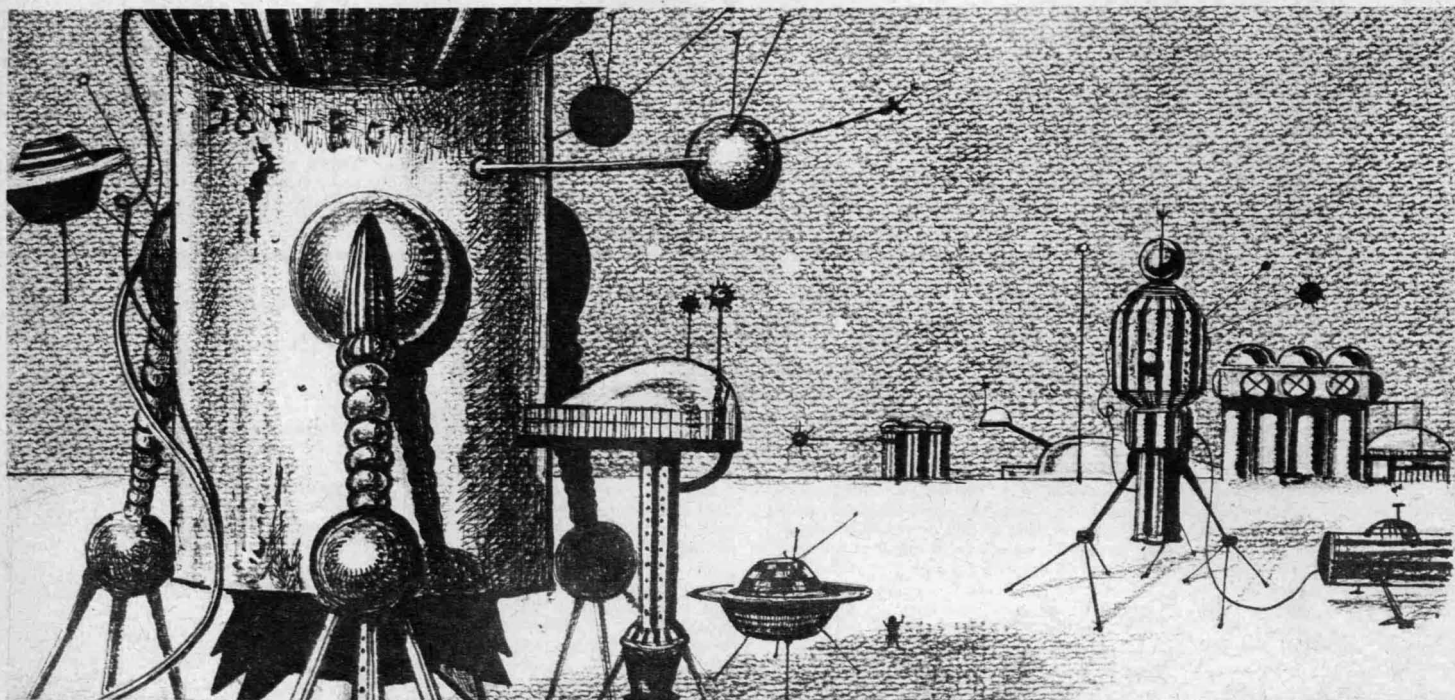
slunkem a modrou oblohou, s dalekými obzory a plujícími mračny. Pro mnohé z našich nováčků to budou jejich první výpravy. Ať by prožili radostné a prospěšné, přinášíme jim několik rad z památného „Zápisníku třinácti bobříků“:

- Co pořádný táborník nikdy neudělá:**
1. Nepostaví svůj stan přes noc na svahu!
 2. Nestaví stan nikdy na vlhkém místě, v dolíku nebo těsně u vody!
 3. Neseká dříví na kořenech stromů, ani na zemi, na kameni, nýbrž vždy jen na špalku nebo na pařezu.

4. Nezasekává sekeru ani do země, ani do stromů!
5. Neutrhně zbytečně ani jedinou květinku!
6. Nerozdělává oheň pod stromem nebo na vystoupklých kořenech!
7. Neprobdlí celou noc u táborového ohně!
8. Nespí ve stanu obutý do střečivů a sešněrovaný opaskem a podvazky!
9. Nespí na holé zemi, ale dá více pokrývek pod sebe než na sebe!
10. Nezahazuje plechovky od konzerv nebo rozbité sklo po okolí či snad do

11. Nezůstane po celý slunný den oblečen v obleku, ve kterém na tábořiště přišel, (výjimkou je jen velmi chladné počasí), ani obut v těžké boty, nýbrž se svezde do cviček a trenýrek a obuv i oděv složí úhledně vedle torny!
12. Nenesse domů špinavý a zakouřený šálek od vaření, nýbrž jej vycídí travou a pískem ve vodě ještě před odchodem domů.
13. Někazí vzduch zbytečným přikládáním na oheň, když již skončil vaření!

14. Netopí čerstvým jehličím!
15. Nekřičí v lese, nepíská ani netroubí!
16. Nejí pozdě večer, těsně před ulehnutím!
17. Nevypravuje večer nebo za svítání, když sám nemůže usnout, zatím co druzí by ještě spali!
18. Nejí před teplou tekutou snídaní (káva, čaj, kakao) ovoce, okurky, uzzeniny a podobně neobvyklé a těžké věci, které ani doma nikdy před snídaní nejedl!
19. Neodejde z tábořiště, aniž by zahledil i tu nejmenší stopu po svém pobytu! Jestřáb

PŘELOŽIL J. TYČ

KRESBA TOMAN

Po dlouhé době zavládlo na „Vytřvalci“ ticho. Stál teď v kosmickém přístavu na Sírú, trysky mu vychladly, boky měl koráb poškrábány kosmickými částicemi. Vrátil se z dlouhé cesty, která nebyla žádnou procházkou.

Kapitán McNoot se protáhl ve své kabině. Posádka, necelé čtyři stovky lidí, se bavila v nedalekém městě v záři osleplivého Slunce. Vtom někdo zaklepal: „Co zas je?“

Do kabiny vstoupil starší radista Barman. Byl z těch pěti lidí, kteří museli zůstat na korábu. Byl z toho patřičně otrávený.

„Právě jsem chytil šifrovaný radiogram, pane.“

McNoot sundal nohy se stolu a začal číst:

ZEMĚ — VELITELSKÁ KABINA — PRO VYTRVALCE — ZŮSTÁTE NA LETIŠTI SÍRIA — SEDMÁCTVÉHO K VÁM PŘILETÍ ADMIRÁL CASSIDY VELITEL MEZIPLANETÁRNÍCH SIL V OBLASTI SÍRIA.

McNoot odtrhl oči od radiogramu. Těžce vydechl.

„Není něco v pořádku, pane?“ zeptal se nejistě Barman. McNoot mlčky sáhl po jedné ze tří tlustých knih a zalistoval v ní: „Cassidy, admirál, hlavní inspektor pro lodí a koráby...“

„To tedy znamená...“ Barman namáhavě polkl.

„Asi je na nás řada,“ zahučel McNoot a zabloudil očima ke kalendáři. „Za pár dnů ho tu máme... Barmane, vyplňte výdejky na barvu, ať se hned se vším začne a až se vrátíte, připravte soupis inventáře. Přineste to sem, musíme každou položku zkontrolovat.“

„Rozkaz, pane!“ hlesl Barman a odešel s otráveným výrazem ve tváři.

McNoot byl zabořen v křesle. Loupalo ho v kostech, jako kdyby měl přijít nějaký malér. Proto stále ještě podrážděně vrčel, když mu přinesli inventární soupis. „Dáme se do toho, pane?“ zeptal se radista Pik.

Vyšli z kajuty a zamířili ke špicí korábu. Pik šel otráveně vzduch. Cestou je objevil pes Žlutásek. Vskočil a rozběhl se za nimi. „MAJETEK KOSMICKÉHO KORÁBU VYTRVALEC“ — měl napsáno na obojku. Byl jako člen posádky. V nosu

korábu se McNoot svalil na pilotní sedadlo a rozvěřel seznam.

„Znáte to tu líp, Piku. Budu to číst a vy kontrolujte, jestli to tu je. Tak jedem — K 1: kompas vzor D, jeden kus.“

„Tady,“ řekl Pik.

„K 2: elektronkový dálkový a směrový indikátor, vzor JJ, jeden kus.“

„Tady.“

Žlutásek položil McNootovi hlavu na kolena a zakňučel. Mc Noot mu zaježl za uši, aniž se na chvíli odtrhl od čtení.

Než se stačil vrátit na koráb starší důstojník Gregory, dostali se ti dva až k malé kabině se zařízením pro spojení uvnitř korábu. Žlutásek takovou nudu už nevydržel a někam zmizel.

„M 24. Náhradní třípalcový zesilovač, vzor T2, jedna souprava.“

„Tady.“

Gregory nahlédl do kabiny a vyřeštil oči.

„Kontrola veškerého inventáře,“ vysvětlil mu McNoot.

„Propustky se tím pádem jako ruší, jo?“

„Přirozeně! Štěkl McNoot a pokračoval: „M 47: kabel pro vnitřní spoje.“

„Tady,“ zahučel Gregory, který vystřídal Pika.

Druhý den měli za sebou dvě třetiny té křížové cesty. V tu chvíli to přišlo: „V 1097, emailová miska pro psa, jeden kus.“

„Tady,“ řekl už další nový muž, Jean Blanchard, a poklepal na „kus“ prstem.

„V 1098 — pal. es, jeden kus.“

„Quoi?“ zeptal se nechápavě Blanchard.

„V 1098 — pal. es. opakoval umíněně McNoot. „Jsme přece v kuchyni a vy jste kuchař. Je vám přece známo, že všechno musíte mít na místě?“

„V životě jsem tu žádný pal. es neměl!“ vzpouzel se Blanchard.

„Ale měl, podívejte se! Pal. es, jeden kus!“ zamával papírem McNoot.

„Žádný pal. es jsem nepodepisoval,“ pokračoval ve vzpouře Blanchard.

McNoot mu znovu podstrčil pod nos seznam. Blanchard do něj nahlédl a opovržlivě odfrkl. „Mám tu elektrickou plotnu, kotle na páru, pánve, ale žádné pal. es. V životě ne!“

„Musíte to tu mít!

„Nom d'un chien!“ zamával rukama a zařval Blanchard. „Říkám vám už potřetí, že jsem tu nic takového neměl a nemám!“

„Jednou to tu máte uvedeno v kuchyňském inventáři, tak se to najde!“

„Houby se najde! Podívejte se na tuhle plechovou pikslu — nějaký zesilovač. Je to snad taky moje věc?“

„No jo, to patří Barmanovi. Ty jeho krámy jsou po celé lodi.“

„Tak se ho laskavě zeptejte na ten pitomej pal. es!“ zvolal Blanchard.

„Taky, že se zeptám. Jestliže ten pal. es není váš, musí patřit jemu. Tak dál. V 1099 — kožený obojek s nápisem a mosaznými knoflíky. To nehledejte, to má Žlutásek na sobě. V1100 — košík na spaní pro psa...“

„Tady,“ ukázal Blanchard nohou do kouta.

„V kuchyni chybí nějaký pal. es,“ vysvětlil svůj příchod McNoot Barmanovi.

„Kde to máš?“

„Co mi je do toho? Kuchyň je přece Blancharda.“

„Ne tak docela. Máš tam spoustu kabelů, rozvodná pouzdra, automatický vypínač, zesilovač. Tak co je s tím pal. esem?“

„V životě jsem o tom neslyšel,“ pospíšil si s odpovědí Barman.

„Tak mě takhle vytírat zrak nebuděš!“ zařval McNoot. „Před čtyřmi roky jsme měli pal. es, musíme ho mít i teď.“

„Je mi velice líto, pane,“ s účastí pronesl Barman, ale nemohu vám...“

„Clověče, rozmyslete si to?! V horním úseku je směrový a dálkový indikátor. Jak mu mezi sebou říkáte?“

„Cáčorka,“ udiveně pronesl Barman.

„A co to umhle?“

„Tohle je impulsní vysílač neboli pápák.“

„Jako děti, že jo! Teď si trochu potrapte mozeček a vzpomeňte si, čemu jste před čtyřmi roky říkali pal. es!“

„Pokud si pamatují, nic takového tu nikdy nebylo...“

„A proč jste to tedy podepisoval?“ zeptal se McNoot.

„Já jsem nic nepodepisoval, to jste podepisoval, vy!“

Mc Noot zalpal po dechu. „Nikde se

nic nenašlo, nikdo nemá ani ponětí...“

„Co tedy budeme dělat?“ zeptal se Barman, aniž tušil, že leze do pastí.

„Jenom jedno,“ řekl suše McNoot. „Vyrobite pal. es!“

„Prosím...?“

„Vyrobite pal. es! Je to ptáček určitě z vašeho holubníka. Vsaďte se o měsíční gázi, že je to nějaká vědecká blbina. Třeba něco krátkovlnného.“

Barman vstal a ruce se mu bezmocně klátily podél těla. „Jak můžu udělat pal. es, když nevím, co to je?“

„Cassidy to taky neví, tomu stačí, když si u toho udělá fajfku. Zodpovídá především za kusy. Musíte si něco vymyslet a říci mu, co je to pal. es.“

„Ježíši Kriste, slituj se nade mnou!“ zašeptal zničený Barman.

„Žádný Ježíši, berte to jako rozkaz!“

Barman se opřel o polici a bezmocně si olízl rty.

Admirál Cassidy přiletěl přesně. Byl malý, tlustý, v nachové tváři se mu topily oči jako leklé rybě. Nechodil, ale důležitě vykračoval.

„Doufám, že máte všechno v pořádku, kapitáne.“

„Jako vždycky,“ okamžitě ho ujistil McNoot. „Seznam je pořízen od přední části, můžeme začít tam.“ Admirál důstojně vykročil do přední části korábu, cestou stačil pohladit Žlutásku. Usedl, vzal McNootovi z rukou seznam a začal.

„K 1 — kompas vzor D, jeden kus...“

A tak to šlo až do Blanchardovy kuchyně bez zastávky.

„V 1097 — emailová miska, jeden kus... V 1098 pal. es, jeden kus...“

„Krucifix!“ vyjel Blanchard. „Už jsem říkal kolikrát a říkám znovu...“

„Pal. es má u sebe radista, pane!“

„Nemáte to tedy mít zapsané v kuchyni...“

O hodinu později procházeli radiolačnická kabinou. Barman vstal, ale nohy se mu málem podlomily. Podobal se člověku, kterému se dostal do kalhot omylem díkobraz.

„Tak kde tu máte pal. es?“ spustil hned Cassidy.

„Tady,“ zašeptal Barman a podával admirálovi bedničku podobnou nepovedenému amatérskému výrobku.

jiu - jitsu

5

Malá škola sebeobranu — píší mistři juda Jiří Mašín (3. dan) a Jan Tůma (2. dan)

(Přístě: obrana proti políčku a kopu)

„Raději 10 chvatů na 100 procent, než 100 chvatů na 10 procent.“ Tuto zásadu vyřkl před mnoha lety zakladatel juda Japonec Jigoro Kano. Pro nácvik sebeobranu platí táž zásada. Jinými slovy: nepospíchej při nácviu nových chvatů a přístup k dalšímu až po dokonalém zvládnutí všech předchozích.

OBRANA PROTI OBEJMU KOLEM TĚLA

a) Útok: Soupeř tě obejmě a drží zředu pod pažemi (obr. 16).

Obrana: Mezi několika způsobu obranu býva nejspolehlivější tento: Levou rukou uchop útočnicka za vlasy, pravou ruku nasaď dlaní pod bradu nebo špičku nosu. Zvracej mu hlavu dozadu (opatrně!) tak dlouho, až soupeř povolí v obejmutí a padne vzad. (Využije ovšem pádu vzad

s přetočením, aby si neublížil). Viz obr. 17.

Má-li soupeř příliš krátké vlasy, takže ho za ně nelze uchopit, tlač oběma rukama (prsty nebo malíkovými hranami) na měkkou část soupeřovy brady.

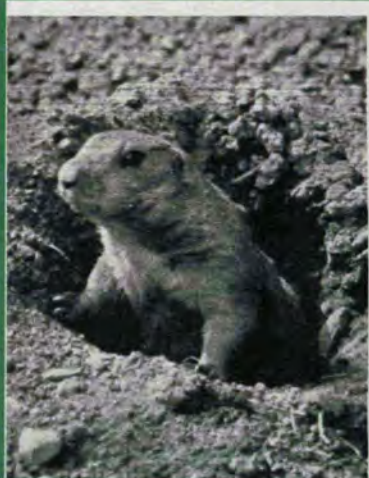
b) Útok: Soupeř tě obejmě a drží tě kolem těla pod pažemi zezadu (obr. 18).

Obrana: Hlavou udeř vzad do soupeřovy obličeje (pozor, opatrně!) a poněkud ukroč vzad pravou nohou. Vzpěti se

rychle předkloň a uchop soupeřovu pravou nohu za kotník. Zvedni ji a naznač doseďnutí na koleno (při skutečném doseďnutí by vznikla bolestivá páka, chvat se proto „nedotahuje“, pouze se naznačí). Pokračuj ve zvedání soupeřovy nohy mezi svýma nohama vzhůru, až tě soupeř pustí, roztáhne ruce a padá známým pádem vzad (obr. 19). Po pádu soupeře se rychle obrat čelem k němu; más možnost znehybnit ho na zemi např. pákou na chodidlo apod.

Z INDIÁNOVA LOVIŠTĚ

McNoot

„PSOUN PRÉRIOVÝ je typickým zvířetem Západu, typičtějším než bizon, a svým počtem ještě dnes závodí s bizony starých zlatých časů. Nikdy se necítím znovu na prérí, dokud neuslyším jejich volání a nespatřím zase psouny na jejich domácích kupkách.“ Tak začíná své vyprávění o psounech Ernest Thompson Seton.

Půjdete-li se podívat na psouny třeba do pražské ZOO, poznáte, že jsou to hezká, pískově zbarvená zvířátka, podobná našemu syslovi. Vyhrabávají si podzemní nory, jejichž vchod se otevírá na vrcholku kopečku z vyhrabané hlíny. Na rozdíl od sysla žijí psouni ve větších společnostech a jejich nory tvoří celou kopečkovitou osadu na travnaté prérí. Společenský život je pro psouny výhodný, dává větší pravděpodobnost, že některý z obyvatel spálí včas nepřítele. A těch má malý psoun dost: kojot, jezevec, liška, chřestýš, opeření dravci a v první řadě ovšem člověk, který chce vytěžit z každého kousku prerie. A tak v dnešní Americe i psounů silně ubylo.

Hlídkující psoun sedí vztyčen na zadních nožkách a vypadá jako dřevěný kolík, zaražený do země. V nebezpečí varuje své druhy štěkavými zvuky. A právě toto štěkání mu vysloužilo jeho jméno — psoun. Američané ho ale nazývají zemní veverka.

„Aha!“ štěl Cassidy a přistoupil blíže. „Nic takového jsem ještě neviděl. Fun- guje to dobře?“

„Ano, pane,“ hlesl Barman a zablikal světélky.

„K čemu to vlastně slouží?“ zeptal se napjatý Cassidy.

Barman zbledl, ale McNoot mu hodil záchranný pás: „Podrobnosti jsou velice složité, v podstatě jde o přístroj, který nám pomáhá nalézt rovnováhu mezi dvěma krajními body přitažlivosti...“

„Rozumím,“ prohlásil Cassidy, udělal u pal. es „fajfku“ a pokračoval...

Šestého dne po odjezdu admirála hodil Barman na stůl nový radiogram:

ZEMĚ — VELITELSKÁ KABINA — VYTRVALCI — IHNĚD SE VRATTE NA ZEM KE GENERÁLNÍ OPRAVĚ / FELDMAN

„Zpátky na Zemi!“ nadšeně vydechl McNoot. „Generální oprava, to je bratru nejméně měsíc dovolené...“

„Ano, pane!“ usmál se Barman. Tak se usmívali všichni celé dny, když už byli na cestě k Zemi. Ale jednou odpovědně vstoupil Barman mlčky k McNootovi.

„Co je vám, máte bolení, nebo co?“ zeptal se ho McNoot.

„Ne, ale přemýšlím,“ pokračoval smutečným hlasem Barman. „Při té generále se na loď nahrne spousta odborníků a nevím, jak se jim podaří seřadit pal. es.“

„Ježišmarjá!“ S tím blikátkem se nám na Zemi nikoho oblaňnout nepodaří... Poslyšte, roztrfiskejte tu bedýnku a bude konečně pokoj!“

„No jo, ale bude chybět jeden pal. es...“

„Jen klid, podám hlášení, že se to zničilo náhodou shodou okolností,“ uklidnil ho McNoot a sáhl po blanketu na radiogram:

ZEMĚ — OD VYTRVALCE / V 1098 PAL. ES SE ROZPADL PŮSOBENÍM GRAVITAČNÍCH SIL / MATERIÁLU BYLO VYUŽITO JAKO PALIVA / VELITEL VYTRVALCE MCNOOT —

Dva dny byl opět mír a klid. Dokud se nepřifitil Barman s dalším radiogramem: „Všeobecný poptach, pane!“ a vrazil McNootovi do rukou kus papíru.

ZEMĚ — VELITELSKÁ KABINA — VŠEM OBLÁSTEM — BLESK — ZRUŠIT START VŠECH POZEMSKÝCH KORÁBŮ — KORÁBY NA CESTĚ DO NEJBLIŽŠÍCH PŘÍSTAVŮ — ČEKAT NA DALŠÍ POKYNY — WELLING — VELITEL ZÁCHRANNÉ SLUŽBY ZEMĚ —

„Zas nějaká panika. Musíme do Extedportu, je to odtud tři dny.“

„Co se podle vás mohlo stát, pane?“ zeptal se Barman.

„Čert ví...“

Za šest hodin přišel nový radiogram. K McNootovi se vplížil zničený Barman: „Tisková chyba ve vašem seznamu, pane. Místo pal. es. má být pal. pes, jako palubní pes...“

Pal. pes,“ opakoval po Barmanovi Mc Noot. Sáhl po radiogramu a četl:

ZEMĚ — VELITELSKÁ KABINA — VYTRVALCI — SDĚLTE BLESKEM JAK ZAHYNUL VÁŠ V 1098 PALUBNÍ PES ZLUŤASEK — POPIŠTE PODROBNĚ ZA ZLUŤÁSEK VE VAŠICH OKOLNOSTI DOŠLO K ROZPADU PŮSOBENÍM GRAVITAČNÍCH SIL — JAK SE CÍTÍ POSADKA / WELLING.

Úplně sám ve své kabině si McNoot okusoval nehty a obracel oči vslopu.

■ zahrajte si nohejbal

V předjaří, kdy sice sluníčko pěkně svítí i hřeje, ale nedá se nikam ven jít pro spoustu bláta a rozbahněné cesty, které dosud nestačily vyschnout, využijte těchto chvil k hrám a zábavám na vyschlých hřištích nebo plátcích. Jednou z dobrých zábav pro menší počet chlapců je hra „nohejbal“.

Nohejbal se hraje ve dvojicích na hřišti pro odbíjenou (nebo prostoru, kde si hřiště snadno narýsujete — délka 18 metrů, šířka 9 metrů), kde každé pole rozdělíte ještě napříč na dvě poloviny. Při podání musí míč dopadnout do poloviny, ležící blíž k síti. Síť je asi 80 cm vysoká (nahradíte ji také provázek) a je v země. Hraje se volejbalovým míčem, ale můžete použít i míče jiné, třeba velké gumové.

Hra začíná podáním jako při odbíjení. Míč se ale vykopává a při vykopávání leží na zemi za zadní čarou. Při podání musí míč nejprve dopadnout na zem a soupeř jej musí vrátit přes síť nepozdělými třetími údery. Mezi údery v poli nesmí míč dopadnout na zem. Míč může být zahrán nebo přehrán kteroukoliv částí těla kromě rukou (tedy i hlavou, kolenem, prsy apod.). Do soupeřova pole zahráváme míč nejlépe k zadní nebo postranní čáře, nebo také těsně za síť. Rozhodující je i postavení hráčů. Zásadou je: čím rychleji a níže přes síť míč letí, tím lépe. Body a ztráty se počítají jako při volejbalu. Sety se ale hrají jen na 10 bodů.

Jistě budete pořádát turnaje v této zajímavé hře. Mohou hrát dvojice stabilně určené systémem vylučovacím (při větším počtu) nebo systémem „každý s každým“ (při menším počtu). O pořadí rozhoduje v prvním případě vítězství ve finále (vítězí ten, kdo nebyl ani jednou poražen), v druhém případě vítězí dvojice, která získala nejvíce bodů (za vítězství ve hře se dává dvojici jeden bod), bez ohledu na to, zda dvojice prohraje či nikoliv.

Turnaj můžete uspořádat i mezi sebou v klubu, když jste třeba jen čtyři. Půjde v něm o vyhledání nejlepší dvojice. Musíte tedy hrát tak, abyste všichni hráli spolu ve dvojici. Příklad: XY — ZV, X—YV, XZ; za vítězství přiřepíme každému hráči vítězných dvojic bod. Ti dva kteří dosáhnou nejvíce bodů, jsou nejlepší z vás.

-zp-

■ ozvěny tam-tamu

TAM-TAM, zpravodaj 11. Foglarovské stovky čtenářských klubů, přináší také zprávy o činnosti klubů této stovky. Vybíráme nejzajímavější:

ČK 1106 „Srnky“ z Nového Bohumína měly v minulém měsíci 7 schůzek. Loví bobříky, učí se první pomoci, morseovku, čtou knihy, hrají hry. Programy schůzek připravuje vždy jiná dvojice děvčát, takže se všechny členky vystřídají a podílejí se na činnosti. Za jedno odpolední si vydělaly 50 Kčs sběrem. — ČK 1111 „Tatranský orlíci“ z Lipt. Hrádku začali vydávat vlastní klubovní časopis „Tatranský zpravodaj“. Všichni chlapci z klubu hrají košíkovou a naučili se plavat.

ČK 1113 „Robinsoni“ z Horní Lukavice vyrábějí zajímavé ozdoby na stěny klubovny. Jsou ze slámy. Kulatá, neporušená sláma bez kolínek se dá máčet do vody. Po 24 hodinách se z vody vyjme, asi čtvrt hodiny se nechá okapat, pak se rozřízne jehlou a vyzehlí. Lesklá plocha slámy se pak nalepuje na hedvábný papír a zatěžká knihami. Na další schůzce si klub ze slámy vystříhal obrázce, ze kterých sestavil na černém tuhém papíru stanový tábor. Klub má i hezký pokřik: „Slunce svítí, všechno vstává — Robinsonům hurá, sláva!“ — ČK 1105 „Černý delphin“ z Gottwaldova pořádá každou neděli výpravu. Na jedné z nich — U dvou lomů — zastihl malé chlapce, kteří šplhali po nebezpečných stěnách lomu jen na tenkém provazu. Černí delfini jim vysvětlili, že by mohli dojít k úrazu, a pomohli chlapcům vyšplhat nahoru. Jako památku z výpravy si chlapci odnesli několik chorošů, které si obarví a pověsí na stěnu v klubovně. — ČK 1109 „Vlci“ ze Vsetína loví bobříky a vedou si o tom přehlednou tabulku. — ČK 1101 „Sluneční paprsek“ z Nových Hradů je velmi starým klubem. Děvčata „klubafí“ už od roku 1965. Jejich klub od samého počátku patřil mezi nejlepší kluby 11. stovky (té původní v časopisu ABC). Klub uspořádá zábavnou besídku s tímto programem:

Recitace básně, soutěž v poznávání listů, kouzelnické vystoupení, hlaivom, zkouška hbitých rukou, foukanda, zkouška postřehu, hry, desetinové dostihy. Každý z členů připravil některý bod programu. — ČK 1108 „Kamzici“ ze Vsetína hraje zajímavou hru: Snaží se objevit 18 modrých tabulek na budovách ve městě, které popisují nějakou významnou událost nebo historii budovy. — „Dříve jsme užívaly hodně hrubých slov. Marně jsme dumaly, jak se toho zbavit. Nakonec jsme se rozhodly, že za každé hrubé slovo zaplatíme do klubovní pokladny 20 haléřů. Ale nezbohatneme, protože od zavedení pokuty se počet hrubých slov u nás snížil na minimum. A to jsme právě chtěly!“ — píší ve svém hlášení děvčata z klubu 1106 „Srnky“.

JARO VOLÁ! Do lesů, do skal, do neznámých končin. Poznat svět a kraj daleko za naším městem. Vzít mapu a jít do neznáma. Jen nesedět za pecí!

■ nováček — budoucnost družiny

Dobrá skautská družina je kruhem přátel, skutečných bratří, v němž starší pokládají za čest pomáhati těm mladším. Ceníme proto více družinu mladších, zabývajících se dlouho a obětavě několika nováčky, než družinu patnáctiletých, kteří umí vše, jen ne pomoci mladším.

Družina, která nezapomíná na svoji budoucnost, přijímá každoročně dvě dvanáctiletá vlčata, pro která vyhradila místo ve svých řadách. Nikomu jinému, mladšímu třinácti let, nedá před nimi přednost. Vlčata však družina nepřijme dříve, dokud rádcé několikrát nenavštíví smečku vlčat, aby je dobře poznali.

Nováček — více není nováčkem v pravém slova smyslu. Je už přece členem skautského bratrstva, protože složil vlčácký slib. Nejlepším způsobem přijetí vlčete do oddílu je improvizovaná slavnost, při níž každý skaut připraví nováčkovi příjemné překvapení. Více, které přijímáme do skautských řad, se musí družině představit na oplátku něčím vlastním, originálním — jako například rukodělným výrobkem, upečeným koláčem, veselou scénkou a podobně.

Více se dvěma hvězdami, zvláště je-li šestníkem, snadno získá nováčkovské dovednosti a další skautské znalosti, a to tím spíše, čím více mu jeho patron pomáhá. Rádce musí nováčkovi svěřit velmi rychle odpovědnost. Projevuje mu tak vážnost, s jakou se na něho v družině dívají. Nováčka můžeme pověřit sestavením herbáře, zhotovením rukodělného výrobku do klubovny, přezkoušením poplachového systému družiny, štafety na předávání zpráv a podobně. Není to zbytečnost, jak se může zdát, ba naopak — tyto úkoly mají být užitečným poznáním pro nováčka samotného.

Nováček — více je družině daleko užitečnější než nováček, který vlčáckou školou neprošel. Získal už návyky ke hrám, ke zpěvu, k dodržování pořádku, rytmu práce družiny a smysl pro šťastné družinové prostředí. Je připraven hrát i hry mužně, účastnit se dobrodružných výprav a pítom všem je hotov dokázat rádcí, že je opravdovým hrdinou.

Více ve smečce dlouho snilo o životě skautské družiny, učiníme proto všechno, abychom je neklamali. Vstupuje-li do skautského oddílu chlapec, který nebyl vlčetem, není nutno kvůli tomu organizovat právě výlet celého oddílu, postačí ho pozvat na schůzku družiny v klubovně. Skaut přivádějící nováčka se obvykle stará o jeho přípravu k nováčkovské zkoušce, o jeho informovanost a je jeho patronem nebo kmtorem. Není třeba organizovat na jeho počest zvláštní slavnost. Je však možno k tomu využít různých oslav, výročí a jiných příležitostí, které mohou stejně tak dobře vytvořit potřebnou atmosféru přátelství.

Nováček by měl vstupovat do družiny s radostným vědomím, že našel pět nebo šest opravdových kamarádů. Není třeba jej ihned učít, jak pécí vejce na rožni, ani životopisu zakladatelů skautingu, neboť by to bylo příliš brzy, ale je dobré vzbudit jeho zájem ukázkou totemu, hesly a pokřikem družiny a získat ho k účasti na příští družinové schůzce.

(Scout d'Europe)

■ štafety na palouku

Štafeta se svíčkami. Podle počtu družin a hráčů utvoříme několik zástupů o stejném počtu hráčů. Na zemi označíme čarou cíl předmětem cíle a start. První hráč z každé družiny má svíčku. Na dané znamení rozžehne svíčku a snaží se s ní dojít k cíli a zpět, tam jí předat dalšímu hráči, až poslední z nich, který nejdříve dorazí ke startu s rozžehnutou svíčkou, získá tak svému mužstvu vítězství. Zhasne-li svíčka, musí se hráč vrátit na start a tam jí znovu zapálit.

Novinová štafeta. Několik družin o stejném počtu hráčů je rozestavěno na startu v zástupech tak, aby každý hráč byl od svého spoluhráče v družině vzdálen 1 metr. První ve všech družinách dostanou po dvou kusech novinového papíru. Jejich úkolem je na dané znamení dojít po novinách podkládaných pod nohy k dalšímu hráči, tomu papír předat, aby mohl stejným způsobem pokračovat opět k dalšímu. Vítězí družina, jejíž poslední hráč dojde nejdříve po novinách k cíli.

Sázení brambor. Několik družin o stejném počtu hráčů je připraveno na startovní čáře. První hráč z každé družiny má v ruce menší košík nebo tornu (hodí se i chlebník) a v něm brambory nebo kameny obdobné velikosti. Start a cíl jsou dvě rovnoběžné linie, vzdálené od sebe asi 40—60 metrů. Mezi startem a cílem je pro každého hráče vyznačeno alespoň 5 met, kam musí při běhu uložit část brambor (kamenů), které nese. Závod začne tak, že hráči vyrazí od startu, položí na každou metu určený počet brambor (4—6 — určí se podle velikosti), dotknou se cíle a na zápatčí cestě musí opět brambory se všech met sesbírat. Kdo sesbírá všechny, předá koš dalšímu. Vítězí družina, jejíž všichni členové se nejdříve v sázení brambor vystřídali.

Bohus

ŠOTCI

Anglická lidová pohádka

V malém domku kdesi v severní Anglii žily se svým otcem a babičkou dvě sestry Mary a Betty. Tatík byl krejčí. Celý den šil a v noci uklízel dům, zametal dlážku, myl nádobí, nosil dříví a rozdělával oheň. Babička z ústřížků látek dělala koberce. Jen Mary a Betty si celý den hrály.

„Děti jsou břemenem,“ povzdechl si jednou krejčí, když tak seděl u práce.

„Děti jsou požehnáním,“ řekla babička.

„Ale ne ty moje, podívej se na ně. Co si na hrani vezmou všechno ztratí. A nehnou ani prstem, aby pomohly. Když je o něco požádám, zapomenou. Raději si to udělám sám, než abych se jich posíl.“

„Ale nejsou špatné, můj milý, jsou jen hravé jako veverka.“

„A právě tak užitečné,“ odporoval otec.

Hned nato se rozléty dveře a Mary a Betty vběhly dovnitř. Měly plné ruce mechu a žaludu, které hodily na podlahu.

„Dejte to ven!“ poručil otec, „dnes už jsem jednou podlahu zametal.“

„Betty, odnes to!“ řekla Mary a sedla si k babičce. Betty odkopla mech přes celou světnici. Žaludy zůstaly ležet rozházené. Otec se rozložil a odešel.

„Babi, proč je tatínek takový?“

„Je unavený, děti, a vy mu ani trochu nepomůžete.“

„Co máme dělat?“

„Ledacos, jen kdybyste chtěly. Bývaly doby, že v našem domě pomáhali šotci. Když nás opustili, odešli i štěstí.“

„Kdo byli ti šotci?“

„Velmi užitečné malé bytůstky.“

„A co dělali?“

„Přišli dřív, než se rodina probudila. Uklidili pokoj, zalili květiny, pomohli, kde mohli a vzděky utekli dřív, než jsme je mohli spatřit.“

„A plátili jste jim, babi?“

„Ne. Šotci vzděkycku pomáhají z lásky. Jen v noci jsme jim dávali ven trochu mléka a chleba.“

„A kde jsou teď?“

„Stará Moudrá Sova to ví. Já ne.“

„Kdo je to Stará Moudrá Sova?“

„Nevím. Tak to říkávala moje maminka, když neznala odpověď na naše otázky.“

„Vypravuj nám o šotcích, babičko.“

„Dřív bývalo šotků mnoho. Každý dům jich měl několik. Přála bych si, aby se vrátili...“

„Mohli by zametat podlahu,“ řekla Mary.

„Mohli by mýt nádobí,“ řekla Betty.

„Mohli by nosit dříví na oheň,“ řekla Mary.

„A vůbec všechno dělat,“ řekla Betty.

„Dáme jim ven trochu mléka a chleba. Možná, že se vrátí.“

„Dobře, dobře, zkuste to. Jen jestli budou chtít. Je tu práce víc než dost.“

Mary a Betty spěchaly, aby daly ven misku s chlebem a mlékem.

Té noci nemohla Mary spát. Stále myslela na šotky. Blízko rybníka na velké vrbě žije sova. Možná, že je to právě ta Stará Moudrá Sova. Mohla by mi říci, kde šotky najdu. Až tatínek usne a vyjde měsíc, půjdu se k ní podívat.

Když se měsíc vyhoupl na oblohu, vylezla Mary z postele a šla tiše do kuchyně. Miska s chlebem tam stála nedotčená. Otevřela dveře a vyšla do noci. Všude bylo ticho, tak ticho, že bylo slyšet pavouka pavučinu soukat. Tu najednou „Húúú — húúú.“ A něco velkého, temného přeletělo kolem do vrbin u rybníka. Mary nebyla žádný lekavec: Proč bych se bála, vždyť je to sova. Možná, že je to právě ta, kterou hledám. Sova seděla na vysoké větvi.

„Vylez nahoruúúú! Vylez nahoruúúú!“, lákala děvče.

„Umí mluvit. Pak to musí být jediné Stará Moudrá Sova.“ Mary vyšphala nahoru a sedla si proti ní.

„Mluv, co chceš?“

„Prosím tě, kde najdu šotky, řekni mi, řekni, kde žijí?“

„Ve vašem domě.“

„V našem domě? A proč nám tedy nepomáhají?“

„Možná, že nevědí, co mají dělat.“

„Tak mi pověz, kde bych je našla. Možu jim ukázat, co se má dělat.“

„Můúúžeš. Óóóóó. Ty můúúžeš?“ Houká sova, nebo se směje? Mary nevěděla.

„Ovšem, že mohu. V našem domě je spousta práce.“

„Dobrá. Povím ti jak najít šotky. Jdi na severní stranu rybníka, tam kde vychází měsíc, třikrát se otoč a říkej:“

„Třikrát se otočím, temné je nebe pohlédnu do vody uvidím...“

Pak se podívej do rybníka a uvidíš šotky. V té chvíli budeš myslet na slův-

ko chybějící na konci té kouzelné říkanky.“

„Měsíc vyšel, tak půjdu hned“ rozhodla Mary, slezla se stromu a rozběhla se k rybníku. V měsíčním světle se leskl jako zrcadlo. Mary se třikrát otočila a říkala kouzelnou průpovídku. Když skončila a podívala se do vody, viděla jen svůj vlastní obličej... Proč tu není žádný šotek? Co jsem pokazila? A neznám vůbec žádné slovo, které by se rýmovalo na „nebe“... hebe, rebe, lebe, mebe, pebe, debe, kebe... To jsou samé hlouposti... Ještě jednou se podívala do rybníka. Myslela jsem, že uvidím šotky a zatím jsem viděla jen sebe. Sebe? Sebe! Ale to je přece ten rým. To je divné. Mám rým, ale nemám šotky! Půjdu zpátky k Staré Moudré Sově.

„Óóóó,“ řekla Sova, tak cos viděla v rybníce?“

„Nic, jen sebe.“

„A co jsi myslela, že uvidíš?“

„Šotky. Řeklas mi to!“

„No, a kdo jsou vlastně ti šotci?“

„Babička vypráví, že jsou to malé užitečné bytůstky.“

„A ten kteréhoš viděla nebyl užitečný?“

„Já přece nejsem šotek.“

„Húúú, húúú, jdi domůúúú a promluv si o té kouzelné říkance s Betty. Vylez si na mne, já tě odnesu.“ Frrrr, frrrr a než se Mary vzpamatovala, byla zpátky ve své postýlce. Hned vzbudila Betty a vyprávěla jí příhodu od rybníka. Dlouho o tom přemýšlely. Pak se hlasitě rozesmály, protože uhodly, kdo vlastně ti šotci jsou.

Sešly po špičkách do kuchyně. Tam udělala každá, co bylo zapotřebí. Našly i nůžky, které tatínek ztratil.

Chudák krejčí přišel ráno do kuchyně a dočista vykuli oči. Podíval se ještě jednou a vykullil je ještě víc. Oheň hofel, na něm stála konvice s vodou, stůl byl prostřen, podlaha zametená. Světnice byla lesklá, jako nový peníz. Na chvilku ztratil řeč. Pak zavolał babičku, Mary i Betty.

„Podívejte se! Naši šotci se vrátili a dokonce našli mé nůžky.“

Příštího rána i další den se krejčí snažil vstát tak brzo, aby mohl šotkům poděkovat. Nikdy je ale nezastihl při práci.

Kresla Eva Skučková

POZDRAV Z JUNÁCKÉHO VÝTVARNÉHO KROUŽKU Z NÁCHODA

Dobrý rádce

Bratka

Jak najít vhodného rádce pro skautskou družinu? Položme si nejprve otázku, co budeme od rádce vyžadovat a jaké jsou jeho povinnosti.

1. Je vedoucím své družiny. Vede svou iniciativou a osobním příkladem, vytváří morálku družiny tím, že vlastním životem uskutečňuje příkazy junáckého slibu a zákona. Je zkušený v junáckých znalostech a dovednostech. Připravuje a provádí (ale ne sám, nýbrž za spolupráce svých hochů) podniky družiny, schůzky, výlety, veřejné služby a vystoupení. Pobízí hochy, aby skládali řádné zkoušky, cvičí je k nim, navrhuje, které odborné zkoušky by měla družina vykonat.

Vedení jednotlivých akcí přenáší na jednotlivé hochy a především zaučuje svého zástupce, aby mohl samostatně pracovat, když není rádce přítomen.

Je odpovědný za výcvik, docházku, výkony, příspěvky a jiné věci své družiny. Vynasnaží se, aby poznal dobře každého svého hochy, též jeho rodinné poměry, chování a prospěch ve škole apod., aby dovedl každému z nich pomoci individuálně.

2. Je však také vedoucím oddílu. — Jako takový pomáhá řídit oddíl a navrhuje jeho činnost na schůzích oddílové rady.

Dbá, aby činnost jeho družiny byla v souladu s činností oddílu.

Provádí s družinou ty věci, jež mu uloží oddílová rada. Podporuje a zajišťuje plnou a upřímnou účast celé družiny na všech podnicích oddílu.

Oddílové radě je odpověden za správné vedení své družiny.

Tento výčet možná nažene hrůzu mnohým kandidátům rádcovství i vůdcům, kteří je mají vyhledat. Ale skutečnost není tak zlá. Především si musíme uvědomit, že pro rádce bude jeho funkce chlapec hrou, že to bude žít a nikoli úřadovat. Nadšení a chlapecký duch mu pomohou překonat nejdůležitější překážku, s níž by si dospělý nevěděl rady.

Hlavní je, aby rádce věděl, že nesmí chtít všechno dělat sám, ale že má především povzbuzovat své hochy, aby se plně zúčastnili při navrhování a provádění podniků družiny.

U

ANTILOPA ŽIRAFÍ

ANTILOPA ŽIRAFÍ (*Lithocranius walteri*). Vyniká nad ostatní antilopy mimořádně dlouhým krkem. Lyrovité rohy samců se stáčejí špičkami dopředu. Tato antilopa se živí, podobně jako žirafy, listím stromů. Dosáhnou do značné výšky, dovedou se vztyčovat na dlouhých zadních nohách. Žijí v malých skupinách i jednotlivě v křovinatých stepích Somálska, Ugandy, Kenji a Tanganjiky, netvoří však taková stáda jako jiné antilopy. Některé větší zoologické zahrady je chovají a antilopy žirafí v nich vzbuzují svou svéráznou postavou zaslouženou pozornost.

R

TUČNÁK KROUŽKOVÝ

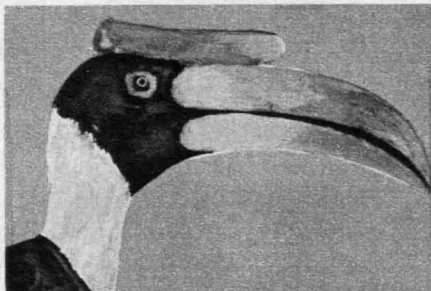

TUČNÁK KROUŽKOVÝ (*Pygoscelis adeliae*) patří spolu s tučňákem císařským k obyvatelům Antarktidy a přilehlých ostrovů. Hnízdí ve velkých koloniích na skalních svazích. Vejce snáší v listopadu, klade je do měkkého důlku přímo na zem a v prosinci už bývají v hnízdech hustě ochmýřená mláďata. Kolonie tučňáků čítají i několik tisíc párů. Takové množství ptáků spotřebuje mnoho ryb a jiných mořských živočichů. Tučňáci jsou výbornými plavci. Zakrnělá křídla jim slouží k veslování, nohy ke kormidlování. Tučňáci vypadají jako malí bílí skřítkové v černém fráčku.

KOUZELNÉ
OBÁLKY

Z

DVOJZUBOROŽEC ŽLUTOZUBÝ

DVOJZUBOROŽEC ŽLUTOZUBÝ (*Buceros bicornis*) je příslušníkem čeledi zuborožců, ptáků s mohutným zobákem. Podobný lehký, pórovitý zobák mají jen tukani. Zuborožci jsou domovem v Asii, Africe a Austrálii. Žijí většinou na stromech. Dvojzuborožec patří k asijským druhům. Obývá lesy Indie, Malajského poloostrova a Sumatry. Hnízdí v dutinách stromů. Na vejcích sedící samice zazdívá v dutině zvláštní pryskyřičnou hmotou, promísenou rostlinnými úlomky. Ponechává jen úzkou skulinku, kterou samice prostrčí zobák. Samec krmí svou družku po celou dobu sezení na vejcích i mláďatech. Dvojzuborožec se ozývá drsným, daleko slyšitelným skřekem.

dr. Jan Hanzák

NÁRODNÍ MUZEUM V PRAZE

KVÍZ

Dnešní kvíz je pro změnu obrázkový a vaším úkolem je správně pojmenovat živočichy a rostlinu, které vidíte na fotografiích. Pro usnadnění vašeho úkolu dáváme vám na vybranou ze tří možností, z nichž však pouze jediná je správná.

Na obrázku č. 1 je A: srna, B: laň, C: jelen se shozeným parožím.

Na obrázku č. 2 je A: rybák obecný, B: racek chechtavý, C: racek mořský

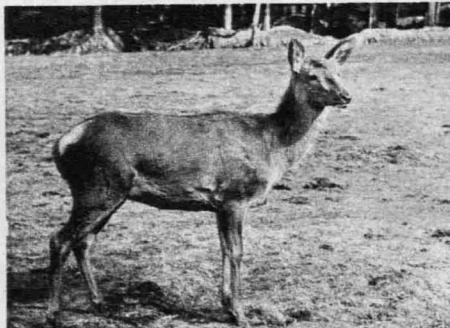
Na obrázku č. 3 je A: mládě orla, B: mládě výra velkého, C: mládě kalouse úsatého

Na obrázku č. 4 je A: užovka obojková, B: užovka stromová, C: zmije obecná

Na obrázku č. 5 je A: sasanka hajní, B: koníklec slovenský, C: devětšil lékařský

Na obrázku č. 6 je A: otakárek ovocný, B: babočka bodláková, C: babočka osiková (černopláštník)

4 - A, 5 - B, 6 - C
Odpovědi: 1 - B, 2 - A, 3 - C,

VOLÁ ZEMĚ

SVOJSÍKOVA SKAUTSKÁ DRUŽINA

● Takový nesmírně čestný titul získá ta družina kteréhokoliv oddílu, která vynikne ve Svojsíkově závodě a kromě toho vytváří v perfektní činnosti i mimo jakékoli závěrečné termíny Svojsíkova závodu nejméně dva roky a dokáže každý měsíc podat zpravodajské hlášení o svých zážitcích naší redakci na adresu:

SKAUT-JUNÁK, Biskupcova 73 B, Praha 3 - Žižkov.

Vy, kteří už soutěžíte v jiných soutěžích naší redakce, nemusíte už podávat novou přihlášku. Dodržíte-li shora uvedené podmínky, vyhodnotí vás pro získání nejvyššího titulu Vaši dosavadní stovkaři. Noví čestní uchazeči, vyhotovte ručně psanou, případně i kreslenou přihlášku, opatřete ji přesnou zpáteční adresou rádcce nebo dopisovatele družiny, vypište jména a přezdívky členů a pošlete ji na zmíněnou adresu! Další pokyny a rady budete dostávat zvláštními dopisy naší redakce.

-šl-

„STRAŠNÉ DATUM“ SE BLÍŽÍ

● Odvážně se vysadit když ZEMĚ ZAVOLALA — to dokáží jen někteří chlápci a děvčata, zdatní duševně i tělesně, připravení na neznámá nebezpečí zkoumaného území, na okamžiky, kdy rozhoduje

pomoc jednoho člena kolektivu druhému a kdy žádné zranění nebo ztráta nesmí odvrátit od vysokého cíle: Poznat svou zemi a pomoci jí.

Všichni neobstojí. Jedny smete vichřice zanedbaných povinností (pětky v prospěchu), jiné skolí závist, lež, nečestné jednání, další kolektiv se utopí v džunglím bahně nepřesnosti, nedůslednosti, nedodržení daného slova, nebo zmrzne na ledových pláních opuštěnosti, zrady ostatních členů. Jsou takové kolektivy, které pomalu umírají na spavou nemoc nebo na leukémii lenosti a lhostejnosti. Ještě žádný výsadek — družina, hlídka či klub — neoznámil v letech 1968 nebo 1969 svůj zánik, kritická doba ztroskotání přichází obyčejně až po roce nebo po dvou letech činnosti. Vy všichni, kteří nám posíláte bojové zprávy ze života svých kolektivů, datujete svůj vznik a své vysazení loňským nebo letošním rokem. Nezapomeňte však, že přísně vyškrtáváme i ty z bojujícího společenství, kteří nám přestanou posílat své depeše.

K výškrtům ze seznamu odvážných dochází vždy jednou ročně, každého 15. září. Tomuto dni se říká „strašné datum“. Vás nepostihne, vidíte!

KRASAVA

● Tak se jmenuje „časopis“ — nepravdělník 2. stovky DK-dívčích klubů, RD-Robinsonových družin a SD-skautských družin, které má na starosti dobrovolný zpravodajský pracovník Skauta-Junáka,

stovkař Miloš Štátný, občanským povoláním strojevodoucí elektrické lokomotivy. „Krasava“ neznámá jen krásnou dívkou. Název časopisu je sestaven z tajného hesla (nyní už tedy nikoliv tajného) KRASA-VA, čili „KRÁSNÁ je SAMostatná VAtra“, naznačující velký cíl samostatnosti a vyspělosti klubů nebo družin, které mají být jednou tak moudré a soběstačné, aby stačily uspořádat vlastní tábor a v něm založit vlastní samostatnou vatra — slavnostní táborové oheň.

22. číslo Krasavy přináší úvahu o smrti Jana Palacha (podobně jako mnoho skautských občasníků), zajímavý mikro-kolektivní slovníček, samostatný článek o kosmonautice, obhajobu Skauta-Junáka, vyhlášení soutěže KMC nakladatelství Albatros a mnoho zpráv z družin a klubů.

Nás zaujala také zpráva osamělé skautky Jiřiny s přezdívkou „Modrá beruška“. Ona je totiž mladou průvodčí osobních vlaků z Plzně a dětství prožila v trampotách. Píše o tom: „Dva roky jsem chodila do Sokola a pěstovala turistiku. I tak jsem zůstala neohrazeným dítětem. Snažila jsem se být lepší, vynikat nad ostatní nebo alespoň setrvat na stejné úrovni s nimi. Vše bylo marné. Až zase váš časopis ve mně probudil touhu po lepším a užitečnějším životě. I když už nejsem na hry nejmladší, sázím vše na jednu kartu a přihlašuji se jako výsadek „Volá země“. Začínám skautským minimem. Moc mi nejde dračí smyčka, myslím, že ji dělám obráceně...“

Jiřinko, v oku „jezera“ dračí smyčky musí jít „pevný konec“ křížem nad

ostatní částí provazu. Určitě se ti to podaří... Zdravíme tě za ostatní osamělce, družiny a kluby přesvědčení, že budeš-li vytvářet poslouchat „Hlasu země“, určitě v životě zvítězíš po boku skutečných přátel, bratří a sester.

-šl-

7 + 1 = ?

● Nejlepší hlášení za prosinec, leden a únor zaslaly tyto kluby: Z RP 7. stovky jsou to 703-A a 703-B z Rokycan, 704-B z Hranic na Mor., 713-A z Kraslic, 715-A z Teplíc v Č., 717-A z Klatov, 722, 728 a 729-A z Prahy 6, 730-A z Pozořic, 738-A z Prahy 4, 769-C z Brna (ale i 723-A a 769-A z Brna) a 2086 z Plzně (pracují podle Modré dohody).

Z RD nejlépe pracují: 745, 746, 747 a 752 z Moravského Písku, 749 z Hořovic, 790 ze Senožat a dobře pracují také kluby ve Studence — 756, 757, 758, 759, 763, 764 a 771. K nim se však vrátíme ještě jindy.

Z ČK si dobře vedou: 101 ze Lhotky u Ostravy, 102 z Trenčína, 103 z Klášterské Lhoty, 104 z Václavovic, 106 z Proseče u Skutče, 108 a 109 z Pozořic, 114 z Odolené Vody, 116 z Luštěnic, 117 ze Starého Plzněce a 118 z Hradce Králové. Z SO nejlépe pracuje SO-113, Pavel Nedvěd z Podlhu u Hořovic.

Špatně pracují kluby z Hlučína, dále RP-716-A z Prahy 1, RD-750 a 754 z Liberce a přidat by mohli i ve Znojmě a v Třebíči.

František Rodr — Paragraf

TŘETÍ LISTINA se nám dostala do rukou nejvíce zachovalá. Jednalo se pravděpodobně o nějaký plánek výletu nebo cesty na tábořiště. Čeká vás téměř detektivní úloha: Zjistěte, jak se správně jmenuje Velká řeka, jak řeka měsíčního úplňku, a jak se jmenuje město, u kterého chtěl oddíl tábořit... (Zkoumání map nebo atlasů povoleno.)

Na vítěze tohoto úkolu čeká velké překvapení. Přišší, poslední listina, už rozhodne o absolutním vítězi celé soutěže Po tajemných stopách. Kdo se účastní poprvé, nechť zašle na adresu redakce současně s řešením třetí listiny svoji adresu a seznam členů. Odpovědi zašlete nejpozději do 20. 4. 1969! Dopis označte vedle nápisu „Po tajemných stopách“ ještě písmenem „C“.

Karlštejnské dobrodružství

NAPSAL V. STÁRKA - FOTO Z. VALEŠ
DOKONČENÍ

10. Zatím co oba původci výbuchu vyšli z podzemí do slunného dne, oba mali hoši, o nichž nikdo nevěděl, zůstali na druhé straně zasypané chodby. „Jsmě tu jako v pasti!“ řekl zděšeně Ráček. Starosta se na něj usmál, aby mu dodal odvahy. Podle něj to nebylo ještě ztracené.

11. Ve skutečnosti to však nejlépe nevypadalo. Ale jak tak stáli, plní rozechvění, v chodbě, ucítili na tvářích zavany čerstvého chladného vzduchu. Zdálo se, že přicházejí od kamenné stěny, která uzavírala konec odbočky.

12. Starosta se dal do důkladné prohlídky stěny a Ráček, plný naděje, ho sledoval. Při stropě nebyla stěna celistvá, byly tam nakupené větší i menší balvany. „Možná, kdyby se to při stropě vybralo...“ uvažoval Starosta. A hned se dal do práce.

13. „Cítíš to, člověče?“ obrátil se na Ráčka. „Čerstvý vzduch! To znamená, že tahle díra musí vést někam ven. Asi do toho hlubokého lomu, kde je vchod do štol.“ „Jen aby to tak bylo,“ zatoužil Ráček.

14. Starosta pracoval houževnatě dobrou půlhodinu. Vybral drobné i větší kameny a pak prostrčil zatím ještě těsným otvorem ruku. „Pro pána!“ vyjel na jednou. „Tak se mi zdá, že jsem sáhl na něco měkkého... jako na nějakou látku!“

15. Malou chvíli předtím se v opuštěném lomu nedaleko vchodu do podzemí usadila na kamenných sedadlech DRUZINA PANTHERŮ jednoho pražského junáckého oddílu. Zbývající družiny s vedoucím oddílu sem měly přijít za hodinu a Pantheri měli zatím v lomu připravit malou pátrací hru s listěky.

16. Rádce NIKI právě končil poradu, jak to všechno udělají, když tu najednou nejmenší z kluků, PAVEL, zděšeně vykřikl. Něco ho totiž chytilo vzadu za kalyhoty! Rychle se ohlédl a tu spatřil... malou lidskou ruku, vylézající z mezery mezi dvěma velkými kameny!

17. Lekl se strašně, ale zbytečně. Protože, jak jistě víte, nebyla to žádná strašidelná ruka, ale ruka živého Starosty, který se v té chvíli dal také slyšet. A Pantheri neletěli: spojenými silami odvalili velké balvany a pomohli oběma klukům ven.

18. Zachránění chlápci vyprávěli, co se jim v podzemí stalo a Niki za všechny ostatní usoudil, že dělat takové pokusy s třaskavinami je vyloučená hloupost. Už tolik kluků na to doplátilo a Starosta s Ráčkem byli málem jedním z nich!

ZNÁTE RÁDCE?

Podještědská oblast — středisko Liberec — vydává od ledna metodické listy. Každý měsíc vychází sešitek kapesního formátu o 16 stránkách, v němž rádce a rádkyně skautských družin najdou řadu nových nebo málo známých her, bodovacích závodů, skautských testů, tábornických a zálesáckých praktik atd. Jsou to všechno programové prvky, které mají usnadnit přípravu dobrých a zajímavých družinových schůzek, vycházek a výletů.

Liberecké středisko přináší „Rádce“ jako dar obnovenému junáckému hnutí a práce spojené s psaním, vydáváním a rozesláním se dělájí zdarma. Od zájemců

se požaduje jen minimální částka na úhradu nejnужnějších výdajů (tiskárna, papír, poštovné).

Vůdce, který chce zajistit pravidelné zaslání „Rádce“ pro svůj oddíl, nechť okamžitě pošle závaznou objednávku na korespondenčním listku na adresu: JUNÁK, poštovní schránka 65, LIBEREC. Uveďte, kolik výtisků a na jakou adresu máme zasílat. Ušetřete nám práci a sobě peníze. Nechte posílat Rádce pro celý oddíl na jednu adresu. Zdůrazňujeme, že „Rádce“ je určen jen rádcům a rádkyním, nikoliv řadovým skautům. Z deseti sešitků, které vyjdou během roku, získají rádci a rádkyně knížku o 160 stránkách a nebude je to stát víc než 5 Kčs!

SETKÁNÍ S JUNÁKY bylo pro oba malé chlápce šťastným dnem. Pavlův bráška Petr — jako družinový zdravotník — ošetřil Ráčkovi poraněné koleno. Potom se Pantheri i jejich dva noví kamarádi dali do příprav na listěčkovou hru. Ukončili je právě ve chvíli, kdy přišel vedoucí ZDENĚK se zbývající částí oddílu. Když Zdeněk slyšel historii podzemního výbuchu, chtěl něco říci o nebezpečnosti takových pokusů. Stačilo však podívat se na chlapece oddílu, do jejich tváří. Každému tu přece bylo jasné. A tak Zdeněk raději neřekl nic a dal se do té listěčkové hry. Když ji skončili, zahráli si ještě celou řadu dalších her i soutěží. To ovšem už společně s oběma zachráněnými chlápky. Když pak skončil den, doprovodili oba mali hoši své nové přátele — junáky na karlíštejnském nádraží. Tam se Starosta konečně osmělil a zeptal se za sebe i za Ráčka: „Mohli bychom k vám chodit?“ Vsadíme se, že víte, co jim vedoucí oddílu Zdeněk odpověděl.

LYRA a KLÍČ

NA VLAST

- Vlasti má, ó vlasti má.
Česká vlasti rozmlá!
Vyjasni zas obličej,
s důvěrou se k sobě znej!
Vlasti má, ó vlasti má,
česká vlasti rozmlá,
vlasti má, ó vlasti má,
česká vlasti rozmlá!
- Odvrať se od ran svých
v boji svatém dobytých,
zjevují tvou ctnost a cest,
nepřátelů zlost a lest.
Vlasti má...
- Ještě lev tvůj udaten,
jak byl mnohý, slavný den,
nekles' za nehody v prach,
tvá buď sláva, vrahů strach.
Vlasti má...
- Nad syny si nezoufej,
zas je za své věrné měj.
Miluje tě, kdo tě zná.
To buď radost, pýchá tvá!
Vlasti má...

pisničky ze zásuvky

Písni „Na vlast“ vzpomínáme ne-dávno zesnulého velkého Mistra čes-ké hudby, který se nesmazatelně zapsal do její historie právě tvorbou pro mládež. (Opera „Ogari“ s po-pulárním Babinčíným maršovským valčíkem). Píseň „Na vlast“ napsal Mistr Křička v březnu 1946 junákům, ale tehdejší shon a ruch a brzy následující přerušení činnosti Junáka už nedovolily, abychom písničku skutečně odevzdali. S vtípem Křič-kovi vlastním, je tu vyvolána nálada obrozenecké doby (dána už zvo-lením Macháčkova textu), ale není to karikatura, nýbrž milý, hřejivý úsměv, za nímž se skrývá opravdo-vost.

Také Navarův a Hanušův Čer-venomodrobílý pochod ležel v zásu-ve — dokonce od roku 1939 — ale jeho tóny znějí dnes naopak velmi aktuálně. Na rozdíl od písne Křičkovy, která se hodí k náladov-ým chvílím u táborového ohně, nebo na besídky, Červenomodrobílý pochod je zápalnou písní do kroku.

Jumbo

ČERVENOMODROBÍLÝ POCHOD

- Červená barva s bílou
je láska, čistota,
tak jako modrá vírou
je v sílu života.
Kdo ty tři barvy nosí
je pravý hoch i muž,
československá vlajko,
kolem sebe mládí sruží!
Jsme stráž národa a štít,
když čas bouřný vlasti burácí,
náš rod věčně bude žít,
ať hřímá: Jen dál, junáci!
- Červená barva září
jak plamen našim snům,
modře noc hvězdná zpívá
a bílá svítí dnům.
Kdo ty tři barvy rád má,
ten lásku k vlasti zná,
na stožár hrde vzlétne
vlajka československá.
Jsme stráž...

Klidně, vroucně

Vlasti má, ó vlasti má, česká vlasti roz-mi-lá!

mf Vyjas-ni zas o-bli-če-j, s dů-věrou se k sobě sne-j!

mf Vlasti má, ó vlasti má, česká vlasti roz-mi-lá,
Sbor Vlasti má, ó vlasti má, česká vla-sti roz-mi-lá!

Krásně

Čer-vená bar-va s bí-lou je lá-ska, bis-to - ta,
tak ja-ko mo-drá ví-rou je v sí-lu ži-vo - ta.
Kdo ty tři bar-vy no-sí je pra-vý hoch i muž,
Če-sko-slo-ven-ská vla-jko, ko-lem se -be mlá-dí sru-ží! Jsme
stráž ná-ro-da a štít, — kdy-ž čas bou-řný vlas-ti burá-cí, náš
rod vě-čně bu-de žít, — ať hřímá: Jen dál, juná-ci!

Lištovka

je hádanka opravdu jednoduchá a na rozdíl od jiných hádanek má jednu přednost: když si s ní trochu pohrajete, tak ji určitě využijete. Úkol je jednoduchý, přemísťovat sloupce — „lišty“ — tak dlouho, až vodorovně čteno dostanete souvislý text. Bývá to nějaké přísloví, verš, citát, atd. U dokonale lištovky je vepsáno do list

heslo nebo nápověď, která má nějaký vztah k obsahu lištovky. U dnešních vám vepsaná jména prozrazují, že jde o úryvek z básně J. V. Sládky a citáty J. F. Kennedyho a Tomáše Alvy Edisona. A na konec ještě připomínku: písmeno CH je možno vepsat do listu jako jedno písmeno, nebo jako C a H — tedy jako dvě písmena.

D	B	R	O	C	S	J	V	O	A	E	K	L	P	T	U	T	E	S	O
T	N	U	R	L	K	A	A	K	I	H	L	L	N	A	I	N	E	S	O
C	D	K	O	K	E	S	O	D	S	O	O	K	E	S	O	O	K	E	S
F	A	A	E	S	L	A	D	E	K										
L	T	B	E	D	N	S	O												

T	E	N	T	A	B	L	E	P	O	M	T	L	T	A	V	N	A	T	C	S	S	Y	A	I	L	E	N	K	E	I	A	D	S	V	A	E	A	V	S	J	V	I	D	L	Z	O	Ž	T	E	I	E	O	S	Ú	I	N	S	Í	Z	Z	O	E	N	Z	M	T	C	H	É	N	Z	Z	M	V	M	E	C	L	E	T	S	O	E	R	A	P	P	Y	L	U	K	E	V	D	E	C	U	S	E	Z	M	R	R	J	Z	P	M	N	P	E	E	O	S	E	R	N	O	E	P	E	Š	T	E	M	A	R	Z	D	J	O	É	B	O	D	V	Y	C	J	L	E	T	E	S	O	I	T	T	U	T	E	S	O
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vodorovně: 1. Obrácená autozn. Pol-ska — dva — oplocený les — zkr. kapli-talistického státu — zkr. ženského kř.jména — 2. Druhá část tajenky — 3. Žens-ké kř. jméno — části týdne — kino — anglicky „olej“ — zkr. inženýra — 4. Italský souhlas — temnota — dělal — ozvěna — zkr. americké tiskové agen-tury — 5. Zkr. nejvyššího vojenského orgánu — starořecká bohyně ranních červánků — nepřijemná událost — oby-vatelstvo — anglicky „starý“ — 6. První část tajenky — 7. Ženské kř. jméno — větná spojka — domácí pojmenování Anny — potřeba svaďený — vysoká karta — 8. Povzdech — dějství — lupič tresorů — větná spojka — lidové přita-kání — 9. Zahřátí tekutiny na určitý stupeň — lesní porost — chemická zn. kyslíku a polonia — město v Íránu při hranicích s Afganistánem — horská osa-da kavkazských kmenů — 10. Třetí část tajenky — 11. Předložka s 6. pádem — začátek naší hymny — ženské kř. jméno — americké město ve státě Oklahoma — německá předložka (na) —

Svisle: A. Západočeská řeka — B. Mož-no — sejf — lehký větřík — C. Pyšný ptáci — mužské křestní jméno — dvo-rana — D. Nástrahy pytláků — žila — hrdina — E. Tečka — dřevěná kosti — římsky 1499 — F. Ženské kř. jméno — severské zvíře — základní myšlenka — G. Obyvatelé tropů — sportovní čten-sperma — H. Luštěnina — druh účesu — ruská řeka — I. Zábál — slovensky „jiné“ (obr.) — rozepře — J. Španělsky „řeka“ — zápasistiše — zájmeno — K. Souhlas — sportovní výraz pro funkcioná-ře, který dojednává přestupy hráčů — bohoslužebný obřad — L. Svaz — textilní rostlina — dopravní prostředky — M. Solmizační slabika — lék proti ma-lárii — stařec — N. Přibližně — obláci — označení citlivosti fotomateriálů — O. Sicilská sopka — části povozů — pylto-vina — P. Typ sovětských stíhaček — horské jezero — kaprovitá ryba — R. Část nádoby —

Pomůcka: 9. Mud — 11. Ada — F. Teze — L. Unie — N. ASA —

křížovka s tajenkou

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		

ŘEŠENÍ Z Č. 10—11. Křížovka: Pouze příroda dává velké věci zadarmo. **Přesmyčky:** kabát, kalhoty, sako, košile, sandály — dělo, samopaly, kulomety, minomety, ponorky — Antonín Dvořák. **Čtvercovky:** vana, amor, nota, Arab — Honda, opium, nitka, dukát, Amati — rokoko, kofola, kolaborace, rakety, Cetyně —

Rehabilitace

Začátky organizované lékařské rehabilitace, to je speciálního léčení a hlavně doléčování nemocných, jsou spjaty s Junákem.

Bývalý zdravotnický náčelník Junáka, prof. Otakar Hněvkovský Dr. Sc., byl nejen organizátorem první skupiny kvalifikovaných rehabilitačních pracovníků (převážná většina byli skauti), ale i zakladatelem rehabilitačních táborů ve Štítně, Svojišicích, Mariánských Lázních a Libverdě. Denní program byl vypracován tak, aby jedna třetina dne byla vysloveně léčebná (léčebný tělocvik, individuální léčení, masáže a pod.). Ostatní čas byl věnován skautské výchově. Do programu patřilo i skládání slibu, odborky, tři orlí pera. Pokus sloučit skautskou romantiku se zdravotnickým zařízením a léčením byl úspěšný.

Už v roce 1938 poslal prof. Hněvkovský s prof. Charvátkem do mezinárodního skautského časopisu Jamboree článek, který přinesl nápad organizovat pro nemocné nebo ne úplně zdravé skauty tábor. Byl to první článek svého druhu ve světovém písemnictví. Tuto myšlenku přijali hlavně v Anglii, kde organizovali později tábory pro slepé děti nebo pro děti s amputovanými nohama.

Spojte se se skautskou Itálií

Zveřejňujeme adresy italských skautů a skautek, kteří si chtějí dopisovat s našimi junáky:

Catanzaro Vita, Via Planeta 15, 92019 SCIACCA,
— Montalbano Angela, Via Bengasi 4 92019 SCIACCA — Montalbano Lilly, Via Bengasi 4 92019 SCIACCA — Gerald Aldo, P. zza Carmine, 92019 SCIACCA — Idelicato Oliva Umberto, Corso Vittorio Emanuele 25, 92019 SCIACCA — Bentivegna Luigi, Via Gallo 10, 92019 SCIACCA — Scioscioli Biagio, Via Cappuccini 4, 92019 SCIACCA — Gulino Diego, Rione XXIV Maggio 7, 92019 SCIACCA — Segreto Vincenzo, Rione Indipendenza, 92019 SCIACCA — Panarisi Salvatore, Rione Fratelli Bandiera 2/B, SCIACCA — Alba Saverio, Via Scala S. Venera 57, 92019 SCIACCA — Tulone Enzo, Via Frangipane 8, 92019 SCIACCA — Abriani Franco, Via Falconetto 37100 VERONA — Barelli Umberto, Corso Porta Nuova 127 — 37100 VERONA — Curreri Enrica, Via Gramsci 2, 92019 SCOACCA — Grattapaglia Guid, Via Onorato Vigliani 15/10, 10135 TORINO — Guareschi Annamaria — Via Vito Aimi 1, 43036 FIDENZA — Lazzerini Alessandra & Lazzerini Massimo, V. le Stazione 49, 54100 MASSA — P. Scalicci Matteo, P.zza Purgatorio 10 — 92019 SCIACCA — D.ro Lupo Gino, Via Cappuccini Villa S. Antonio 92 019 SCIACCA.

Jak to dopadlo?

Obrazek v čísle 7—8 měl úspěch. Zajímá vás, kolik došlo dopisů, označených nápisem KVIZ? Plná krabice od bot a k tomu obsahovaly většínou správné odpovědi. Tak jsme tedy losovali. Tři pěkné knihy posléme na adresy: **Nataša Krniová**, Vítězný únor 747, Ostrava 8; **Josef Krůta**, Kozolupy u Plzně č. 45; **Ivan Wasil**, Šenov 477 okr. Frýdek-Místek. Hodně úspěchů při dalším luštění a opět korespondenční listky či dopisy označujte nápisem KVIZ.

Důvěra

Do skautské klubovny v Denveru v Coloradu (USA) přišla dáma z Finska a hledala nějakého orlího skauta. Přihlásil se Clark Hodgkinson z 42. oddílu. Žena mu dala 40 dolarů a hodinky, aby je dal opravit u jistého hodináře. Hodinky byly posázeny diamanty a i náramek byl z diamantů. Důvěřovala mu, i když jen samotné diamanty měly cenu 6 000 dolarů.

ČTYŘLÍSTEK BOBRŮ

Konec Netopýrů na Větrné hoře

PÍŠE HONZA ČERNÝ

KRESLÍ PETR NOVÝ

BOJ

o první místo

JAROSLAV FOGLAR

ILUSTRACE G. KRUM

7. pokračování

Hlavně tu adresu! Tu adresu aby nezapomněl — což kdyby tam ten leták po škole už nebyl?

Do třídy vletěl právě před profesorem češtiny a jeho první pohled padl na Cyrina. Bylo to možné, že on byl také jednou junákem?

HOMEK ZA ZÁPADNÍ BRANOU

Pro Petra to byla vlastně dost těžká věc.

Nebyl sice zvyklý, že by za něj vše obstaral tatínek nebo maminka, ale také nebyl nějak příliš samostatný.

Některí hoši, které znal, byli zapsáni v dorostu fotbalového klubu, jiní cvičili nebo zkrátka vůbec něco dělali. Jen Petr nebyl nikde.

A tak to byl velký čin pro Petra — jít někam mezi naprosto neznámé hochy a říci jim: „Já bych chtěl mezi vás...“

Ale Petr toužil po kamarádu nebo kamarádech, jaké ještě nikdy nemohl nalézt; a byla to příliš silná touha, než aby ji mohla jeho dosavadní zamlklost a nečinnost potlačit. A Petr tušil, že tam, kam chce jít, že tam naleznou opravdové přátele.

A pak... ty krásné věci, které byly na vyhláске napsány! Což nebyly jeho dávným snem?

„Ale nikam se nepůjdeš dát zapsat,“ řekl otec tvrdě, když Petr nesměle ohlásil svůj úmysl stát se junákem. „Na výlety můžeš chodit se mnou a maminkou a mezi týdnem si vždycky najdeš dost zábavy. „Mluvil jako tisíce a tisíce jiných otců, kteří o junáctví nevědí nic více, než pouze to, že je to nějaké „výletování“.

„Snad bychom to Petrovi přece jen měli dovolit,“ řekla potom maminka, „četla jsem už o tom tolik pěkného. Vždyť to může zkusit.“

Tim měl Petr vyhráno a ve středu odpoledne se s tlukoucím srdcem vydal k Západní braně.

Byla až na konci města, kde ulice končily na širé pláni, porostlé sporou travou a vybledlou šalvějí.

Za branou nalezl domek, který už viděl několikrát, když přišel náhodou v tato místa, ale nikdy si ho blíže nepovšiml. To je jistě ta junácká klubovna!

Petr dlouho otálel v okolí. Každou chvíli vešel do domku nějaký chlapec, někdy dokonce dva nebo i tři pohromadě. Vesele se bavili a Petrovi se zdálo, že vcházejí do klubovny se skutečnou radostí.

A zevnitř slyšel, jak každý nový příchozí je v klubovně vítán veselým křikem a voláním.

Pak se Petr vzmužil, zaklepal a vstoupil dovnitř. Dech se v něm zatajal a byl zmaten. Tolik chlapců — kamarádů pohromadě! Nevěděl, co říci a na koho se obrátit.

Ale už tu byl jeden z hochů, zvesela se na něho díval a Petr mu tiše řekl: „Četl jsem vaši výzvu, že přijímáte nové členy. Chtěl bych být také junákem.“

Hoch se po Petrových slovech usmíval ještě více. „Nu, správné lidi můžeme vždycky potřebovat,“ řekl. „Ale pojd, představím tě Salimu. Víš, to je náš vedoucí.“

Vedl zmateného Petra do vedlejší místnosti. „Sali,“ volal hoch skoro ještě za dveřmi, „vedu no-
vávka“.

A Petr znovu přednesl svou žádost a dodal, kde výzvu četl.

Sali byl mladý muž slušného zevnějšku s pevným a jistým pohledem. Podal Petrovi ruku a ten jí stiskl, sice upřímně, ale přece nějak neohrabaně.

„Výborně,“ pravil Sali, „hoch, který k nám přijde sám, aniž by ho přivedl tatínek za ruku nebo kama-
rád, ukazuje podnikavost, rozhodnost a je nám dvojnásob vítán.“

Zařadíme tě do družiny vlků, potřebujeme právě doplnění. Je to docela nová družina. Ale pojďme teď k hochům, právě začíná naše schůzka.“

Všichni tři vešli opět do hlavní místnosti, při čemž Petra napadlo, že řeči o družinách ani trochu nerozuměl.

Teď si již povšiml zařízení veliké místnosti a zrak mu až přecházel.

Stěny byly sice pobity dřevem, ale na dřevě byly barevné malby. Na stěně proti dveřím byl Indián v nadpřirozené velikosti hrozící zafatou pěstí do dálav.

Vlevo u dveří byli vyobrazeni rudoši kolem tábořového ohně. Tento obraz vyplňoval celou stěnu.

Ale více už Petr neměl čas pozorovat. Sum v místnosti ztichl a Sali pravil:

„Hoši, přišel k nám nový kamarád. Myslím, že tu nezná nikoho z vás, ale tím více se musíme snažit, aby se u nás cítil jako mezi svými a aby se mu junáctví zalíbilo. Ostatně — seznámí se s námi hned.“

Pokynul hochům a ti si stoupli do čtverhranu.

„Je našim zvykem,“ řekl pak Sali Petrovi, „že se všichni představíme s každým novým chlapcem. Jdi teď od jednoho z nás ke druhému a povězte si navzájem svá jména.“

Petr tak učinil. Každý hoch mu při vyslovení svého jména podal levou ruku a pravou při tom udeřal jakési podivné znamení. Teď si také Petr uvědomil, proč prve podal Salimu ruku tak neohrabaně: podal mu totiž pravou a Sali jemu levou.

„To je jeden z našich zvyků podávat levou ruku,“ vysvětlil Sali. „Levá ruka je blíže k srdci a její stisk je upřímnější.“

Těch jmen a přezdivek, která Petr při seznamování vyslechl! Snad jen sotva třetinu z nich si pamatoval. A sám své jméno pronesl nejméně dvacetkrát.

Když byl seznamovací obřad u konce, řekl Sali opět:

„Náš oddíl je rozdělen na čtyři družiny. Každá družina má své znaky a zvuky a podle toho nosí i barevné stužky na kroji; obraz zvířete je rovněž vyší na družinové vlajce. Tak máme družiny bobrů, medvědů, tygrů a vlků.“

V každé družině je šest hochů, jen u vlků jsou prozatím čtyři a tak budeš přiřazen k nim.“

Potom mu ukázal na jednu ze stran čtyřhranu, kde stáli pouze čtyři hoši.

Z této čtyřhranné řady vystoupil jeden z hochů a pravil Petrovi: „Vítám tě do naší vlčí družiny.“

A Petr si hrdě stoupl k nim do řady jako novopečený, pátý člen.

Pak se ještě dozvěděl, že každá družina má jednoho hochu, který jí řídí, dbá o všechno, co se jí týká, odpovídá za ni, a že se nazývá „družinový rádec“.

U vlčí družiny byl rádcem hoch, který se ujal Petra při jeho příchodu do klubovny a který Petra i teď uvítal jako nového člena družiny. Jmenoval se Viktor.

PETR JE PŘIJAT

Když hoši zasedli ze dvou stran za dlouhý stůl, přisunutý teď doprostřed místnosti, začala teprve vlastní schůzka.

Sali mluvil o poslední výpravě z minulého neděle a vypočítával, kolik bodů která družina v nějakých záhadných závodech získala. Při tom se zmiňoval

o jednotlivých příhodách a hoši se smáli a přidávali své legrační poznámky, až se nakonec všichni rozchechtali tak, že svým smíchem nakazili i Petra.

„Tak co, Pipidufko, jak dlouho ses myl doma od té smůly?“ řehtal se na druhém konci stolu jeden z hochů.

A Pipidufka mu jen vesele odsekl: „Ty můžeš nejvíce povídat, ty jeden přístavní kouzelník. Sám sis udělal díru na kalhotách jako hrom a jinému se bude posmívat...“

„No, taková díra to nebyla, jako když si Mrzout roztrhl trenýrky. To pak mohl oblékat každou nohavici zvlášť,“ smolil si jiný hoch, kterému hoši říkali „Chrobák.“

Mrzout se zamračeně podíval na Chrobáka a řekl nevrle: „Ale, Chrobáku, neohříváš staré klepy.“ Zdálo se, že nemá příliš rád legraci.

Ale všichni se smáli dál a teprve, když opět Sali promluvil, ztichli.

Sali pak rozmlouval s hochy o věcech, kterým Petr vůbec nerozuměl. Bodování, služby oddílů, klubovní služba, něco o družinových stolcích, podminky soutěže o titul mistra v uzlování — a zase chchtot s nějakým dědečkovým kufrem. To byly samé věci, do nichž měl Petr vniknout jen poznenáhlu.

Líbilo se mu, že každý mohl pronést své mínění a návrh. Sali s každým hovořil, nikoho nepřezíral. Byl Petrovi stále milejší.

„A nyní se musíme dohodnout,“ řekl pak Sali, „kam se vypravíme příští neděli.“

„Do Vlčích skal, do Vlčích skal,“ ozval se křik od druhého konce stolu. „Cestou tam se může krásně hrát na pašeráky.“

„To je lépe jít do Žlutého údolí,“ navrhovali hoši z medvědí družiny. „Nebo na Měsíční kopce.“

Petr ani jeden z těchto podivných názvů neznal. Nebylo pochyby, že junáci mají svá vlastní jména pro různá místa. Mlčky seděl, pozoroval hochy a naslouchal jejich návrhům.

Ale teď promluvil Viktor: „Navrhuj jít na louky u Zlatonosné říčky. Smí se tam jít jenom teď na jaře, když není ještě vysoká tráva. Využijme toho.“

Některí hoši se k Viktorovi přidali. „Ano, k Zlatonosné říčce. To je to nejlepší. Budeme se brodit a stavět přehrády...“

Petr přidal svůj hlas. Vždyť to navrhla jeho družina, musí jí tedy pomáhat. Spatřil, jak Viktor na něj pohlédl, a v tom pohledu byl souhlas.

Pak se hluk zmáhal, ale Sali je utišil jediným hvizdnutím na silnou píšťalu. Stávalo se to vždycky, když začalo příliš mnoho hochů mluvit najednou.

„Dobrá, jdeme na Zlatonosnou říčku,“ pravil pak Sali. Sejdeme se tady před klubovnou v neděli v půl osmém ráno. Vezměte sebou tyče, vlajky a stany.

Složil pak se stolu některé své věci a dodal: „Ale dnes jsme už dlouho povíдали a ještě málo si zahráli. Připravil jsem pro vás hru, když tu včera nebyla schůzka.“

Sum zmlkl docela.

„Hleďte —“ pokračoval Sali. „Ukryl jsem v této místnosti padesát barevných papírků. Jsou schovány tak, že od každého je vidět alespoň malý kousek. Nemusíte nic odstavovat ani odkrývat. Spatříte je odevšad, máte-li jen trochu otevřené oči.“

Hoši se pustili do slídění. Brzy byl Pipidufkou nalezl lístek v trámu u stropu, pak opět jiný, zastřený za jakýsi vývěsek na zdi.

Hledací horečka se hochů zmocnila úplně. Tady je zase jeden za okenní záclonkou. A tady u Medvědího stolu pod nohou.

Pak dlouho nic.

Petr už měl čtyři lístky, ale když pohlédl na Viktora, uviděl v jeho ruce listků tolik, že byl až překvapen.

Pomalou se nálezy stávaly řídkší, až Sali posléze ukončil hledání.

Při počítání vyšlo najevo, že Viktor měl skutečně nejvíce lístků ze všech hochů. Petr zůstal při svých čtyřech lístcích, ale bylo také několik hochů, kteří jich měli ještě méně. A tak nebyl zahanben.

Hned po ukončení počítání si hoši zahráli „slepý lov“. Ke dvěma různým koncům stolu byli postaveni dva hoši. Oba měli zavázané oči. Jeden nevěděl o druhém, kde se nalézá, protože byli rozestaveni až po zavázání očí.

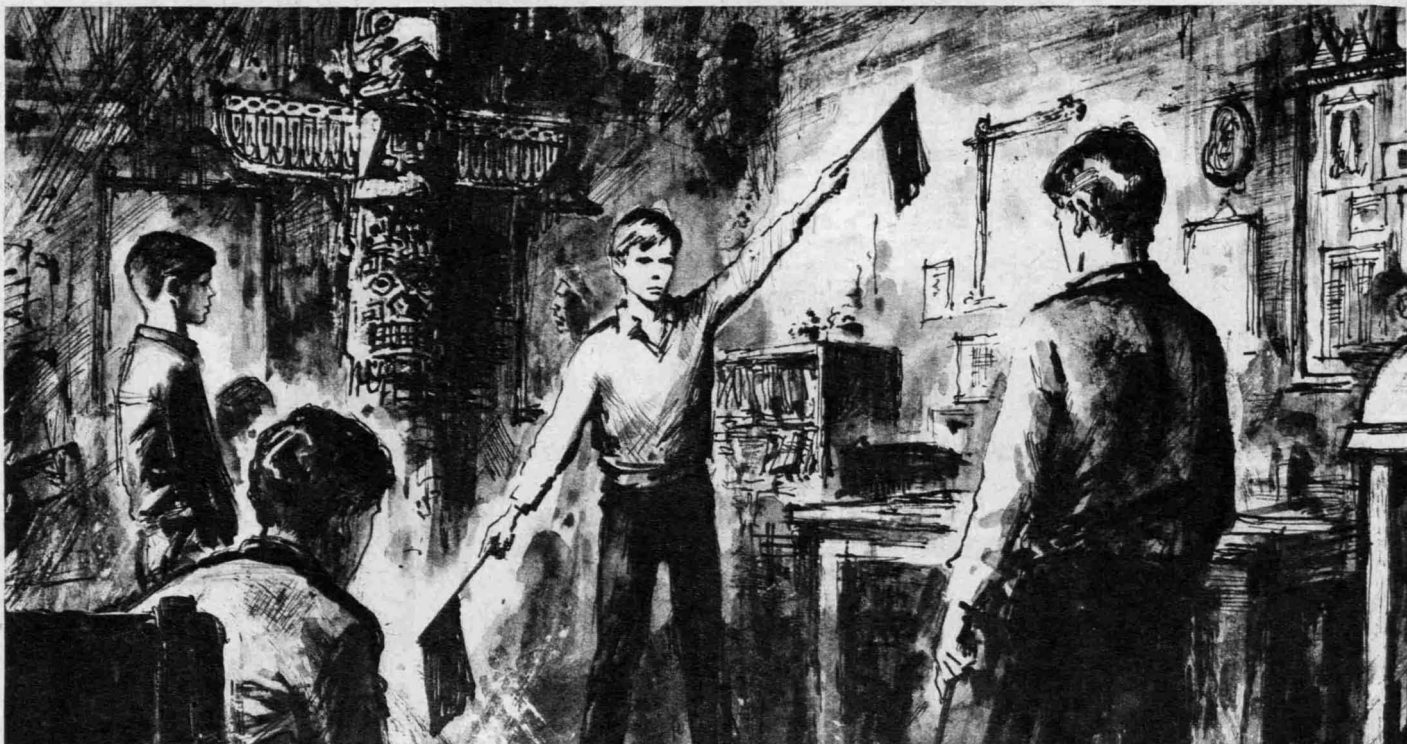
První byl „myslivcem“ a měl za úkol dotknout se druhého, který byl „jelenem“. Při honbě se ale pořád museli držet rukama okrajů stolu. Od něho se nesměli vzdálit.

Ostatní hoši stáli opodál, aby jim neprekáželi, a chovali se úplně tiše, protože hoch-myslivce šel za jelenem kolem stolu pouze podle sluchu.

Každou chvíli některý z hráčů měnil směr svého opatrného plížení kolem stolu — a když při jednom takovém obratu jelen sám vběhl myslivci přímo do náruče, mohli se diváci usmát.

Skoro všichni hoši se při této honičce vystřídali. Pak Sali hru poněkud změnil. Jenom jeden z hochů měl teď zavázaný oči a všichni ostatní se proháněli s očima otevřenými kolem dlouhého a důkladného stolu, snažice se, aby je „slepý“ nechytil.

Nyní už hra nebyla tak tichá. Nastaly dramatické okamžiky, kdy bylo možno před slepým se zachránit jen rychlým skokem na desku stolu nebo pod stůl. A to všechno samozřejmě způsobovalo ohromný

chechtot a křik. I sám Sali hrál a smál se s ostatními.

Při hrách ztratil Petr svou ostýchavost docela. Hoši na něho vesele pokřikovali a on sám byl rozohněn spádem her.

A stále více a více si uvědomoval, že konečně, konečně nalezl kamarády, jaké si přál.

A Viktor — jaký to byl skvělý druh!

Ještě po ukončení her, když se už hoši po vřelých doslovu rozházeli domů, šel Viktor doprovodit Petra k domovu a vyprávěl mu mnoho o junáckém oddílu.

Petr ani nestačil všechno vnímat, hlava se mu točila z toho všeho nového.

Ani doma, když byl už sám a uléhal, se z té nové nalezené krásy nevzpamatoval. Probíral v duchu každou jednotlivou podrobnost z dnešního odpoledne, na kterou si mohl vzpomenout.

A bylo toho tolik!

Tak úžasné tolik!

NA DRUŽINOVÉ SCHŮZCE

Celý oddíl měl svou společnou schůzku vždy ve středu. Kromě té však každá družina měla ještě jednou týdně svou schůzku družinovou.

Vlci měli schůzku vždy v pátek odpoledne. A na ten první pátek se Petr těšil tak, jako ještě nikdy.

V klubovně nebylo už tak hlučno jako ve středu, kdy zde byly všechny čtyři družiny.

Viktor zde už byl, když Petr přišel, Také Chrobák, Pracující lid i Jarka už v klubovně cosi kutili. To byla celá Vlčí družina.

„Už jsme mysleli, že nám ztratíš body,“ volal mu v ústrety Viktor a podával Petrovi ruku.

„Proč bych je měl ztratit?“ divil se Petr.

„Inu — přesná docházka znamená body,“ smál se Viktor. „Přijdeš-li včas, dostává družina za tvou účas deset bodů. Opozdíš-li se, dostane jen sedm.“

A nepřijdeš-li vůbec, nedostane družina ani ty samozřejmě nic. O tom bodování ti budu muset ještě dlouho vykládat.“

Podíval se na klubovní hodiny. „Ještě deset minut a začneme schůzku,“ řekl přítom.

Každý družinový ráce dostával od Saliho písemný program, v němž bylo napsáno, co má družina na své schůzce dělat. Když byla s tímto programem hotova, mohla si dělat, co chtěla.

Dnes bylo na programu cvičení v signalizování semaforem a Petr byl víc než udiven, když viděl, jak se hoši dorozumívají jen nějakými podivnými pohyby rukou s praporky.

„Všem se naučíš,“ pravil mu Viktor, „nechtěj vše umět hned.“

Potom roztrhl zelenou obálku, vyňal z ní popsany list a řekl:

„Zde nám Sali připravil závod ve všímavosti. Bude samozřejmě počítán rovněž na body.“

Hoši se shrnuli k němu.

„Sali se nás v tomto dopise ptá na nějaké věci: máme odpovědět, aniž bychom se na ty věci předem dívali,“ hovořil Viktor.

„Tak například první otázka zní, který roh zdi zvenčí naší klubovny je nejvíce oprýskán?“

Petr sebou mimoděk škubl; chtěl vyběhnout před klubovnu a na rohy se podívat, ale hned si opět uvědomil podmínku závodu: nikdo se před odpovědí nesmí o tázané věci přesvědčovat.

„To ukáže, jak jsme všímaví,“ smál se Viktor. „Kromě Petra každý z nás viděl naší klubovnu už nescíslněkrát a mohl si tedy zdí dokonale povšimnouti.“

„Je to ten roh v tuto stranu,“ pravil pevně Jarka. Ten je nejvíce otlučen.“

„Kdybys neplýtlval rozumem,“ usazoval ho přísně Chrobák. „Náhodou nejrozbitější roh je zrovna na druhé straně.“

„To jsi vedle chlapečku,“ vyskočil Jarka rozčileně, „ten je zrovna neoprýskaný.“

Přeli se a byli nejisti ve svých výpovědích. Nakonec napsali na list odpověď, navrženou Viktorem. Ale otázek bylo více a všechny takové!

Jak je dlouhý (zvenčí) náš domek? Jsou všechny okenní rámy stejně natřeny? Co je vyryto na klíče u dveří? Jsou dveře širší než okna nebo naopak?

Otázek bylo celkem deset, a to vesměs na věci, které hoši vidávali stále a stále, aniž by si jich však byli nějak zvlášť povšimli.

Když jakž-takž zodpověděli všechny otázky, byla obálka s odpověďmi opět zalepena a pak hoši vběhli před klubovnu se přesvědčit, jak se věci vlastně mají.

Shledali, že pouze pět otázek zodpověděli správně. „Oh — to bude málo bodů,“ kabonil se Chrobák, ale Viktor ho těšil:

„Snad ani ostatní družiny nebudou mít více.“

Nejvíce ze všeho byl ale Petr udiven a překvapen touto až přímo neobvyklou správností a poctivostí, s jakou byl závod proveden.

Kdo by jim na příklad mohl dokázat, kdyby se před zodpovězením otázek šli o každé dotazované věci přesvědčit! Jak snadno by si tímto způsobem zajistili vítězství.

A přece to hoši neudělali!

Nebo: kdo mohl vědět, že někdo přišel pozdě na schůzku? A přece Viktor správně vše vyplnil na zvláštním kartonu, jemuž se říkalo „družinové hlášení.“ To bylo odevzdáno Salimu, aby věděl, jak schůzka dopadla, jaká byla účas a přesnost.

Ani pak, když hoši hráli hry, nešla ta poctivost Petrovi z mysli. Byl tak zvyklý všem těm špatnostem různých hochů ze třídy, že tímto opakem byl neskonale udiven. Ale líbilo se mu to.

Bylo to mužně, otevřeně jednání, poctivé a nezákeřné. Jednání, jaké až dosud mohl obdivovat jen u Velkého Jerryho na plátně Graksonu.

Po hrách hoši trénovali ještě skok vysoký na

prostranství před klubovnou a nakonec se nahnuli k oddílové knihovničce, aby si domů vypůjčili některou z mnoha knížek.

Po ukončení schůzky šla celá Vlčí družina pohromadě domů a Petr ještě cestou rozmloval s Viktorem.

„Nováčkovskou zkoušku uděláš už v neděli u Zlatonosné říčky,“ sděloval Viktor. „Postarám se už o to. Je to docela zábavná věc. Uvidíš, že se do těch uzlů docela zblázníš. A pak už budeš moci nosit na kroji naši domovenku.“

K roj!

Na ten se Petr chtěl již dříve zeptat. „Není drahý? A z čeho sestává? A kde si jej koupím?“ vychrčil ze sebe nadšeně.

„Drahý není,“ uspokojil ho Viktor. „Nejlépe ale bude, když budu při nákupu s tebou, abych ti poradil.“

„Šel bych si jej koupit zítra,“ navrhl nesměle Petr.

„Měl bys čas jít se mrout?“ Viktor jen přisvědčil a umluvil, že se sejdou zítra ve tři hodiny odpoledne v Zelinářské ulici. V ní byla prodejna junáckých potřeb.

NEJKRÁSNEJŠÍ OBLEK PRO CHLAPCE

Když se maminka za Petra přimluvila, aby se mohl stát junákem, neřikal pak tatínek už nic.

Smířlivě Petrovi dokonce nabídl, že mu zaplatí polovinu všeho, co vydá za junácké potřeby — a tak Petr nemusel sáhnout do svých úspor ani tak příliš hluboko, jak si nejdříve myslel.

Skoro o půl hodiny dříve, než měli s Viktorem umluveno, přišel Petr k obchodu.

Prohlížel výkladní skříně s novými a záhadnými věcmi a radost mu zachvívala tělem.

„Haló, tady jsem,“ zavolal mu někdo přímo u ucha a Petr již tiskl Viktorovu levíčku.

Pak vešli do krámu.

Mladý prodáváč se jich ujal. Petr nechal mluvit Viktora; ten věděl nejlépe, co a jak koupit.

Tak nejdříve přeče kroj.

Spousty krabic vyrukovaly na pult.

„Bude mi košile dobře?“

Ale Viktor již zkušene kladl zbrusu novou junáckou košili Petrovi na prsa a porovnával rukávy.

„Trochu malá. Po vyprání se látka srazí, měl bys potom krátké rukávy. Tahle už je větší. Ano — právě jako na tebe šitá.“

„Ah — no tak dobře.“

Celými desítkami rad byl Petr zasypáván.

„Kalhoty ze stříbřitého manšestru. Ano, tyhle.“

„Nejsou mi krátké?“ osmělil se Petr namítnout.

„Ty máš jistě nohy vyžehlené podle sudu,“ rozesmál se Viktor. Myslíl tím, že má Petr asi krivé nohy a že by se styděl nosit velmi krátké kalhoty.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

PÍŠE A KRESLÍ MARKO ČERMÁK

Důležité informace

Prosíme vás, vyřídte to všem, kdo se jakkoliv podílejí na pomoci při výstavbě SOS dětské vesničky.

Se srdečným pozdravem

Za přípravný výbor Sdružení
MUDr. Jiří Dunovský
předseda

Co dodat? Máme velkou radost. Co jsme slíbili, splníl jsme a své závazky budeme plnit i nadále.

● **SEDM BÍLYCH SPININGŮ.** Chlapci a děvčata z celé republiky se k nám do redakce hrne přival dopisů, v nichž nám posíláte řešení do soutěže o sedm bílých spinningů, věnovaných cestovatelem F. A. Elstnerem.

Je to nádherná, když se probíráme tím velikým stohem kreseb a vidíme, s jakou snahou a péčí jste vypracovali své soutěžní úkoly.

Naše čela se však krabati starostlivými vráskami, když pomyslíme na to, že mezi vašimi pracemi je tolik pěkných a namože i rovnocenných. Nesmíme přece nikoho poškodit!

Nejspravedlivějším řešením za těchto okolností je praktický závod v uzlování (na čas a správnost vázání) a soutěž v lasování (talíř a krinolina).

Nejlepší práce z vašich kreseb uzlů, které zašlete re-

dakci do konce dubna, oceníme však již nyní celou stovkou knižních odměn!

Nejúspěšnější z vás se pak utkají v semifinále na územních srazech, které uspořádáme v květnu a o nichž vám podáme zprávy v dopisech.

A pak nás čeká slavné finále! Bude v červnu, na celostátním srazu mladých mistrů v uzlování a lasování, které bude natáčeno televizní „Vlaštovka“. Sjedete se, vítězové územních stazů, do Roztok u Prahy, kde bude sveden rozhodující zápas. Vítězům předá svých sedm bílých spinningů osobně sám F. A. Elstner. Bude to stát zato, trochu cvičit a trénovat!

Bobr

● **ČASOPIS CHODSKÉ VÝSPY** má sedmero zvláštností a jmenuje se „Pošumavský hlasatel“. Je určen skautům, táborníkům, zálesákům, pionýrům, mikroaktivním a třeba i motoristům, myslivcům, trampům a dalším, prostě všem, kteří milují Šumavu a nemusí při tom být jenom z jižních nebo západních Čech. Má několik tisíc stálých odběratelů, je slušně tištěn Jihočeskými tiskárnami. Řídí jej obětavý kolektiv dobrovolných redaktorů v čele s Jaromírem Bendou. Komu je blízká chodská tradice, kdo chytře ví, že Šumava je nejméně turisticky zaplavenou horskou krajinou, tomu časopis jednou měsíčně (za 3, Kčs nebo za 18,- Kčs pololetně) poskytne potřebné informace, zajímavé náměty, hry, fotografie, kresby i humor. Pro všechny zájemce expeduje a dotazy k Šumavě zodpoví: **Středisková rada Junáka, Pačejov, okr. Klatovy.**

ši-

● **SLOVO REDAKCE.** Píšete nám často do redakce, abychom vám poslali starší čísla Junáka. Nemůžeme však vašemu přání vyhovět. Redakce žádná starší čísla nemá, protože časopis sama nedistribuuje. Tuto službu obstarává Poštovní novinová služba, která také přijímá objednávky předplatného. Starší čísla Junáka si však můžete objednat na adrese: **Dodatková PNS, Praha 1., Štěpánská 27.** Posílejte proto svoje dopisy na tuto adresu, kde podle možnosti a zásob budou vaše žádosti vyřizovat.

● **SOS** začátkem března jsme oznámili Sdružení přátel SOS dětské vesničky, že junáci a skautky splnili slib a vybrali daleko větší částku, než je potřeba k postavení jednoho domečku v SOS dětské vesničce. Zde máte odpověď:

Vážení a milí přátelé,

Váš dopis ze dne 5. března patří mezi ty nejkrásnější, které jsme v poslední době dostali. Nejen mira obětavosti, která se projevila dobou Vaší mládeží, ale celý duch jejich akce je nám velkým povzbuzením. Ve službě navzájem a především ve službě těm ubohým a opuštěným mezi námi vidíme smysl všeho našeho snažení.

Jako výraz toho, jak si vážíme podpory, kterou nám junáci a skautky slibují, chceme slíbit zase my, že v první vesničce SOS v Doubi bude jeden domek označen skautskou lilí.

SKAUT—JUNÁK — vydává Mladá fronta — ročník XXXI, č. redakce Praha 3, Biskupcova 73 B — šéfredaktor Jan Šimán — zástupce šéfredaktora Eduard Škoda — redaktor: Helena Kučerová (divč. kmen), Josef Zikán (skautská praxe a kluby), Hedvika Matějovská (kultura, věda, technika), Miroslav Khol (fotoreportér), Jiří Tesar (výtvarný redaktor), Eva Hromádková (tajemník redakce).
— Záštitu nad vydáváním časopisu převzali: hrdna

socialistické práce akademik Josef Charvát, dr. Rudolf Plajner a Vlasta Koseová
— Redakční rada: Milada Blahobívá, Marie Černá, Ing. Karel Dolejš, OSc., F. A. Elstner, Jaroslav Fořtal (předseda), Zdeněk Janík, dr. Ladislav Kurka, akademická malířka Zdenka Landová, Ivan Mikšovič, Ing. Karel Račner, Vlasta Páleníková, MUDr. Jan Pfeiffer, OSc., Ing. Alexej Pludek, Jiří Reháč, akademický malíř Vladimír Suchánek, Ing. Jitřina Syrovátková, dr. Václav

SKAUT
Junák

Solc, Miloš Zapletal, Jiří Zachariáš, plk. Emil Zátapek.
— Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí — tiskne Polygrafia závod 2, Praha 5

ZE SKAUTSKÉHO SVĚTA

● **Pani Palachové** poslala středisková rada Junáka v Č. Budějovicích soustrastný dopis, v kterém byla žádost pojmenovat 2. česko-budějovické středisko jménem Jana Palacha. Svou práci, vystupování i výchovu mladých lidí se budeme snažit, aby naše společné ideály byly uskutečněny a památka vašeho syna zůstala věčně živá, píše se v dopise. Současně byl Jan Palach přijat in memoriam do střediskové rady.

● **Vtipné spojení** lidové tradice s aktuálním posláním se podařilo včítat 1. oddíl v Košaticích na Mladoboleslavsku. Jako tříkráloví kotelníci vybrali na vesničku SOS 2422 korun.

● **Výsledky tajné činnosti** vystavuje 10. oddíl Junáka na Lidické třídě v Č. Budějovicích. Jsou to různé rukodělné práce, vyrobené v zimních měsících v klubovně.

● **V Horním Bradle** budou mít pardubítky junáci a skautky k dispozici rekreační objekty TESLY. Rozhodl o tom závodní výbor odborové organizace. Závodní klub poskytl naší organizaci místnosti pro různá shromáždění. Pomoc Junáka je zakotvena v programu základní organizace ROH.

● **V Dačicích** na Jindřichohradecku přišli junáci na dobrý nápad. Při službě vlasti nosí starým lidem z městské knihovny knížky. Napsal nám o tom zpravodaj oddílu Lišky I. Ivo Jahaika.

● **V Moravském krasu** objevili speleologové nové rozsáhlé jeskyně. Je to asi 400 metrů jeskynních prostor v obci Vilémov. Na pracích, které skončili nečekaným objevem, se účastnila také skupina skautů.

● **Na osm stanů** si vydělaly skautky 1. oddílu v Lukách nad Jihlavou. Pomáhaly družstvu ve Vysoké Studnici i za takového počasí, kdy na pole nesli ani vojáci.

● **S družstvem Jednota** spolupracuje družina Konvalinek z Luk nad Jihlavou. Děvčata zpestřila výroční schůzi družstva pěkným programem.

● **Pani Hana Benešová** poslala nučickým junákům dopis, ve kterém jim děkuje za blahopřání k 50. výročí republiky a vyjadřuje vděčnost, že nezapomněli na jejího manžela, který stál u kolébky Československa.

● **Až z Chomutova** přijely skautky do Roztok u Prahy složit slib. Vhodným prostředím jim byl interiér jubilejní Svojsikovy výstavy.

● **Sociologický průzkum** v Junáku na Ústecu řídí bratr Karel Franta. Voli k tomu velmi vhodnou formu hrou. Toto první junácké sociologické šetření sleduje také vyhledávání tzv. přirozených vůdců.

● **Spolana**, týdeník zaměstnanců neratovické chemičky, už několik týdnů otiskuje pravidelnou rubriku „Junáckou stezku“, ve které informuje o činnosti neratovických junáků a skauetek a propaguje junácké myšlenky.

● **2. dívčí oddíl v Neratovicích** uzavřel dohodu s fotokroužkem vřetatské děvčiny. Členové oddílu jsou zvaní na jednotlivé akce oddílu a skautky mají pěkné

snímky pro oddílovou a družinovou kroniku. Junáci zase navazují kontakty s fotokroužkem závodního klubu národního podniku Spolana.

● **Stopa, zpravodaj jáchymovských junáků:** Vyděláváme si tím, že odvážíme Komunálními službám dříví z bývalé Jižní jámy k hotelu Slavie a ke kotelně. Tomuto podniku odvezeme i papír, železný šrot a uklidíme v autodříně. Za to nám Komunální služby poskytnou podporu, která v začátcích velmi pomůže.

● **Zpravodaj okresní junácké rady Teplice** bude vydávat jako přílohu listy pro rádcy družin (houby, listy, stromy, stopování, chráněné rostliny okresu, historie a památky okresu, jedeme na tábor, historie skautingu apod.).

22. února slavnostní slib. Symbolicky se k jejich svátku sešlo v podobě větvíček 19 zpravodajů ze zemí z celého světa.

◀ **OLDSKAUTSKÝ KLUB** při redakci Skaut-Junáka spolu s vojenskými spojaři se staral o zdárný průběh 1. zimního přechodu Brd. Na snímku Miloslava Šebka je stanice a kontrolní hlídka na Červeném křížku.

▼ **MORSEOVKA**, skautské uzle a mnoho her zaměstnává Rysy v těchto dnech v jejich klubovně. Nezapomínají však ani na výpravy do okolí Teplic, kde plní odborné zkoušky stopaře a lyžaře. Už dnes se také připravují na letní tábor.

Foto: J. Řeháček

Junáka. Představitelé slovenského a českého Junáka se tu radili o mezinárodních stycích, lesních školách a skautském tisku. Na závěr dvoudenního jednání se obě delegace účastnily okresního sněmu Junáka v Olomouci. Snímek Evžena Opatrného je ze zasedání ve Vlastivědném ústavu.

▶ **DIVADLO Petra Bezruče** v Ostravě uvedlo premiéru dramaturgie Foglarova románu Chata v Jezerní kotlině. Hra, kterou nastudoval režisér Jaroslav Nedvěd má název Tajemství Jezerní kotliny.

Foto: Zd. Osif

▼ **JUNÁCI V HLINSKU** uspořádali sánkařské závody, kterých se zúčastnili i další chlapci a dívky z města. Závodilo se na trati dlouhé tři sta metrů.

Foto: Jirí Švec

Ze zahraničí

COOKOVY OSTROVY. Poštovní správa vydala sérii šesti skautských známek, připomínající 5. národní jamboree na blízkém Novém Zélandě, které bylo v lednu 1969. Vláda věnuje skautům Cookova souostroví velkou pozornost, protože v nich vidí nejlepší prostředek mimoškolní výchovy mládeže — prohlásil ministerský předseda Albert Henry, který je aktivním skautským činovníkem. Vedoucí tamošního skautingu je kapitán J. D. Campbell (na obrázku mezi skauty), který byl loni vyznamenán nejvyšším novozélandským vyznamenáním. (jpk)

KANADA. Skauting přišel do Kanady krátce po svém vzniku v Anglii. Dnes má Kanada asi 20 miliónů obyvatel a jen ve skautském hnutí je sdruženo asi 321 000 členů — mládeže a dospělých. Chlapci jsou organizováni jako **včítka** (Wolf cub), 8—10 let. Jejich program je hra a práce ve skupinách, vytváření odpovědnosti a zdokonalování v ručních pracích a „koničcích“. **Chlapci** (Boy scouts) — 11—14 let. Učí se organizaci, vzdělávají se v různých disciplínách, zdokonalují se v řemeslných a technických pracích, sportují a jsou k dispozici veřejnosti jako pořádková služba, spojky a pomocníci při nehodách. **Odvažní** (Venturer) 14—17 let. Zapojili se do občanského života, do kterého vnášejí užitečné prvky — vzájemnou pomoc, omezování kouření, udržování čistoty a vytvářejí skupiny speciálních zájmů. **Tuláci** (rovers scouts) nad 17 let se věnují zájmem odpovídajícím jejich povolání. Mnozí se stávají vedoucími.

V sezóně asi 33 tisíc dobrovolníků věnuje skautské mládeži nejméně 2 hodiny týdně a vedle toho se celá řada lidí přímo i nepřímo účastní práce v různých komitétch. Okolí velkých měst jako je Toronto, Ottawa nebo Montreal je velmi řádné. Romantika začíná asi sto kilometrů od Toronta, kde se objevují skalnatá jezera, divočina je až daleko na severu. A tak, pokud se skauti z Toronta nechtějí spokojit s blízkým Woodlont Trails Campem, musí přes 200 kilometrů daleko k dalšímu opravdu pěknému táboru u jezera Kennabi. Tady v Kanadě člověk ocení krásy Československa.

Z Kanady píše Slávek Petrovský

GHANA. Československá vlajka zavlála při slavnostním zahájení nového cukrováru v Ghaně. Cukrovár vybudovali českoslovenští inženýři a montéři poblíž malé rybářské vesnice na pobřeží Atlantického oceánu téměř na rovníku. Pro nás je obrázek zajímavý i tím, že se slavnosti zúčastnila početná skupina ghanských skautů. Foto F. Kalvach

SAR. Padesát let činnosti slavila koncem minulého roku skautská organizace ve Sjednocené arabské republice. Před padesáti lety to byla organizace egyptských skautů. Poštovní správa SAR vydala k tomuto jubileu známku s anglo-egyptským textem a prostou reprodukcí výstředního znaku národní skautské organizace. (jpk)

